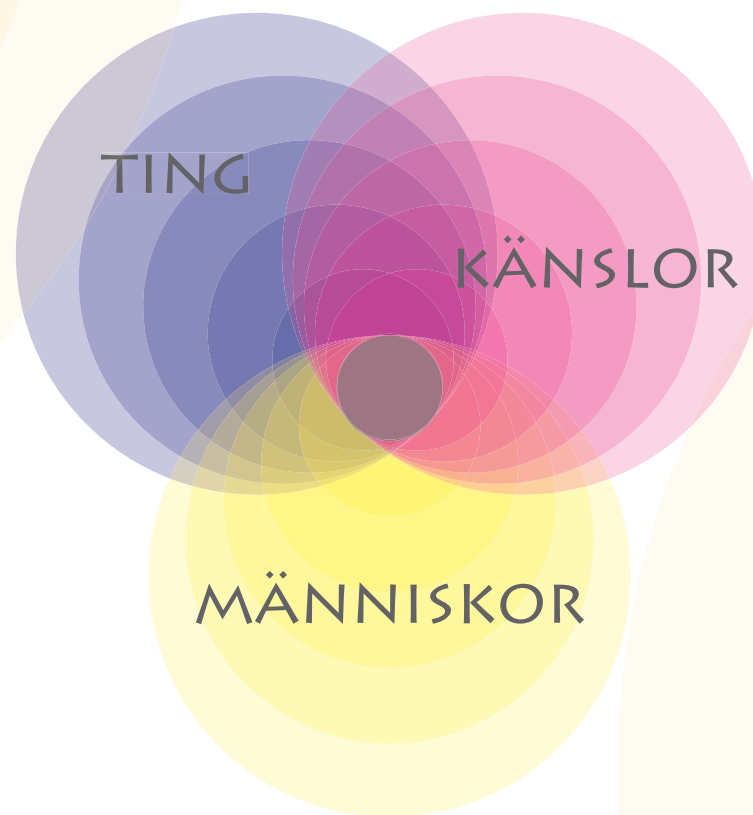

MÖTEN

på Barn- & Ungdomssjukhuset i Lund

Ett examensarbete på 30 hp
Industridesignexamen 300 hp
av Jeanette Karlsson
hösten 2007

ISRN: LUT-DVIDE/ EX--11/50148—SE

Sammanfattning

Mitt examensarbete har resulterat i ett koncept som ska hjälpa besökaren att få ett positivt besök på Barn- och ungdomssjukhuset i Lund. Ambitionen är att möta varje besökare på det sätt som just han eller hon behöver bli mött. Fokus ligger på sinnesmarkörer som på ett avstressat sätt ska leda besökare från entrén till avdelningen.

Sjukhus

Inget positivt ord.

Barn på sjukhus.

En ännu sämre kombination.

När en besökare kommer in på Barn- och ungdomssjukhuset i Lund möts man av en mörk, vid korridor. Kanske skyndar en läkare i vit rock över golvet och försvinner in bakom en låst dörr. Om receptionen är obemädd är de tunga grå persiennerna nerrullade. Det är svårt att förstå vart man ska gå. Även en vuxen kan känna sig liten, osäker och bortkommen. De första intrycken är viktiga för att inte öka den stress, oro och rädsla som ofta redan finns hos besökaren. Det är vetenskapligt bevisat att behandlingstiden för en patient blir kortare om stressnivåerna i kroppen är låga. Därför är det av stor vikt att känslan av tillit och hopp åtminstone kan snuddas vid. Ambitionen är att skapa en miljö som får besökaren att stanna upp, ta ett djupt andetag och tänka: Äntligen här!

Baserat på min research har jag valt att fokusera på de potentiella möten som skapas på vägen från entrén till avdelningen. Min intension har varit att inspirera besökaren till att stanna upp, använda sina sinnen och känna positiv närvaro. Ett vänligt mottagande är alltid

viktigt men kanske extra avgörande för förstagångsbesökaren. Känslan av stress, oro och rädsla ska inte öka när man kommer till sjukhuset utan snarare mildras och dämpas. Mitt koncept bidrar till det genom att det förenklar besöket och att det tillför något positivt för besökaren.

Resultatet är en symbios mellan känslor, människan och rummet. Genom förstärkningar med hjälp av sinnesmarkörer leds besökaren till att upptäcka mötena i rummet. Markörerna fungerar som vägledning för patienten (fysiskt och psykiskt) och består av både aktiva och passiva markörer. De aktiva markörerna kräver en handling; till exempel ta en bok, välja en melodi, skriva i gästboken eller gå i trapporna. De passiva markörerna finns runtomkring i rummet, såsom ljus, ljud och känslor. Systemet är uppbyggt runt en fiktiv vän – den BUSiga elefanten – som ska göra sjukhusvistelsen lite enklare och följa familjen från entrén, genom besöket och förhoppningsvis hela vägen hem.

Under mitt examensarbete har jag utgått från en frågeställning på uppdrag av BUS och representanter därifrån har varit med under processen. De är mycket nöjda med resultatet och systemet är nu under uppbyggnad på BUS.

Abstract

Meetings at Children's Hospital

Hospital.

Not a positive word.

Children + Hospital.

Create an even more unpleasant feeling.

When you arrive to the Children's Hospital in Lund, you enter a dark but wide corridor. A busy doctor may scurry across the floor and disappear behind an alarmed door. If the reception is unmanned, the grey metallic venetian blinds are closed. It is hard to understand where to go. Even a grown-up can feel small, insecure and lost. This first impression reinforces feelings of stress, fear and anxiety that the visitor to the hospital may already be experiencing. It has been scientifically proven that treatment of the patient is facilitated if the stress level in the body is low. That's why a feeling of security and trust is desirable. Just take a breather and think: Finally here!

Based on my research, I chose to focus on the potential meetings. My intention is to inspire people to pause and become aware of their senses. My project base was formed to let people who visit the hospital (mainly first time visitors) be received with kindness. The feelings of stress, fear and anxiety that eventually exist do not have to increase, rather decrease. I wanted to establish a setting that makes it easier for the patients to find the clinic they have come to visit, and hopefully make their visit a more positive one.

The result is a symbiosis between feelings, people and the space. The patients are led to discover the

meeting, through markers and a strengthening of important locations in the room with help from sense markers. Active and passive markers work as guidance for the patient (both physical and mental). To activate the active markers you can, for example, pick up a book, choose a melody, sign a guestbook, run up and down the stairs. The passive markers are around you with no need to be activated, such as light, sound and feeling. The system is built up around a fictitious friend – 'den BUSiga elefanten' (the playful elephant) – that aims to make the visit a little easier and follows the family from the entrance, through the visit at the hospital and hopefully all the way home.

Förord

Jag ville göra ett exjobb som hade en verklighetsanknytning, gärna inom vård och omsorg. Tankar om väntrum på tandvårdskliniker, med inriktning tandläkarskräck hade tex cirkulerat i huvudet. När jag en dag fick se en plansch i korridorerna på Ingvar Kamprad Designcenter (IKDC), där man frågade om det fanns någon som var intresserad av att titta närmare på entrén till Barn & Ungdomssjukhuset (BUS) i Lund, trodde jag knappt mina ögon. Detta var verkligen ett drömprojekt! Jag tog kontakt med Eva Wängelin, som var kontaktperson från IKDC mot BUS. Sedan var det igång.

Utan det engagemang som funnits från BUS sida, framför allt av Ann Elmqvist-Fridh, hade inte exjobbet kommit så nära verksamheten på BUS, att de efteråt ville applicera huvuddelen av systemet direkt in i verksamheten. Tack Ann och alla andra eldsjälar på BUS att ni finns för alla barn som måste tillbringa delar av sitt liv hos er. Det har varit en ynnest att få vara en del av ert fantastiska arbete och försöka skapa en miljö som underlättar er vardag.

Lund, januari 2008

Innehållsförteckning

	sida		sida
1	Inledning		
	1.1 Fakta om Barn- & Ungdomssjukhuset, BUS, i Lund		6
	1.2 Problemskrivning		6
	1.3 Planlösning BUS		8
	1.4 Syfte		11
	1.5 Begränsningar		12
	1.6 Brief		13
2	Metod	4	15
	2.1 Designmetodik		15
	2.2 Inventering		15
	2.3 Research		15
	2.4 Kravanalys		16
	2.5 Imageboard		16
	2.6 Tidsplan		16
3	Research		17
	3.1 Information BUS		17
	3.1.1 Ett hälsosamt sjukhus		17
	3.1.2 BUS besök I 070122		18
	3.1.3 BUS besök II 070807		18
	3.1.4 Intervju med Ann 070815		19
	3.1.5 BUS besök III 070816		20
	3.1.6 BUS besök IV 070823		21
	3.2 Intervjuer	7	22
	3.2.1 Familjeliv.se		22
	3.2.2 Snoozelrummet		23
	3.2.3 Sjukhuspräst Bernt Eriksson		24
	3.2.4 Barnpsykolog Kati Falk		25
	3.3 Aktuell inredningsarkitektur		27
	3.3.1 Akademiska sjukhuset i Uppsala		27
	3.3.2 Sykehusplan.no		27
	3.4 Bildsök		28
	3.4.1 Välkomnande		29
	3.4.2 Levande		29
	3.4.3 Trygghet		29
	3.4.4 Vilse		30
	3.4.5 Privacy		30
	3.4.6 Möten		30
	3.4.7 Närvaro		31
	3.5 Bloggbok		32
	Kravanalys		33
	4.1 Specifikation		33
	4.2 Problemformulering		34
	Idé & tanke	5	35
	5.1 En plats för dig och mig		35
	5.1.1 Fas I		35
	5.1.2 Fas II		36
	5.2 Känna sig välkommen		36
	5.2.1 Fas I		36
	5.2.2 Fas II		37
	Delpresentation	6	38
	6.1 Upplägg		38
	6.1.1 Inbjudan		38
	6.1.2 Presentationen		38
	6.1.3 Feedback		39
	6.1.4 Slutsats		39
	Koncept		40
	7.1 Möten		40
	7.2 Sinn		41
	7.3 Symbol		41
	Resultat	8	43
	8.1 Sinnesmarkörer		43
	8.1.1 Den BUSiga elefanten		45
	8.1.2 Spår i snurrdörren		46
	8.1.3 Röda vägen		47
	8.1.4 Receptionen		48

	sida
8.1.5 Nytt skyltsystem	49
8.1.6 Den gröna och blå vägen	50
8.1.7 En ljummen fläkt	51
8.1.8 Pianot	52
8.1.9 Mina Kompisar	53
8.1.10 I trapphusen	54
8.2 Sinnesmarkörer med modell	55
8.2.1 Pixibok	55
8.2.2 Bokställ	56
8.2.3 Podie	57
8.2.4 Välja trappan	58
9 Slutsats	60
9.1 Story	60
9.2 Matchning av brief och kravanalys	62
9.3 Koppling till Industridesign	64
9.4 Applicering av konceptet	64
BILAGOR	
Bilaga 1 Inventering BUS	65
Bilaga 2 Intervju med Ann Elmquist-Fridh	72
Bilaga 3 Intervjuer och inlägg från Familjeliv.se	74
Bilaga 4 White, från hemsidan	76
Bilaga 5a Sykehusplan.no, artikel om vikten av ett trevligt bemötande	77
Bilaga 5b Sykehusplan.no, artikel om vikten av utrymmen för umgänge och avskildhet	78
Bilaga 6 Kultur idag frågar "Vad är trygghet för dig?"	79
Bilaga 7 Visionsarbete Kyrkbyns förskola, Staffanstorp	81
Bilaga 8 Citat från bloggboken	82
Bilaga 9 Mindmap, tankar och skisser; En plats för dig och mig	86
Bilaga 10 Mindmap, tankar och skisser; Känna sig välkommen	90
Bilaga 11 Ritning bokställ; Elefant med korg	93
Bilaga 12 Ritning podie för Mina Kompisar-boken	94

1 Inledning

1.1 Fakta om Barn- & Ungdomssjukhuset, *BUS*, i Lund

“Vårt motto är att lyssna till, tala med, känna för och bry oss om barn och ungdomar och deras familjer när sjukvård behövs i unga år.” Från BUS hemsida.

I november 2001 invigdes BUS, det nya barn- och ungdomssjukhuset i Lund. BUS har sju avdelningar för slutenvård.

Avdelning 61 - Infektionsmottagning

Avdelning 62/63 - Neurologi, Reumatologi, Ortopedi

Avdelning 64 - Onkologi, Hematologi

Avdelning 65/66 - Kirurgi, Metaboli

Avdelning 67 - Kardiologi

BarnIVA - Intensivvård

Neonatalavdelningen - För tidigt födda

Dessutom finns dagvård, akut och tidsbeställd mottagning, operationsavdelning, dagkirurgavdelning, utvecklingsavdelning för BHV (barnhälsovård), barnmottagning i Eslöv, lekterapi, sekretariat samt enheter för sjukgymnastik, kuratorer, sjukgymnaster, psykologer, dietister och arbetsterapi samt Vävnadsbanken.

Vården i BUS innebär en samlad barnsjukvård grundad på patientens behov, med en miljö anpassad för barns lek och utveckling och med goda förutsättningar för föräldrars och närståendes medverkan i vården.

Hit kommer barn och ungdomar - från de allra minsta och upp till 18 år - för utredning och behandling. De kommer från hela södra Sverige, i vissa fall från hela

landet.

BUS är ett regionalt, i vissa delar nationellt och internationellt centrum för högspecialiserad vård, forskning, utveckling och undervisning om barns och ungdomars sjukdomar.

BUS har cirka 700 anställda varav ca 100 är läkare, 300 sjuksköterskor och 200 barnsköterskor.

1.2 Problembeskrivning

Jag kom i kontakt med BUS via Eva Wängelin på Institutionen för Industridesign, som hade blivit kontaktad av Ann Elmquist Fridh från Kultur i Vården, miljögruppen på BUS. Genom ett informationsmöte i januari 2007 där jag närvarade, diskuterades framför allt BUS ljusgård och en önskan om en förstärkning av denna som mötesplats. Varför den inte uppfattades som detta, åtminstone från personalens håll, var de inte införstående med. Att de inte hade problemet riktigt klart för sig, passade mig bra. Då fick jag möjlighet att sätta mig in i verksamheten från grunden och skapa mitt eget projekt utifrån mina egna undersökningar och erfarenheter.

De ramar som framfördes var dels vad jag måste ta hänsyn till:

- inomhusmiljön
- tillgänglighet (barnvagn, sjukhussäng, rullstol, städmaskin mm)
- säkerhets-, hygien- och allergikrav (tex avtorkningsbara ytor, bakteriefritt, skadefritt)
- belysning
- lekmöjlighet
- scen/teater/föreställningar

Dessutom fanns det önskemål om att rummet ska vara:

- välkomnande
- bjuda in till lek
- umgänge
- lugn
- inspiration
- känna på
- lust

Andra bitar som jag måste vara medveten om är:

- Huset ägs av Regionfastigheter, nybyggt (5 år sedan), arkitekter vill inte att det ska förändras.
- Färgkodning följer i hela sjukhuset. T ex mörkblått i passager såsom trapphus och korridorer.

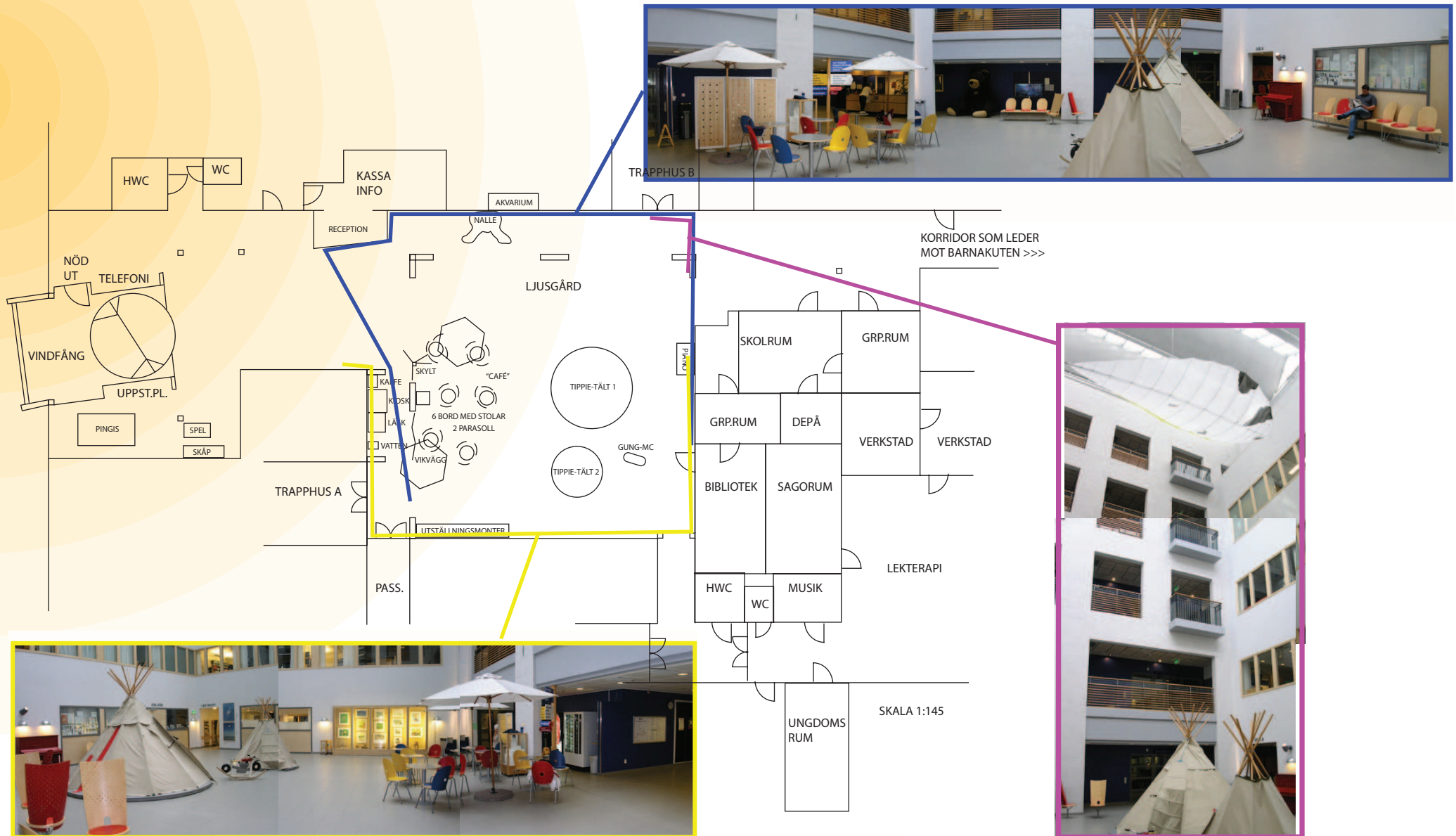
Området ska inte göras om, flera faktorer är mycket bra och välfungerande idag. Det ska bara utvecklas likt en larv – puppa – fjäril, gärna med "lekfulla inslag".

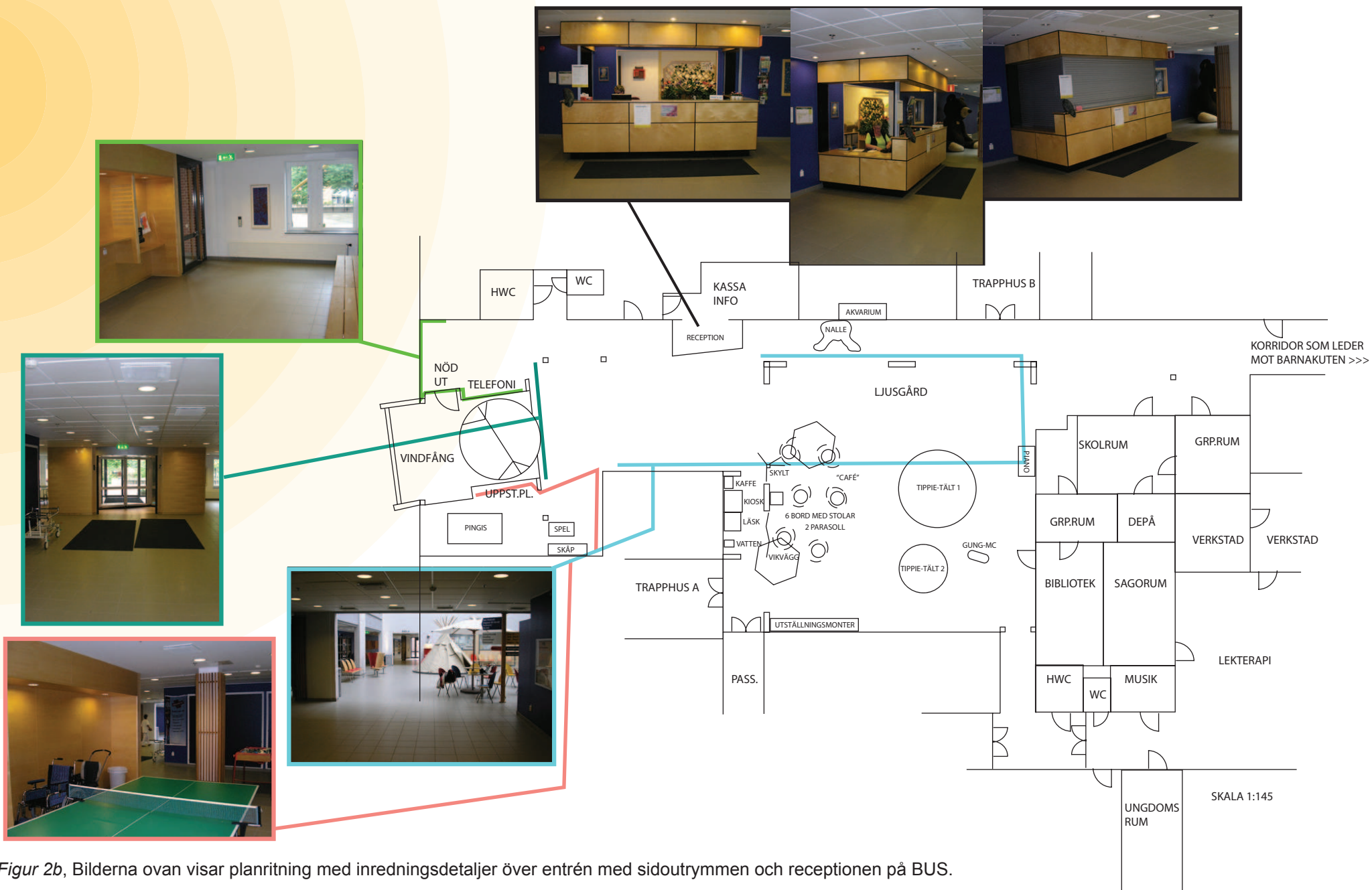
Bild 1, En av fjärilarna på Sagolekplatsen vid Stadsbiblioteket i Malmö. Fjärilarna finns överallt på lekplatsen och håller samman alla delarna.

Figur 2a, Bilderna ovan visar planritning med inredningsdetaljer över Ljusgården på BUS.

Figur 2b, Bilderna ovan visar planritning med inredningsdetaljer över entrén med sidoutrymmen och receptionen på BUS.

1.4 Syfte

Till en början ställde jag mig en övergripande fråga:

Hur kommer man in på BUS och hur känner man sig?

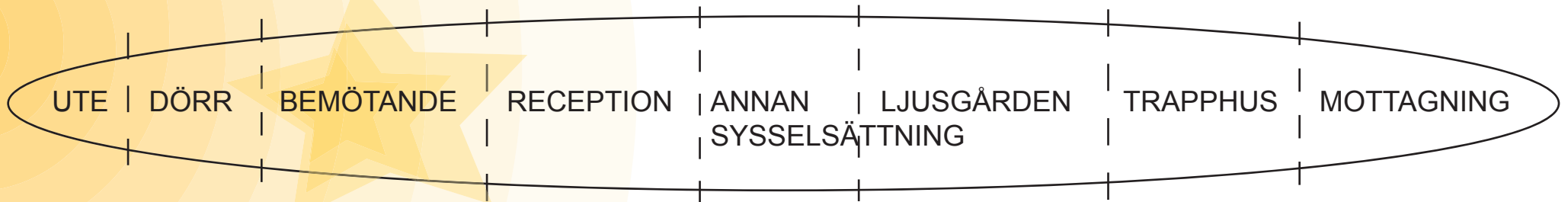
Det är viktigt att både vuxna och barn, patienter och syskon, personal och övriga användare ska känna sig välkomna när de stiger in på BUS.

Navet är entrén eller egentligen MOTTAGANDET.

Härifrån sträcker sig ekrar utåt

- Mentala biten – hur det ska kännas
- Fysiska biten – hur det ser ut
- Reception – hur man tas emot
- Dörr – hur man går in/ut
- Eventuellt skapa nya delar – informationssök, tex internetcafé
- Eventuellt sammanlänka Ljusgården – kopplingen mellan entré-ljusgård, samhörighet mellan
- Eventuellt caféet
- Mötesplats -> Skapa någon form av community?

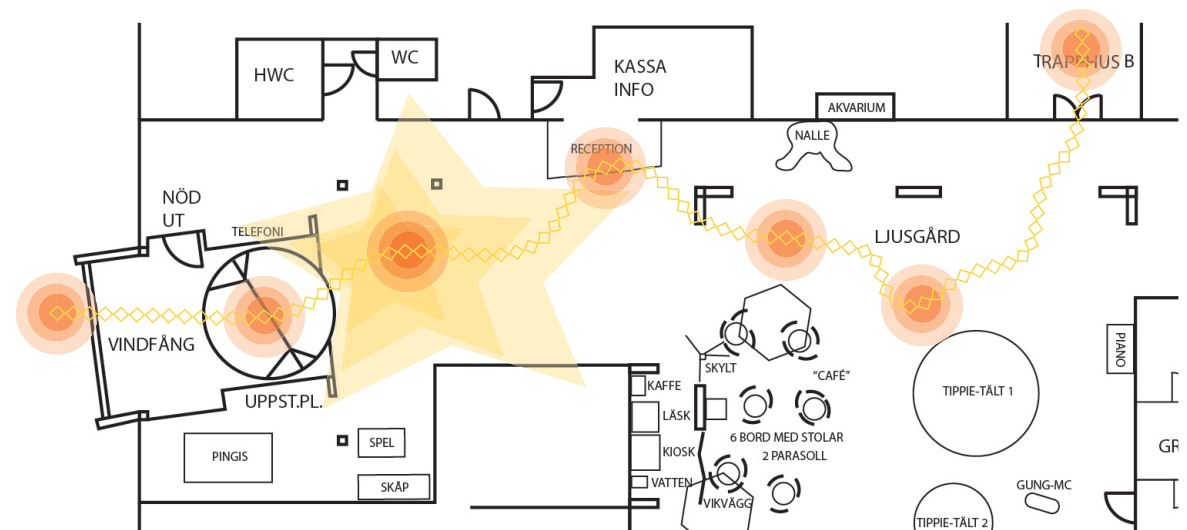

Figur 3a, Schematisk bild över de möten som uppstår från BUS entré till man når sin mottagning. De gula fälten understryker de mest vesäntliga mötena.

1.5 Begränsningar

Utifrån inventeringen på BUS, spaltade jag upp alla delar som man tar sig igenom när man kommer till BUS.

När systembilden blev klar för mig syntes tydligt var jag skulle lägga fokus på och hur det synkroniserade med resten av systemet. Det handlar om möten, det första mötet med BUS, t ex mötet med receptionen, men det innefattar möten mellan alla delar i systemet. Se en schematisk bild i figur 3a-b.

Figur 3b, Den gula linjen visar vägen in genom BUS, från parkeringen, genom entrén, fram till receptionen, genom ljusgården, upp i trapphusen fram till mottagningen. Fokus ligger på mötena, var de uttalande mötena sker, men även vad som händer mellan dessa olika platser, längs med och vid sidan av linjen.

1.6 Brief

När man anländer till BUS entré, ska den vara inbjudande och man ska bli uppmärksam att man går in genom den. När man stiger in på BUS ska man känna att man får ett vänligt mottagande – att man blir mottagen. Det ska visuellt tydligt och lättförståeligt visas hur man går till väga när man kommer in och det är även av stor vikt att det är hygieniskt, ofarligt och har en mångfald av funktioner. Den välkomnande, öppna och ljusa receptionen ska passa alla (stora som små), kännas trygg och inte vara steril eller institutionell.

Entréns grundfunktion ska vara funktionell och välkomnande. Alla ska kunna gå in igenom och/eller ut ur entrén, även om man är rörelsehindrad. Receptionen ska ta emot alla och hälsa alla hejdå (barn, vuxna, taxi-chaufförer, tjänstemän etc).

Känslan inne i entrén på BUS ska vara behaglig och vänlig, kanske tom rolig, så man knappt vill gå därifrån. Det är en plats man kan längta tillbaka till. När man åkt hem och det är dags att åka tillbaka till BUS för en ny undersökning/medicinering el dyl ska man känna positivitet. När brukaren kommer fram till entrén och går igenom den, ska den vara enkel att använda, en självklar port mellan inne och ute. Mötet med receptionen ska kännas professionellt och hjälpsamt, någon/något att "luta sig mot". Om man vill söka information på egen hand ska det vara möjligt att utnyttja ett teoretiskt komplement till läkarbesöket. Här ska man även kunna umgås, vara ensam, kunna leka eller utforska.

Entrén ska vara mjuk, stabil och följsam. Anpassad efter brukarens behov, tex in- och utgångens öppningshastighet, receptionens trygghet och hjälpsamhet; man får gråta, man får ta tid på sig, man stressas inte och man får lugna snälla frågor. Där ges kontinuerlig information, även

Bild 2, Punktskriftsboken på BUS.

om ärendet tar lång tid, så får man en respons även om det rätta svaret inte ges på en gång.

*Om man är orolig eller rädd,
kan man känna trygghet och lugn här.*

*Om man är ledsen och/eller arg,
ska man kunna gråta här eller hitta något
så man blir lite glad, om man vill det.*

*Om man är glad och förväntansfull när man kommer hit,
då ska man finna något spännande här.*

Den nya entrén ska ge sjukhuset en image i form av en kom-i-håg-symbol, som känns bra och vänlig. Något man pratar om när man kommer hem/träffar andra. Här kan det hända att ingången spelar en stor roll.

Själva systemet handlar om hur man går in genom entrén, mottagandet vid ev reception, uppöppnandet vid ljusgården (med dess funktioner) och vidare genom passage/trapphus mot mottagningen/avdelningen – jag vill skapa en samhörighet.

Prioriteringsordning brief:

1. Vad man möts av när man stiger in på BUS, hur man blir bemött
2. Informationen/vägledningen man får när man stiger in på BUS
3. Känslan av trygghet och professionalism
4. Kom-i-håg symbol, något att prata/berätta om
5. Hur man passerar dörr/entré

Bild 3, Den 3 m höga nallen man möts av idag inne på ljusgården vid ett besök på BUS.

2 Metod

2.1 Designmetodik

För den som inte är införstående med hur en designer arbetar fram sina idéer i ett projekt, vill jag här ge en snabb och enkel sammanfattning om designmetodik.

Det börjar ofta med ett problem. Man sätter sig in i ämnet för att bilda sig en uppfattning om problemet. Det kan handla om målgrupp, ämnesområde, funktion osv.

Därefter skrivs en brief, som beskriver vad man vill att det slutgiltiga resultatet ska vara. Briefen är till en början väldigt bred och konceptuell, fast utan några tekniska lösningar. Den arbetas med under tiden som projektet fortgår.

Som designer måste man nästan alltid sätta sig in i en annan människas liv, studera sin målgrupp. Vem/vilka designar jag för, vad har de för krav, livsstil, ålder, ekonomisk situation osv.

Researchen är en stor del i projektet. Där letas, analyseras och studeras fakta, bilder och annat material som kommer fram under tiden man sätter sig in i projektet.

En kravanalys kan se ut på många olika sätt, men huvudsyftet är att få en överblick av de kraven som finns på det slutgiltiga resultatet.

Utifrån kravanalysen börjar sedan en process där man tar fram nya idéer. Oftast fokuserar man på några av kraven åt gången. Andra sätt att komma igång med idéandet är att brainstorma och/eller göra en mindmap. Skisser och tankar blandas och det är viktigt att man inte förkastar något i detta tidiga stadium.

Hur tidigt man sedan börjar modellera upp sina

idéer är väldigt olika och beror även på typ av projekt. Modeller eller mockups kan byggas upp i 3D-program i datorn, eller med lera, hårt skum, papper, kartong, trä- eller tygspill... vad som helst, bara det går att sammanfoga.

I vissa projekt behöver man göra användartester, så målgruppen får vara med och utvärdera produkten under tiden som den arbetas fram.

2.2 Inventering

Inventeringen utfördes genom besök, fotografering och mätning på BUS. Jag fick en planritning som jag utgick ifrån vid mätningarna och inritandet av inredningsdetaljer.

Det var av stor vikt att ta reda på vad som fanns runt omkring entré och ljusgård på BUS, så att jag inte började spåna på något som redan fanns i en annan tillhörande verksamhet. Därmed innehåller inventeringen både vad som finns i entré och ljusgård och vad som inte behöver finnas.

2.3 Research

Eftersom jag inte kommit in i detalj på projektet när researchen inleds och därmed egentligen inte vet vad som eftersöks, försöker jag komma igång via ord, synonymer och bilder. T ex trygghet. Vad är trygghet? Dels googlar jag på ord och fraser i textdokument eller så söker jag på bilder. Jag undersöker orden både på svenska och engelska. Då kan det komma fram bilder som sätter igång tankarna i mitt huvud och jag breddar mitt synfält. Bilderna ger mig ny inspiration, nya ord och idéer. Jag tittar även i böcker som kan ge en annan typ av inspiration, men där blir det inte lika slumpartat.

2.4 Kravanalys

I en kravanalys ställer man upp särskilda krav på det kommande resultatet av projektet. För att det inte ska bli alltför tekniska krav, som kan hindra den fria tanken, använder jag en teknik där man skriver ner ett verb och ett substantiv, t ex “känna trygghet”. Utifrån dessa relativt vaga formuleringar börjar man idéa utan att värdera sina resultat. På detta sätt kan alla möjliga konstiga idéer komma upp, som i sin tur kan ge upphov till en helt ny tanke, som kanske inte skulle uppenbarats om man inte gått denna något snåriga väg, se illustrerad beskrivning i figur 4.

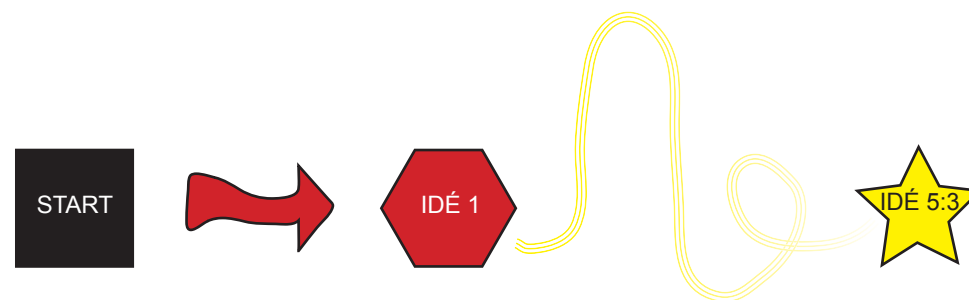
2.5 Imageboard

Utvalda bilder från researchen samlar jag i en imageboard för att förmedla mina tankar både visuellt och i skrift. Detta för att åhöraren lättare ska få en uppfattning om den bilden jag får framför mig. Bilderna kan även fungera som förstärkning till ett ord.

2.6 Tidsplan

Under inledningsskedet av examensarbetet uppfördes en tidsplan där de viktigaste delmomenten planerades in. För att komma igång från början och inte komma efter, planerade jag in en delpresentation halvvägs, alltså efter 10 veckor.

Vid sidan om den grova tidsplanen har jag fört kalenderanteckningar där stora som små arbetsuppgifter förts in efter hand.

Figur 4, Tankebanans vilda gång. Om man inte låter idéerna ta höjd, stannar de oftast mycket tidigare.

3 Research

3.1 Information BUS

3.1.1 Ett hälsosamt sjukhus

I november 2001 invigdes BUS, det nya barn- och ungdomssjukhuset i Lund, en byggnad som kostade närmare en halv miljard kronor. Byggandet började i augusti 1998, men planeringen startade långt tidigare.

För att försäkra sig om att det skulle bli ett friskt hus togs en speciell miljöplan fram inför BUS byggstart. Betydligt högre miljökrav ställdes i detta projekt och naturliga byggmaterial prioriterades.

En sak som ögat registrerar direkt är att naturliga material har prioriterats på BUS. Ljusgrå klinkergolv och trädetaljer i oljad ek har valts framför plast. Men även under ytan är byggnaden miljöanpassad. Stommen är byggd i grön betong. Traditionell betong innehåller olika kemiska tillsatser för att den ska få rätt konsistens. I grön betong har kemikalierna ersatts av krossat glas som fyller samma funktion.

Stor vikt har lagts vid att åstadkomma en sund och allergifri inomhusmiljö. Genom samarbete med LTH (Lund tekniska högskola) har noggranna mätningar gjorts på de ämnen som betongstomme och golvmaterial avger, och i ett annat samarbete med Chalmers tekniska högskola i Göteborg har elinstallationerna optimerats för att undvika kraftiga magnetfält. Högst upp på husets femte våning döljer sig BUS *svarta låda*. Det är ett litet rum fyllt med all tänkbar information om byggnaden. Prydligt i olika pärmor finns varenda detalj i byggnaden – från målarfärger och kakelfix till byggstommar och elkablar – representerad med informationsblad där produktinnehåll och

Bild 4, BUS entré.

underhållsbehov framgår. Här finns bl.a. också ritningar av byggnaden och instruktioner för hur skyddsutrustning ska användas vid underhållsarbete.

Den svarta lådan är en viktig del för att i framtiden veta vilka material och ämnen som finns i huset. Uppstår det t.ex. allergiproblem är det enkelt att kontrollera vad som finns och inte finns i byggnaden.

3.1.2 BUS besök I 070122

Mitt första möte på BUS handlade mest om att se byggnaden, inredningen, de olika utrymmena runt omkring och få information om förutsättningarna, som står i problembeskrivningen. Det kom upp diverse önskemål om förändringar i det trånga omysiga caféet, de mörka ogästvänliga trapphusen, de outnyttjade utrymmena bredvid entrén mm.

Det var några kommentarer och inblickar som fastnade lite extra från mitt första möte på BUS...

- “Barnkliniken i Lund åker man bara till om det är mycket allvarligt och man är väldigt sjuk, alltså vill man inte hit.”
- “Ibland kan det vara väldigt bråttom.”
- Polisen kom förbi...
- “Man kanske kommer till ljusgården för att man inte orkar gå till lekterapin.”
- “Ibland kommer man för att operera bort blindtarmen – då är man ju bara här ett par dagar, men om man väntar på ett hjärta kan man ligga här flera månader.”

3.1.3 BUS besök II 070807

Under mitt andra besök sitter jag i ljusgården och observerar. Det är mest folk som passerar. En pappa med son (ca 16 år) sitter i caféet och lyssnar på musik genom mobilen – det skränar. Det står en rullator vid bordet och sonen har ett bandage i armvecket. Efter en stund,

Bild 5, Innanför dörrarna till BUS entré. Efter korridoren öppnar ljusgården upp sig och tälpten, caféet och en skylt kan skimras.

ca 10 min, går de iväg, pappan tar rullatorn och sonen hämtar en rullstol och rullar ut.

Det är väldigt tyst i ljusgården när ingen är där. När någon väl kommer, ekar det och blir väldigt högljutt. Akvariet som var väldigt uppskattat när jag var på BUS första gången är tomt och smutsigt. Någon har stulit korallerna och fiskarna och det kommer ta lång tid att bygga upp det igen. Tråkigt. Receptionen är även stängd denna gången.

En mor väntar på taxi med sin dotter (ca 3 år). Flickan leker otåligt i tälten. Personalen använder automaterna i caféet flitigt. De står i deras passage "lite lämpligt". Inte så bra ur hälsosynpunkt.

En stor familj kom och hälsade på någon (de hade tre presenter med sig). När de kom tillbaka ville lillkillen spela på pianot.

– Nej! röt den ena föräldern till.

Jag har funderat på hur man kan göra pianot lite mer "spontan"-spelvänligt, med t ex någon inramning, men när det gäller barn räcker det med att de ser pianot och omgivningen kvittar, medan en vuxen måste ha inbjudande omgivning eller en stor skylt där det står: "Spela gärna på pianot" för att de ska våga sig fram. Fast lite senare kom det en pappa med dotter (ca 12 år) i rullstol och när de gick förbi mot lekterapin, sträckte han sig och klinkade lite på pianot. Då spreds ett leende över mina läppar.

3.1.4 Intervju med Ann 070815

Det kom upp många frågor om verksamheten i sig under uppstarten av projektet. Jag behövde få konkreta svar och Ann, min kontaktperson på BUS, svarade på mina frågor. För hela intervjun, se bilaga 2.

De frågor som jag tog upp handlade om hur och när man vistas i entré och ljusgård. Ann menade att det är

Bild 6, Det röra pianot som står i ljusgården på BUS.

väldigt varierat, men alla vistas någon gång där. De önskade göra det mer gynnsamt att vistas där, såväl som för lek, upplevelser som möjlighet att sitta och samtala med vänner eller anhöriga i avskildhet. På hemsidan läste jag en bildtext som beskrev ljusgården som BUS hjärta. Enligt Ann var det inte så mycket mer än att den ligger centralt och allt flödar genom den. Jag hoppades på en mer djupliggande tanke, men kankse kan mitt projekt tillföra det.

Dessutom frågade jag vem/vilka som ansvarar för dessa utrymmen, hur det är formulerat i tjänsten och hur det skulle fungera om det blev ännu fler saker i entré och ljusgård att sköta om. Ansvarsområdena verkade inte vara så väldefinierade, utan brukade skötas av den som tagit på sig uppgiften.

Mina funderingar om informationssökning via internet/böcker hänvisades till Universitetssjukhusets egna huvudbibliotek.

3.1.5 BUS besök III 070816

Den här gången gick jag in i Universitetssjukhusets huvudentré och då visade det sig att det stora biblioteket var öppet. Jag gick dit för att se vad de hade att erbjuda i sökväg. Biblioteket var öppet 10-16 vardagar. Det fanns 3 sök datorer i ett av rummen, tidsskrifter med möjlighet att kopiera och om man kom som jag, från "balkongen" kom man bara in i ett sidobibliotek, så det var blå fotsteg målade på golvet, så man skulle komma in till huvudingången och receptionen. Där inne fanns ingen dator, men några små läsutrymmen, samt CD-skivor, ljudböcker, DVD-filmer och video att låna upp på rummen. Annars fanns det liknande utbud som på ett vanligt bibliotek, kanske något mer sjuklitteratur. Det var ett rätt så litet bibliotek. I anslutning till biblioteket har de nyligen öppnat ett studiecentrum/bibliotek för medicinska fakulteten, där

Bild 7, Rymden i ljusgården. Fem våningar högt och uppe i glastaket hänger en mobil, vars rörelse är väldigt harmonisk.

fanns ca 15 datorer, men det var ämnade för studenterna.

När jag kom till BUS såg jag att receptionen äntligen var öppen. Där stod en kvinna som ojade sig över att allt skulle sökas på datorer nuförtiden och bakom henne kunde man snekla in på de som sprang in och ut ur den kodlåsta dörren bredvid receptionen. Men det var avskärmat med en spaljé där det klängde plastväxter och lite gosedjur. På den höga disken fanns lite plastblommor och en docka, som hette Lisa (med ett glatt och ett ledsamt ansiktsuttryck). Damen i receptionen tog fram Lisa och sa:
- När barnen kommer in och är ledsna, då brukar jag ta fram Lisa och säga "när du kommer hit är du ledsen, men när du går" så vänder jag på dockan "kommer du se ut såhär!" Då brukar alltid barnen bli förvånade.

Jag var mest där och fotade och mätte inför min inventeringsritning. BUS stänger entrén kl 18, därefter får man gå in via akuten. Receptionen är öppen 8.30-16.00.

3.1.6 BUS besök IV 070823

Denna gång hade jag bestämt möte med Ann, min kontaktperson på BUS. Vi pratade lite allmänt om de övriga utrymmen som barn, ungdomar och föräldrar har tillgång till och gick på en rundtur där jag fotograferade inför min inventeringsritning.

En del utrymmen reflekterade vi bara över, tex Regnbågsrummet, som är till för avlidna barn, det finns i källaren. En mysig ritual som startades på den gamla barnkliniken var att man under hösten stickade en halsduk till elefanten. Ann sa lite sorgset:

- Det är inte samma sak att "klä" honom nu som det var tidigare, eftersom han inte står i anslutning till entrén på samma sätt. Elefantens tidigare placering var så exemplarisk, och man kunde säga till taxichauffören att man skulle till elefanten – inte barnkliniken – därmed fick det en

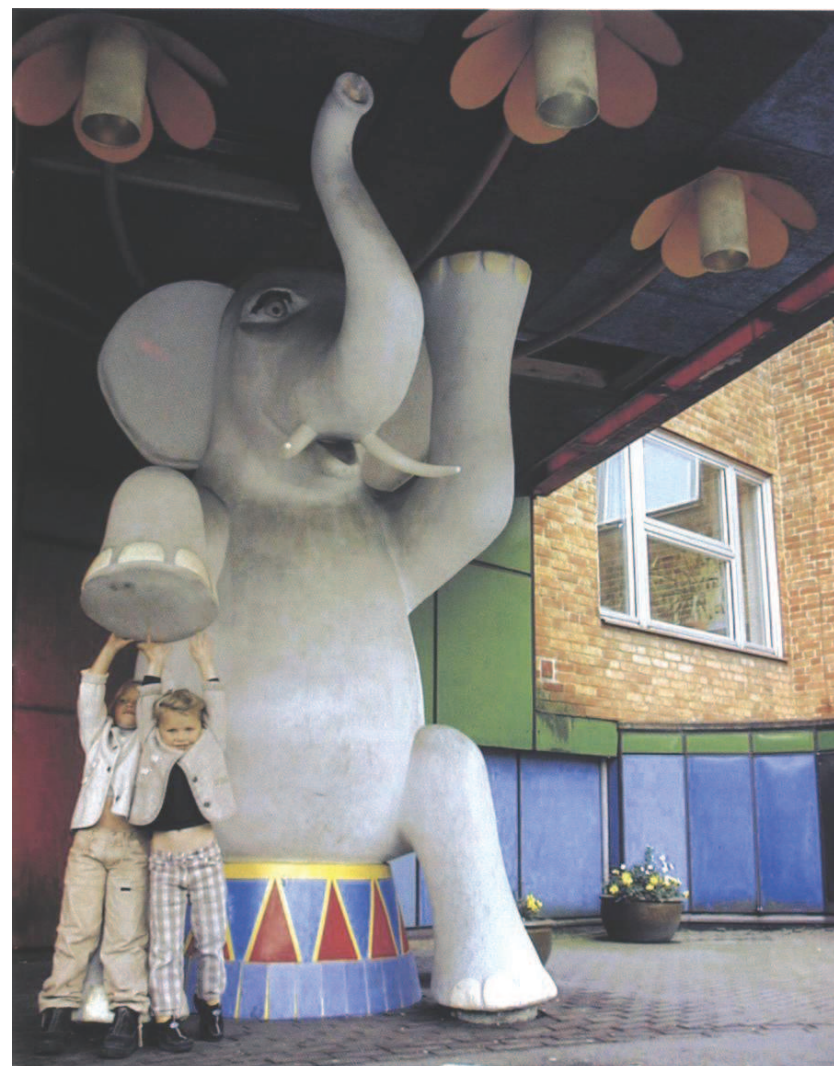

Bild 8, Den gamla Barnklinikens ingång med elefanten.

annan klang och innebörd.

Tidigare har man provat att ha sjukhusvårdinnor från Röda korset på BUS, men det blev inte så bra. Om det ska finnas någon person i entré och ljusgård, måste det kännas helt rätt och vara en person som kan inta den rollen - rätt person på rätt plats.

Vi kom fram till att det hade varit bra om jag kom i kontakt med några andra personer som vistas mycket på BUS. Ann samlade ihop kontaktuppgifter till en barnpsykolog, sjukhuspräst och en barnläkare.

När vi gick runt på avdelningarna, träffade vi en mamma, Mary, som har en cancersjuk son. Hon berättade att när de skulle till BUS för första gången (tidigare hade det räckt med besök på Kristianstad lasarett) var det regnigt och mörkt, allt kändes jobbigt och hon ville inte till BUS. Men när hon kom in genom entrén och fick se tälten i ljusgården, fick hon ändå känslan av att "här kan dom barn" och blev betydligt lugnare.

3.2 Intervjuer

3.2.1 Familjeliv.se

Eftersom jag själv aldrig besökt sjukhuset med mitt barn, har jag inte någon egen erfarenhet av hur det är att komma till BUS med ett sjukt barn. Därför tog jag kontakt med föräldrar via ett forum på internet som heter Familjeliv.se. Där finns det diskussionssidor och bloggar under olika ämneskategorier. Jag satt många kvällar och läste historier från föräldrar med sjuka barn, barn som dött och barn som blivit friska. Ett av inläggen löd såhär:

"Idag var vi i väg till sjukhuset tidigt på morgonen då Max skulle operera bort polypen i näsan!"

Han var i himmelriket, tänk att få träffa doktorn, att till o med få låna en av hans sängar att sova en stund i och sen få glass av doktorn efter man hade valt ut de leksaker i lådan man ville ha!

Operationen gick bra och han sov som en stock i nästan 3 timmar.....då vaknade han på strålande humör! Gud så skönt, allt gick som smort och Max var glad!

Skickar en extra tanke till dom i grannsängen som inte hade det lätt med deras dotter som inte ville sova ur sig ruset utan skrek hela tiden i stället.....stackars er!"

Jag sökte upp föräldrar och barn som hade anknytning till BUS och även andra barnsjukhus. Jag presenterade mig och mitt projekt och ställde några enkla icke vägledande frågor. Dessutom fick jag svar på ett inlägg som jag skrev i ett tidigt skede av projektet:

Sjukhusvistelse, hur var den?

Hej alla föräldrar med barn!

Jag håller på med ett examensarbete i industridesign, där jag tittar på miljön vid entré och samling-/mötesplatser på barnsjukhus (alltså inte lekterapirum eller väntsalar). T ex den så kallade Ljusgården på BUS i Lund.

Vad är din upplevelse av dessa områden? Ditt barns upp-levelser?

Minns du/ni denna plats?

Är det viktigt att ha någon "neutral" plats att gå till om man inte vill vara på sitt rum eller typ lekterapi/bibliotek etc? Varför? Vad är viktigt?

Själv har jag inte behövt vistas på barnsjukhuset ännu med min son, så jag har svårt att sätta mig in i behoven som föräldrar, småbarn, tonåringar, personal mm har i denna typen av utrymme.

Alla svar emottages tacksamt! Vänliga hälsningar Jeanette

De svar som jag fick kan läsas i sin helhet i bilaga 3, men sammanfattningsvis upplevde en av mina kontakter deras barnsjukhus som mörkt och en annan saknade en plats att få vara ensam och kanske gråta på. Signaturen "Eldo" refererade till BUS och tog upp alla delar i ljusgården som finns att vara på. Hon tyckte det var bra med alla delarna i ljusgården och jag började fundera över varför personalen var så missnöjda. Egentligen tyckte även de att alla delar i ljusgården var bra, men att något saknades. Jag tror att det är samhörigheten som saknas. Det blir inget samlat rum, utan flera spridda delar som kan uppfattas rörigt för ett vuxet öga.

3.2.2 Snoozelrummet

Min handledare Elin tipsade om en behandlingsteknik som är framtagen för autistiska barn, ett upplevelserum för sinnen, där man fokuserar på ett sinne i taget. Metoden kallas för Snoozel och byggs upp i ett eller flera rum, beroende på resurser såklart. På en särskola i Lund, Höjebro skolan, finns ett Snoozelrum. Jag gjorde en snabb visit och rektor Ulf Leo visade mig runt och då speciellt Snoozelrummet, som visade sig vara fullbokat hela veckorna, alltså mycket väl använt.

En snoozel är ett avslappningsrum där man kan göra en mängd saker. I Höjebro skolans snoozel finns:

- En vacker stjärnhimmel i taket med hjälp av julfelysningsnät.
- En musikanläggning med både lugn harmonisk musik såväl som salsa rytmer. Allt beroende på individen såväl som dagsformen
- En skön och mycket uppskattad hängmatta
- Lavalampor - en magisk rörelse som pulserar med olika färger
- UV- fluorescerande ljus

Bild 9, En typ av inredning i ett snoozelrum.

- 160 cm långt bubbelrör
- Bolltäckten – man kan få känslan av någon som ”kramar” tillbaks lite
- Ljus som manipuleras med ljud - skratt, klappar eller rop kan få en lampa att släckas eller tändas på ”mitt” kommando
- Dimmerstyrda takljus och mörkläggnings - gör att ljuset blir mjukt och mörkret blir aldrig mörkare än vad ”jag” vill utan att för den delen ta bort mystiken
- Ett uppskattat rum av alla, personal såväl som elever

Det första som slog mig var att det inte finns någon form av avslappningsrum på BUS, i lekterapi är det närmaste några soffor och sagorummet. Lekterapi är ju menad för att aktivera men någonstans skulle det behövas en lugn vrå.

3.2.3 Sjukhuspräst Bernt Eriksson

Jag träffade sjukhusprästen Bernt Eriksson i andaktsrummet vid receptionen på Universitetssjukhusets huvudentré. Här fann jag en av de platser som jag saknat på BUS, en plats för lugn och ro, där man kan vara ensam, får tänka, gråta eller be, om man vill det. Andaktsrummet är specialanpassat för sitt syfte och har en viktig funktion på sjukhuset. Det fungerar som en motbild mot patientrummet, behandlingsrummet och sjukhuset. Bernt påpekade vikten av att ta hjälp av symboler i rum likt detta, då speciellt symbolers mångtydighet. Det är fel att fixera människan, försätta henne i något förutbestämt tillstånd. Låt henne istället komma in som den hon är och med de tankar hon har. På ett bord ligger det en bok. Där i kan man skriva ner sina tankar, hälsningar till nära och kära, samt tack till dem som varit till hjälp under svåra perioder. Här är man anonym, men får ett medium att förmedla sina

Bild 10, Andaktsrummet på Universitetssjukhuset. Belyst konstglas som symboliserar liv i ett rum som är inbyggt mitt i sjukhuset och saknar naturliga ljusinsläpp.

känslor igenom.

Bernt påtalade de känslor man har när man kommer till sjukhuset, som oftast är oro, rädsla, ångest och/eller fruktan. I bästa fall finns där även en gnutta hopp och en längtan efter att få känna trygghet. När man kommer till BUS vill man bli sedd. Man vill tas på allvar och bli lyssnad på.

Syftet med entrén och bemötandet är att åtminstone inte förstärka de negativa känslor som barn och föräldrar har när de anländer till BUS. Han önskade att man kunde förmedla närvaro. Det gör inte entrén idag, inte heller ljusgården, som snarare kan upplevas som att man är ensam på ett torg, nära på en klaustrofobisk känsla. Det är ändå viktigt att bevara platsens autensitet, men att den ändå förmedlar värme.

Som så många andra talade Bernt varmt om den gamla barnkliniken, som trots att den var trång, gav ett mysigt och livligt intryck. Den nya ljusgården är tom och livlös, minsta lilla ljud förstärks uppåt och man kan få känslan av att bli tittad på genom alla dessa fönster som vetter ut mot ljusgården. Man mister sin integritet. Ramen är för stor till den lilla bilden.

En mamma med sin tonårsson stiger in i andaktsrummet under vårt samtal. De sitter ner en stund på ett par stolar bakom oss, men går raskt ut igen. Bernt kallar in dem igen och ursäktar att vi satt därinne och pratade. Han presenterade mig och mitt projekt och mamman berättade att de bara var på ett återbesök och att de bara gick in där för att samla kraft, och låta tankarna samlas.

3.2.4 Barnpsykolog Kati Falk

Mitt besök hos barnpsykologen Kati Falk genomförs på hennes rum i det gamla seminariet. Det ligger kriter och papper på bordet, det är neutralt, men lagom gemytligt.

Bild 11, Den gamla barnklinikens entré och väntsal.

Kati börjar med att kommentera tälten i ljusgården, ok att de visar att barn vistas där, men de är ju slutna, vilket är fel syfte. På den gamla barnkliniken fanns ett gammalt klätterträd som sprudlade av barn, energi och leklu

Hon påpekar vikten av att förmedla två viktiga budskap: "Här månar de om barn, ungdomar och föräldrar" och "De tänker på mig"

Men nu förmedlas snarare känslan av att alla ser mig och alla hör mig. Det är tomt och instängt på samma gång. Man stannar inte ens där som personal, utan tar sig snabbt igenom likt en korridor. Man vill vara diskret och inte tränga sig på. Känslan av att inte ha med de andra att göra är tydlig. Det saknas någon form av privacy – något att krypa in i.

På BUS idag värderar man inte mottagandet. Sekreteraren sitter i sitt lilla bås och får knappt den utbildning hon behöver. Man får snabbt känslan av att en sekreterare inte har lika högt värde som en läkare. Men redan vid mottagandet måste man få en känsla av professionalism.

Kati pratade om vikten att inte stressa upp barn mer än nödvändigt när de kommer till BUS. Ju längre ett barn är rädd, desto längre tid tar det att lugna ner det, både ansikte mot ansikte, som de fysiska funktionerna i kroppen. Ett uppstressat barn tar 20 minuter att lugna ner. Ett barn som inte kan medverka i behandlingen spänner sig och är motvilligt. Så rent medicinskt skulle man vinna på ett vänligt och varmt mottagande när barnet stiger in på BUS.

De önskemål som Kati hade var att patienter och föräldrar ska känna "Åh, ÄNTLIGEN framme" och pusta ut när de stiger in genom dörren. Men på BUS möter de ingen människa förrän de tagit sig in på rätt mottagning i de

Bild 12, Ett av tälten i ljusgården.

fall då receptionen är stängd. Även när man tar sig därifrån är entrén det sista minnet man tar med sig. Tänk om man kunde känna nyfikenhet, positivitet och spänning när man kommer in på BUS. Mysigt och ombonat, så var det förr, idag är det öppet ljust, rent och sterilt, inget lämnas åt fantasin, utan allt är liksom naket.

3.3 Aktuell inredningsarkitektur

3.3.1 Akademiska sjukhuset i Uppsala

Under mitt researcharbete fann jag att olika arkitekt och inredningsskolor i Sverige arbetat med diverse sjukhusprojekt under de senaste åren. Bland annat fann jag att konstfackselever arbetat med en inredning på Neonatalavdelningen på akademiska sjukhuset i Uppsala. Det var intressant att ta del av deras arbete som innefattade behandlingsrummen för förtidigt födda barn med föräldrar och syskon. De arbetade med arbetsmiljön för personalen, trivseln för föräldrarna, ljuset och lösningar att avdela rum. Dessutom hade de planerat och inrett väntrum, reception, personalrum och isolationsrum. En del av resultatet kan studeras i bild 13.

3.3.2 Sykehusplan.no

I ett av dokumenten om det nya BUS stod det att det var arkitektfirman White som ritat och planerat nya BUS. Jag sökte upp la Belfrage, som är ansvarig inom marknadsområdet vård på White, se bilaga 4. Hon var väldigt upptagen och vi hade svårt att hitta en tid att träffas, men hon berättade en del allmän information om planeringen med BUS och tyckte att det var mer intressant för mig att studera nya projekt inom barnsjukhusarkitektur i världen, eftersom BUS redan är över 10 år gammalt ur planerings-synpunkt. Information om de "nya" barnsjukhusen finns

Jeanette Karlsson

Bild 13, Bilderna ovan visar delar av inredningen som konstfackselever tagit fram åt neonatalavdelningen på Uppsala akademiska sjukhus. De föreställer det inre rummet, en lek- och viloskulptur, en rumsavdelare med artificiellt ljus och ett behandlingsrum.

samlat på Sykehusplan.no, en norsk hemsida som följer upp ny arkitektur.

På Sykehusplan.no läste jag om flera intressanta sjukhusmiljöer och flera av mina antaganden i det här projektet blev bekräftade (se delar av artiklarna i bilaga 5).

I en artikel om Canadas sjukhusmiljöer med fokus på sjuksköterskornas arbetsmiljö, beskrevs tydligt vikten av det första intrycket och värdet av öppna ljusa välkomnande entréer och utrymmen för patienter och anhöriga, och självklart att detta även var av vikt för personalen på sjukhuset. Jag fastnade för formuleringen "inspirera tillfrisknande och hopp".

En annan artikel var från England, en sammanställning från olika sjukhus som framhåvt barnvänlig design på sjukhusen, tex Great Ormond Street Hospital's (GOSH) Octav Botnar Wing, St Thomas's Evelina, the Teenage Cancer Trust (TCT) University College London (UCL) facility - och Scotland (Robin House). Här har de arbetat mycket med att maximera det naturliga ljuset och lagt fokus på att barn och föräldrar ska få möjlighet att umgås och dela med sig av sina erfarenheter med hjälp av specifika utrymmen.

Bild 14, Lekfulla variationsrika byggklossar som möblemanng i t ex väntrum.

3.4 Bildsök

Eftersom mitt projekt inte ska fokusera på arkitektur eller inredningsdesign, har jag varit noga med att formulera mer känsloladdade krav, som egentligen inte går att få dokumenterat i text. För de bitarna har jag tagit hjälp utav bilder och mer filosofiska formuleringar av de känslor som jag tycker har stor anknytning till mitt projekt.

3.4.1 Välkomnande

Ljus, värme, glädje, kärlek, färger... Listan kan göras lång. När jag sökte efter bilder som relateras till välkomnandet, fann jag en närbild på dörren till ett utedass, där ett hjärta var utskuret och lätt färgat. Jag kände verkligen värmen i bilden och funderade över hur ett utedass kunde kännas så välkomnande. Jag tror det handlar om omgivningen, att flera element påverkar hjärnan, såsom hjärtat, den gamla väderbitna dörren, färgerna och charmen.

3.4.2 Levande

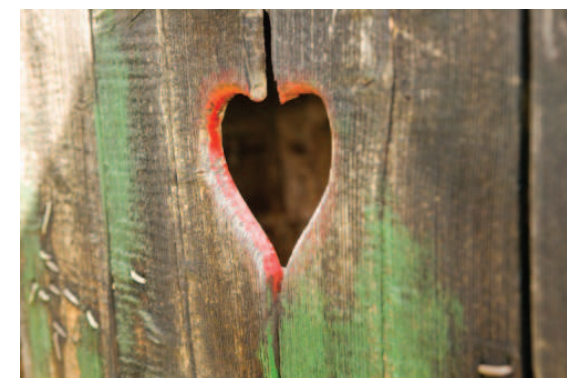
Många röster pratade om att ljusgården skulle vara ett levande torg. Mina undersökningar kring detta förde mig vidare till aktiviteter som får människor i blandade åldrar att känna sig levande, att stanna upp och tänka efter eller att bara ge sig hän och följa med...

3.4.3 Trygghet

Vad är trygghet? Nedan punktats olika former av trygghet:

- Skydd: flytväst, hjälm, paraply (symbolik)
- Yrke: brandkår, militär, ambulans, vakter,
- Socialt: i någons famn, närhet (närvaro?), våga falla baklänges där någon tar emot (eller är det att lita på?)
- Vara två (människa-människa, människa-djur)? Eller trygg i sig själv?
- Kunskap gör en trygg

välkommen in

Trygghet är ett begrepp som kan tolkas så olika, något som vi upplever individuellt beroende på vad vi bär med oss i erfarenheter och hur vi är vana att hantera vardagens problem och händelser. I bilaga 6-7 har jag sparat ner olika filosofiska uttalanden om trygghet.

Bloggaren Fru Fundersam delar med sig om sina trygghetstankar: Ska man ha stenkoll? Kan man vaccinera sig trygg? Vad är trygghet? Kanske är det att vara trygg, att kunna acceptera att faror finns, men inte bli panikslagen för allt. Och för att kunna vara trygg måste man ha handlingsutrymme. Det måste finnas förutsättningar för att få handla, delta, bestämma, få och ge kärlek...

3.4.4 Vilse

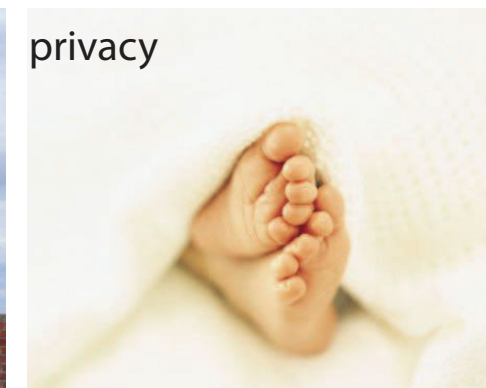
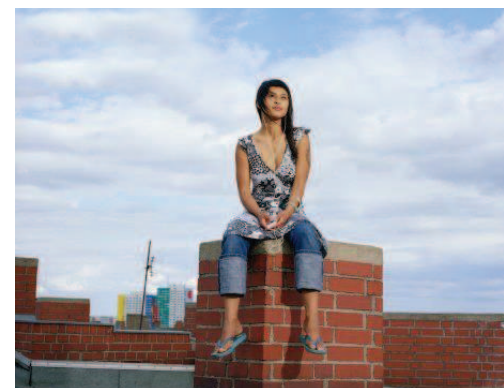
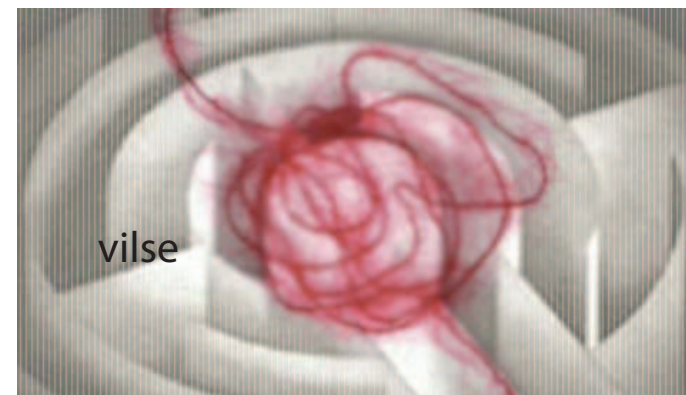
En av motsatserna till trygghet är att vara vilse. För att få en inblick i vad jag inte ville skapa, gjorde jag en del undersökningar om att vara och känna sig vilse.

3.4.5 Privacy

Flera gånger i min research kom jag tillbaka till ensamheten och att få känna harmoni. Efter ett tag kom jag fram till att man inte behöver vara instängd eller försluten av något för att känna privacy. Det handlar även om trygghet och frihet.

3.4.6 Möten

En mycket god vän till mig sammanfattade min brief med orden: att möta känslan. Möten kan ske på så många olika sätt. Mötet mellan hav och land, vatten och sand. Ett möte med sin skugga, mötet med det okända, att möta sig själv... Moder Teresa myntade uttrycket: "Låt oss alltid möta varandra med ett leende, för leendet är början på kärleken."

3.4.7 Närvaro

Nirvan Richter, Norrgavels grundare, vill med några meningar förmedla sina tankar om enkelhet - känsla - närvaro:

“Vad är egentligen viktigt i livet? Ett barns födelse, en nära anhörigs död. Stunder av total närvaro. Det är det jag längtar efter. I all enkelhet. Att hela tiden följa med i livets pendling mellan hejdlös utlevelse och stilla frid. Som stöd under denna resa vill jag omge mig med få saker. Omsorgsfullt utvalda med känsla, lätta att leva med och i sin utsökthet så fina som det någonsin går.”

Närvaro handlar mycket om det mentala. Att vara här och nu i stunden. “Gitens värld” har skrivit ner ord som symboliserar vad närvaro är. De markerade orden anser jag är extra viktiga att tänka på i mitt fortsatta arbete med projektet.

Vår inre natur
Kreativitet
Kärlek Glädje
Medvetenhet
Intuition Frihet
Intelligens
Accepterande
Ickedömande
Förståelse Medkänsla
Avslappning
Klarhet Lekfullhet
Sanning
Visdom
Stillhet
Att växa upp
Att vila i sig själv
I ögonblicket
Tomhet Meditation
Helhet

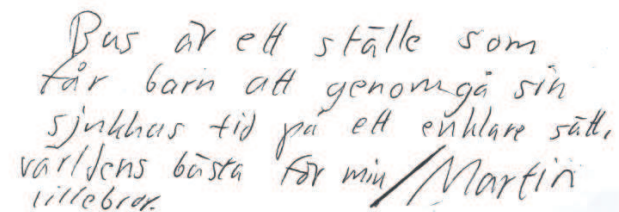
Bild 15, Den nya placeringen av elefanten, i skymundan i parken, gör att hans närvaro har försvagats.

3.5 Bloggbok

Självklart finns det många röster på BUS som jag aldrig får ta del av. De personer jag intervjuat behöver inte vara medianpatienten, snarare kanske en i periferin, men värdet i att få prata med människor som har en tydlig åsikt och kan förmedla sina känslor ser jag som en viktig pusselbit i mitt projekt. Men för att få in ännu en typ av åsikt från de som vistas på BUS just nu, skapade jag en bloggbok. I bloggboken beskriver jag kortfattat mitt projekt och ber den som vill skriva ner sina tankar kring ämnet eller vad de vill skriva just för stunden. Någon undrade hur jag skulle kedja fast den, men jag ville att den skulle vara fri, precis som tanken. Jag hakade fast en penna och lade den på ett av borden i cafét. Om den försvann fick det väl bli så. Jag ville prova. Efter en vecka gick jag dit för att se om den låg kvar och om det händelsevis var någon som vågat skriva i den. Boken låg kvar på samma ställe, pennan bredvid och när jag öppnade den hade jag redan fått 7 kommentarer i den utav olika typer av människor, barn, patienter, gamla patienter, syskon, föräldrar, mor- och far föräldrar... De flesta tyckte att BUS var toppen och att det var det bästa som fanns, andra hade små önskemål om kuddar och fiskar i akvariet. Det var roligt att läsa och jag har under projektets gång varit på BUS varje vecka och kopierat de nyskrivna sidorna, för att få det bevarat, om boken plötsligt skulle få ben och springa därifrån.

Ett citat från boken vill jag gärna dela med mig av här i bild 16, resten av innehållet kan läsas i bilaga 8.

Bus är ett ställe som
får barn att genomgå sin
sjukhus tid på ett enklare sätt.
Världens bästa för min / Martin
lillebror.

Bild 16, Ett citat ur bloggboken.

4 Kravanalys

4.1 Specifikation

I nedanstående tabell sammanställs de krav jag har på resultatet av mitt projekt.

HF - Huvudfunktion N - Nödvändigt Ö - Önskvärt

Uppleva välkommandet	Ö	vid mottagandet/mötet med BUS	i entrén
Känna vänlighet	Ö	vid mottagandet/mötet med BUS	i entrén
Känna mottagandet	Ö	när man kommer till BUS	i entrén
Få vägledning	HF	i rätt riktning (fysiskt och psykiskt)	i livet, känslorna, till mottagningen
Känna trygghet	N	när man kommer in på BUS	“äntligen här”
Känna hopp	Ö	medvetet! mindre oro och stress	
Känna professionalism	N	redan när man sätter foten på BUS	personal och inredning
Känna stabilitet	Ö	inte behöva undra, utan allt är klart och tydligt	
Tillåta möten	Ö	med känslor, ting och människor	personal, patienter, anhöriga
Se bemötandet	Ö	känna att man blir “rätt” bemött, efter vad man behöver	
*	*	*	*
Vilja stanna	Ö	för att få hjälp, för att bli frisk	
Känna positivitet	Ö	här får jag hjälp, äntligen framme	
Kunna umgås	N	med andra i liknande situation, dela med sig av erfarenheter och känslor	
Känna/finna samhörighet	Ö	med andra, med omgivningen	
Tillåta ensamhet	Ö	få vara ensam utan att känna sig konstig/utanför	
Bejaka lugnet	Ö	kunna ta det lugnt, tänka och inte fysiskt aktivera sig	
Kunna utforska	Ö	miljön, sig själv, sina egna tankar och känslor	
Finna överraskning	Ö	spänning	

4.2 Problemformulering

Min uppgift är att få de som kommer till BUS, framförallt förstagångsbesökare, att känna sig välkomna och uppleva ett vänligt bemötande. Den ev stress och oro de har ska inte öka när de stiger in på BUS, hellre dämpas. Jag ska göra något som underlättar för dem att ta sig till den mottagning eller avdelning de ska besöka, och som gärna tillför något till hela deras besök (i en positiv anda).

“När man kommer in på BUS ska man känna sig välkommen. Föräldrarna ska känna trygghet och veta vart man ska ta vägen. Det är även av stor vikt att man känner att här kan och förstår dom barn. Barn i de yngre åldrarna, ca 1-5 år, ska lockas av något spännande, den yngre skolåldern, ca 6-12 år, väcks gärna av frågor (fakta) och/eller deltagande och tonåringarna ska känna att de inte är för gamla, utan gärna se något med glimten i ögat, något som får dem att haja till, kanske skratta åt något i deras ögon lite smålöljligt, men ändå ger dem en värmande känsla. Dessa känslor ska sedan följa dom genom hela besöket och gärna kommande besök på BUS.”

Bild 17, Dekorationer i snurrdörren i entrén.

5 Idé & tanke

Under researchen kommer det alltid idéer från olika håll och jag antecknar/skissar dem efterhand. Jag samlar ihop dem och startar upp idéfasen.

För att komma igång och samtidigt få någon form av samhörighet gör jag korta effektiva brainstormingsfaser. Utifrån de mindmaps som skapas under brainstormingen väljer jag ut intressanta koncept att jobba vidare med.

5.1 En plats för dig och mig

5.1.1 Fas I

För mig innehåller rubriken tre användningsområden:

En plats för dig.

En plats för mig.

En plats för dig och mig tillsammans.

Jag valde att fördjupa mig i tre områden från brainstormingen (för hela brainstormingen se bilaga 9, 1:4).

- gungande/svängande rörelse
- inspirerande upplevelse
- medge lugn och ro

I det här stadiet kan det vara lätt att fastna i tanken hur en gunga skulle kunna vara för att passa på BUS. För att komma bort från dessa tekniska och idédödande tankar, började jag istället fundera över hur man skulle få en gungande känsla om man var i rymden/tyngdlöst tillstånd, på månen, på vattenytan, på taket, i skogen eller i öknen. Skisser och brainstormingsprocessen finns mer detaljerat i bilaga 9, 2-4:4.

5.1.2 Fas II

Slutsatserna från den inledande fasen formulerade jag i tre koncept:

- “Gunga” - hur många sätt finns det att gunga på? Ensam, tillsammans, hårt, mjukt... eller följa en pendlande rörelse.
- “Uppleva med sinnen” - känn/se/lyssna/lukta dig fram. Viljan att gå vidare och upptäcka nya saker eller bara stanna upp och njuta av det som upplevs just här och nu.
- Interaktiv vägg - om du vill samla tankarna inför en påfrestande stund, vad vill du ha runt dig då? Eller under ett samtal med en god vän som är på besök? Valbar väggdekoration/bild/ljud etc.

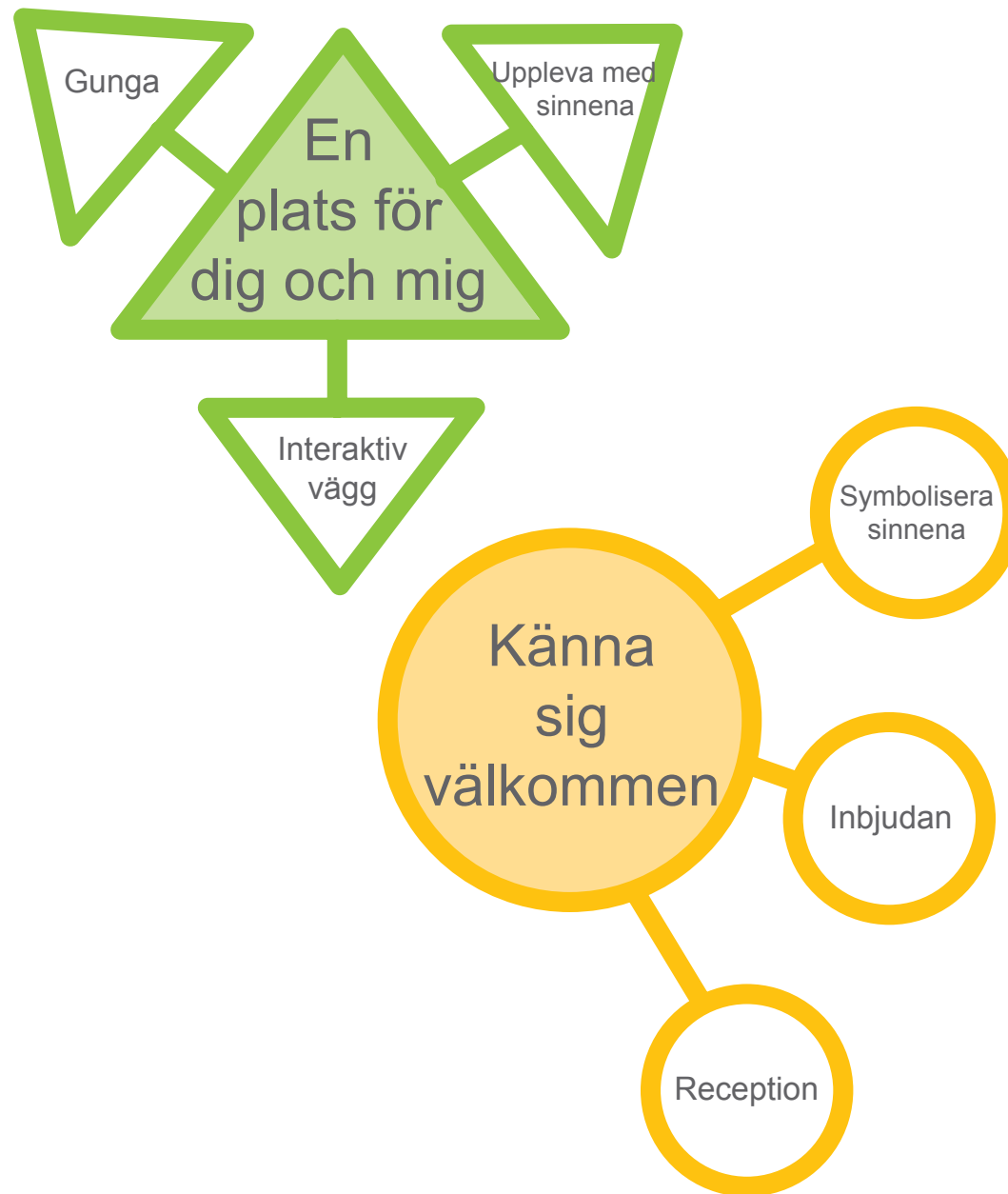
5.2 Känna sig välkommen

5.2.1 Fas I

De tre områden som jag fokuserat på under denna rubrik handlar om:

- inbjudande känsla
- möten
- medmänniska

Frågor som jag ställde mig handlade om vad man ser när man kommer in, vad man känner, vem man möter och hur man möts av entrén. Andra delar handlade om var man känner sig välkommen när man stiger in och vad som egentligen symboliserar värme, se mer utförligt i bilaga 10.

5.2.2 Fas II

Utifrån fas I gjorde jag följande sammanfattning av tre koncept, vissa sammanföll till en del med koncepten i en plats för dig och mig.

- Symbolisera sinnen - symboler behöver inte bara vara grafiska och för synen. Jag tänker mig en doftsymbol, känslan av att gå förbi ett bageri med nybakade kanelbullar... Eller rörelse, såpbubblor som dalar ned mot golvet. Höra ett stilla sus eller varför inte bara höra tystnaden, men märka av det. Få möjlighet att mottaga sina sinnen.
- Inbjudan - duka upp en entré likt en stor bjudning. Gå in i ett inbjudningskort som någon lagt ner tid på bara för din skull.
- Receptionen - tänk att möta en reception likt en kungatron. Lyfta mottagandet och höja statusen på de som arbetar där.

6 Delpresentation

När projektet kommit halvvägs, bjöd jag in till en delpresentation. De medverkande var mina handledare Charlotte och Elin, min kontaktperson Ann och Charlotte (en sjukgymnast) från BUS samt Lennart och Susanna, två studiekamrater från industridesignutbildningen. Susanna kunde tyvärr inte medverka. Alla som deltog har barn.

Syftet med delpresentationen var att få reflektera de tankar jag jobbar med i projektet, och få någon form av feedback, främst för att få en uppfattning om jag var på rätt väg.

6.1 Upplägg

6.1.1 Inbjudan

Eftersom mötet och mottagandet är en väsentlig del av mitt projekt, vill jag bjuda in deltagarna i mitt projekt med värme. Jag gjorde ett kort som de fick när de kom in, se bild 18. Där stod deras namn och det var förslutet med ett hjärta. När de öppnade kortet stod det en vers om mötet. Alla deltagare fick olika verser. Jag ville att de skulle få känslan av att känna sig lite extra välkomna, få något som var speciellt ämnat för var och en. Jag fick ingen direkt feedback på kortet, men alla tog med sig sitt kort när de gick och för mig betyder det att de tog budskapet till sig.

6.1.2 Presentationen

Jag presenterade muntligt med stöd av några utskrifter på bilder och symboler. Inledningsvis läste jag ett citat från blogg-boken på BUS. Därefter gick jag igenom fakta om BUS, inventeringen, briefen, andra barnsjukhus, intervjuer och de tre koncepten under "en plats för dig och

Bild 18, Anns inbjudningskort med dikten "Låt oss alltid möta varandra med ett leende, för leendet är början på kärleken - Moder Teresa".

mig” samt “känna sig välkommen”. Presentationen tog ca 30 min.

6.1.3 Feedback

Efter presentationen fick deltagarna tala fritt och jag fick överlag bra feedback.

Ann hade precis varit på en konferens där de påpekade relevansen av receptionistens medverkan i mötet med patienten. De fokuserade mycket på bemötandet.

Lennart beskrev sitt senaste möte på BUS och menade att min koppling med ordet “vilse” var en perfekt beskrivning över hur han kände när han var där. Däremot hade han fått ett mycket trevligt bemötande på en restaurang på Legoland, där en kille gick omkring och hade en legopapegoja på axeln och var trevlig, fick barnen att leka och höjde stämningen helt enkelt.

Min handledare Charlotte tryckte på att i det här läget måste jag pusha gränserna, tänka realistiskt, men ändå göra mer än vad som idag är “tillåtet”. Hon diskuterade även vad som inger förtroende – jo, att någon rekommenderar ett ställe. Kan man ta tillvara på åsikterna om BUS på något sätt, blogg interaktivt, lappar, citat... Det är även viktigt att man kan få en förståelse att man inte är ensam i sin situation. Detta kanske kan uttryckas med handavtryck och hälsningar, kanske ett handträd. Spel är ett bra sätt att komma ifrån något som är jobbigt, som man kan koppla av ifrån vardagen och vara inne i, helt uppslukad, men är detta positivt i en sjukhusmiljö?

I övrigt var det en del diskussioner om vägledning på BUS. Allt från spår i taket till hängande blommor och porlande vatten.

6.1.4 Slutsats

Jag kände efter min delpresentation att jag verkligen fick

gehör för mina åsikter och tankar. Det är ett stort område och jag måste tänka på vad jag som industridesigner kan tillföra. Diskussionen om vägledning är ett område som redan arbetas med på BUS, så där kan man både ta och ge tills man hittar en balans. För det är verkligen en viktig del av helhetsintrycket.

Bild 19, Vägvisaren på BUS. Frågan är vem den vägleder...

7 Koncept

Från den feedback jag fick från delpresentationen, min brief och kravanalys arbetade jag vidare på koncepten. Jag behövde fokusera på min faktiska uppgift och ställde mig några konkreta frågor:

Vem riktar jag mig till? Jo, den som kommer till BUS och är rädd, orolig och stressad.

Varför uppstår dessa känslor? Framförallt på grund av att man inte vet vad som väntar.

Hur kan man underlätta för personen i fråga? Man försöker vägleda och visa förståelse för den som kommer in på BUS och på ett symboliskt sätt håller i handen och leder dem in.

Utifrån detta arbetade jag fram ett helhetskoncept baserat på möten, som innehöll flera av de förslag som jag varit inne på. Ett system byggt av sinnesmarkörer, som flätar samman godbitarna och min röda tråd blev en BUSig elefant.

7.1 Möten

Det finns olika typer av möten. Hur märker man att man möter någon/något? Man blir stoppad, i tanken, rent fysiskt, eller bara ser och uppmärksammar något, "hajar till". Jag har delat upp mötena i två delar, den känslomässiga och det rent fysiska mötet, platsen.

Känslor: man kan möta sina känslor, utforska sina känslor, få vägledning med sina känslor, vara medvetet hoppfull...

Platser kan utmärkas med markeringar eller markörer; för mötesplats, umgänge, fikaplats, gråtplats, skrattpplats, viloplats, ensam plats, musikplats, lugn plats, minnesplats, bloggplats, orolig plats, rolig plats, lekplats,

spelplats, miljöplats; t ex reception, mottagning, avdelning, parkeringsplats, rökplats...

Jag vill förstärka och uppmärksamma platserna, och göra de till en del av vägledningen. En förstärkning kan man få med hjälp av att utnyttja flera sinnen, än t ex bara synen.

7.2 Sinn

Varje möte eller plats vill jag förstärka med hjälp av en sinnesmarkör. Skapa en slags snitslad bana för dina sinnen genom BUS, både rent fysiskt, men även psykiskt. Sinnesmarkörerna är av två olika sorter, aktiva och passiva. De aktiva markörerna måste man själv aktivera, de passiva finns utan att man behöver tänka på det själv.

7.3 Symbol

Jag letade efter en symbol för BUS, likt fjärilarna på lekplatsen utanför Stadsbiblioteket i Malmö. Djur är ofta en bra länk i sammanhang likt detta.

- Djur symboliserar olika saker (identifikation)
- Djur går att applicera på alla åldersgrupper
- Djur behöver inte målas på väggarna, de kan dyka upp i andra skepnader
- Djur har vetenskapligt en "läkande" effekt

Till slut läste jag igenom barnklinikens historia och då var det helt uppenbart, självklart skulle jag bjuda in elefanten på BUS (igen). Han har inte kommit till sin rätt ute i parken.

Den gamla barnkliniken kallades Elefanthuset och till taxichauffören sa man att man skulle till elefanten – inte sjukhuset- vilket gav en mildare ton och minskade spänningen i situationen. Såhär kom elefanten till barnkliniken: *"En dag kom en vit elefant vandrande till det lilla barnsjukhuset i Lund. Den bestämde sig för att sätta sig vid*

ingången och ta emot alla som måste besöka sjukhuset. Barnen och ungdomarna blev glada över att bli välkomnade och som tack stickade de varje vinter en lång halsduk för att elefanten inte skulle frysa.

Ibland var barnen tvungna att åka på undersökningar i det stora sjukhuset. För att göra det lättare och roligare att hitta dit satte elefanten avtryck av sina spår i kulverten. Elefanten, som symboliserar kärlek, omtanke och visdom är en av alla som tar hand om barnen, när barnen och ungdomarna flyttar till BUS så följer elefanten med.”

Detta löfte har inte infriats. Elefanten står och förfaller ute i parken och ser idag rättså skabbig ut. Dock förknippas den fortfarande med barnsjukhuset i Lund för dem som var med före 2001. Så genom att återinföra elefanten på BUS hoppas jag även kunna väcka liv i den vita elefanten ute i parken.

Jag vill inte ”ställa tillbaka” den gamla elefanten på BUS, eftersom den inte är anpassad till det nya sjukhuset. Så jag började leta inspiration på en ny elefant, som kan knyta an till mina sinnesmarkörer.

Min ”typelefant” är Myntrik (från gamla Föreningsbanken), som är enkel i sin utformning och ger ett snällt uttryck. Utifrån den och annan inspiration växte den BUSiga elefanten fram.

Bild 20, Myntrik, Föreningsbankens gamla sparris från 1980-talet.

8 Resultat

Sinnesmarkörerna är av två typer, aktiva och passiva. De aktiva markörerna kräver en handling; till exempel ta en bok, välja en melodi, skriva i gästboken eller gå i trapporna. De passiva markörerna finns runtomkring i rummet, såsom ljus, ljud och känslor. Systemet är uppbyggt runt en fiktiv vän – den BUSiga elefanten – som ska göra sjukhusvistelsen lite enklare och följa familjen från entrén, genom besöket och förhoppningsvis hela vägen hem. Sinnesmarkörerna sträcker sig från entrén till trapphusen och finns längs med och runt omkring den gula linjen som visar vägen in genom BUS i figur 3b (sid 12). Den BUSiga elefanten presenteras för patienter och besökare i en pixibok och har kopplingar till vissa sinnesmarkörer.

8.1 Sinnesmarkörer

Typ 1, "följ med den BUSiga elefanten", är baserat på sinnesmarkörer som bildar en "snitslad" bana som man kan följa genom BUS, där flera sinnen finns representerade. Man blir välkommen vid entrén och kan ta en broschyr av pixiboktyp som hjälper till på vägen. Den kan du sedan ha kvar som minne.

Typ 2, är vägledande sinnesmarkörer, där du inte behöver vara aktiv själv, utan snarare blir erbjuden längs vägen. De baseras främst på syn och känsel.

För mig är det viktigt att det känns äkta. Så nära äkta man kan komma, annars reagerar inte sinnena lika starkt.

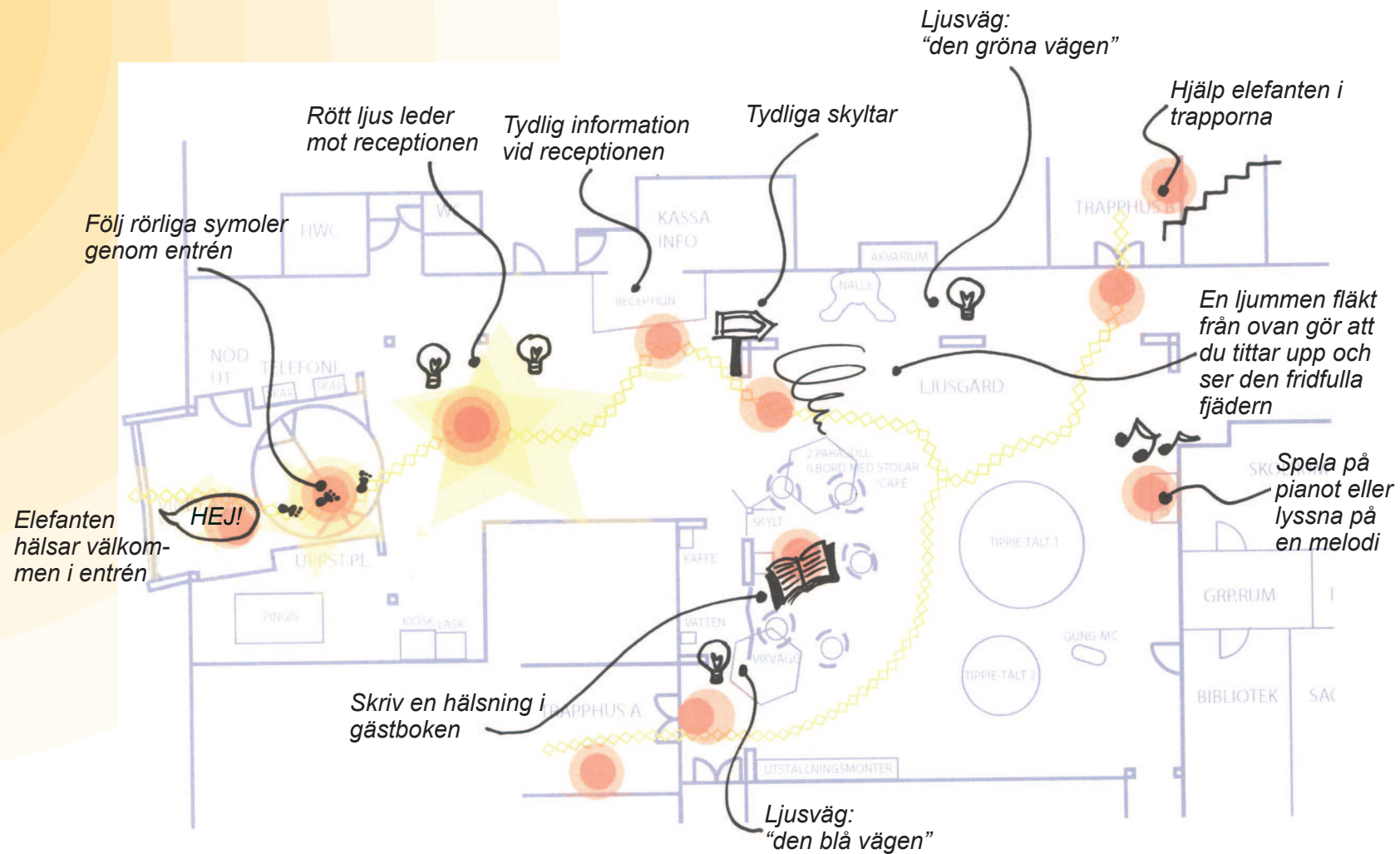
Det finns en samhörighetssymbol mellan sinnesmarkörerna. Förutom att de bygger på sinnesupplevelser, visar elefanten att de hör ihop och vill förmedla ett budskap: stanna upp, orientera dig och bli lugnad.

Det var önskvärt att skapa variationsmöjligheter i systemet. Det kan t ex vara variation mellan säsonger, ny färg eller mönster på ljus och spår, ny musik, nya recept eller variera platsen/mötet där sinnesmarkören är placerad, använda tälten, montern, behandlingsrummet, hissen, toaletten, akvariet, nallen...

Om man vill utöka antalet markörer är detta möjligt, speciellt när det gäller de vägledande sinnesmarkörerna. Det behöver dock beaktas om de har anknytning till den BUSiga elefantens saga, för det kan lätt bli rörigt och tappa sitt syfte.

Se bild på nästa sida för att få en helhetsbild över systemet med kortfattade förklaringar.

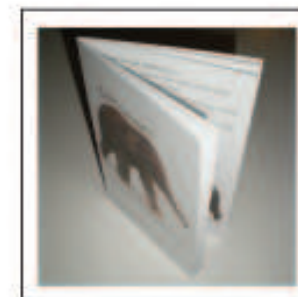
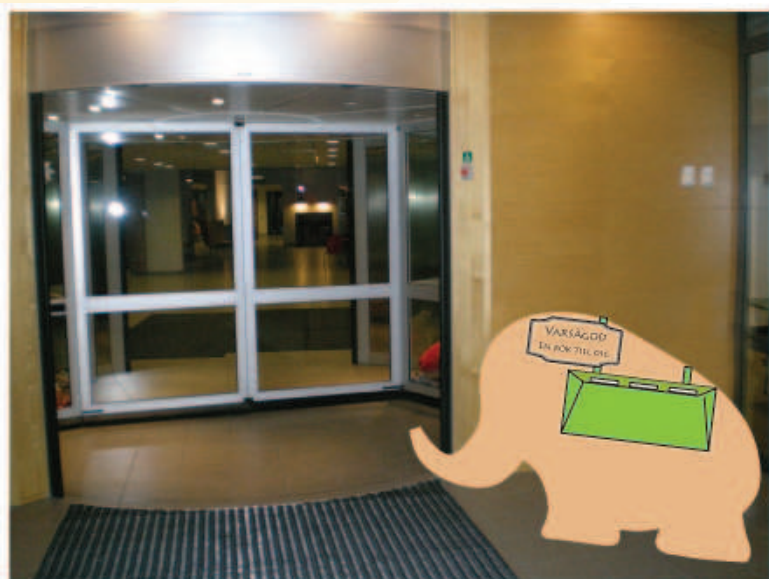
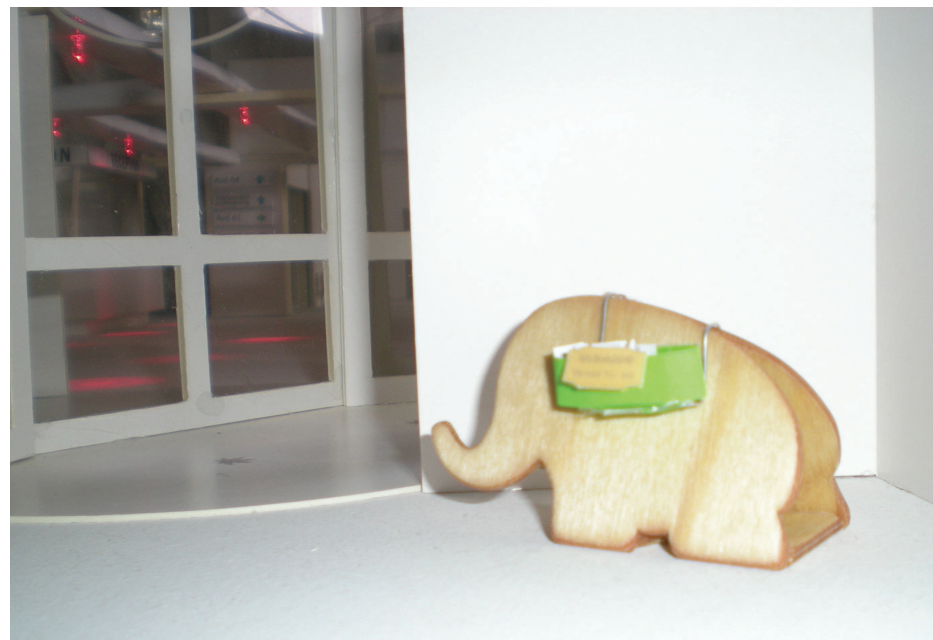

8.1.1 Den BUSiga elefanten

Jag vill att besökare ska välkomnas redan i entrén. När man stiger in på BUS hälsas besökare välkomna av en fiktiv figur - den BUSiga elefanten.

En stabil träelefant i barnstorlek uppmuntrar alla patienter att ta en bok ifrån korgen "Varsågod! En bok till dig". Boken innehåller fakta, lek, humor, information och en berättelse. Den BUSiga elefanten blir din vän, följer med på besöket via sinnesmarkörerna och förhoppningsvis hela vägen hem.

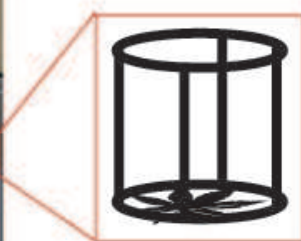

8.1.2 Spår i snurrdörren

Innanför entrén möts man av en snurrdörr. För att stanna upp och reagera eller bara ha något roligt att följa, snurrar belysta skuggbilder på golvet.

Bilderna är utbytbara skivor, som kan anpassas efter säsong.

8.1.3 Röda vägen

Det är lätt hänt att besökare inte upptäcker receptionen i den mörka breda korridoren. Med hjälp av ett diskret rött ljus leds besökare i riktning mot receptionen.

8.1.4 Receptionen

Receptionen är en viktig del av välkommandet på BUS.

Två enkla lösningar har underlättat mottagandet av besökarna. Dels har receptionen fått egna skyltar och dels har jag gjort en informationslapp som kan finnas i receptionen när den är stängd.

Välkommen till BUS

Receptionen kommer vara obemannad en stund framöver, men det går bra att anmäla sig här även efter besöket.

Vänliga hälsningar Kerstin

8.1.5 Nytt skyltsystem

Det finns sju avdelningar för slutenvård på BUS, samt tio mottagningar för dagsbesök. Skyltningen är viktig för att inte öka stressen hos besökaren.

Jag har tagit fram tydliga skyltar i anslutning till receptionen, belysta bakifrån med färgade riktningspilar som hör samman med det övriga systemet (den blå och gröna vägen).

Jeanette Karlsson

Sida 49

Möten på Barn- och Ungdomssjukhuset i Lund

8.1.6 Den gröna och blå vägen

Det finns två trapphus som leder till de olika avdelningarna. För att det ska vara enklare att hitta rätt, har jag skapat korridorer av färgat ljus.

Färgkoden går igen på pilarna i skyltarna.

8.1.7 En ljummen fläkt

Ljusgården har en rymd på sex våningar. Högst upp hänger en mobil, kallad fjädern, som har en lugnande sväng rörelse. För att få fler att ta del av den avstressande effekten, vill jag uppmuntra till att titta upp när man passerar Ljusgården.

Min lösning består av en ljummen fläkt vid ingången till Ljusgården. När den träffar besökaren, tittar denne upp och upptäcker rymden, fjädern och lugnet.

Jeanette Karlsson

Sida 51

Möten på Barn- och Ungdomssjukhuset i Lund

8.1.8 Pianot

Pianot står i Ljuskgården och alla är välkomna att spela på det. Glädjen i musik är helande och för att skapa ännu fler musikupplevelser har jag valt att bygga in en liten MP3-spelare i pianot. Det ska vara enkelt för personalen att ladda om den med ny musik efterhand.

Med en enkel knapptryckning, klingar traditionella melodier ut i Ljuskgården. På utsidan syns endast en högtalare och två "knappar" - en låsknapp för personalen (on/off) och en som man trycker på för att lyssna på en sång.

8.1.9 Mina Kompisar

På ett litet podie ligger den BUSiga elefantens “Mina Kompisar”-bok. Där kan besökare skriva ner sina tankar, hälsningar mm. Idén är en utveckling av “Blogg-boken” som användes i researcharbetet. Boken är en enkel skissbok, som ska bytas ut när den är full. Det flyttbara podiets uppgift är att förhöja värdet på boken, så den får en speciell plats.

Boken syfte är dels feedback för personalen, men även för att besökare ska se att de inte är ensamma i sin situation.

Podiet är gjort i trä för att det naturliga materialet ska dominera i miljön och har den BUSiga elefantens symbolik.

Jeanette Karlsson

Sida 53

Möten på Barn- och Ungdomssjukhuset i Lund

8.1.10 I trapphusen

Det fanns ett önskemål om att öka användningen av trapphusen. Jag bjöd in den BUSiga elefanten, som ska sitta fast på trappräcket och kan glida upp och ner. Den är låst runt räcket vid benen.

Elefanten är gjord av trä, rundad och lackad, lätt avtorkbar och utan små krusiduller som kan samla smuts.

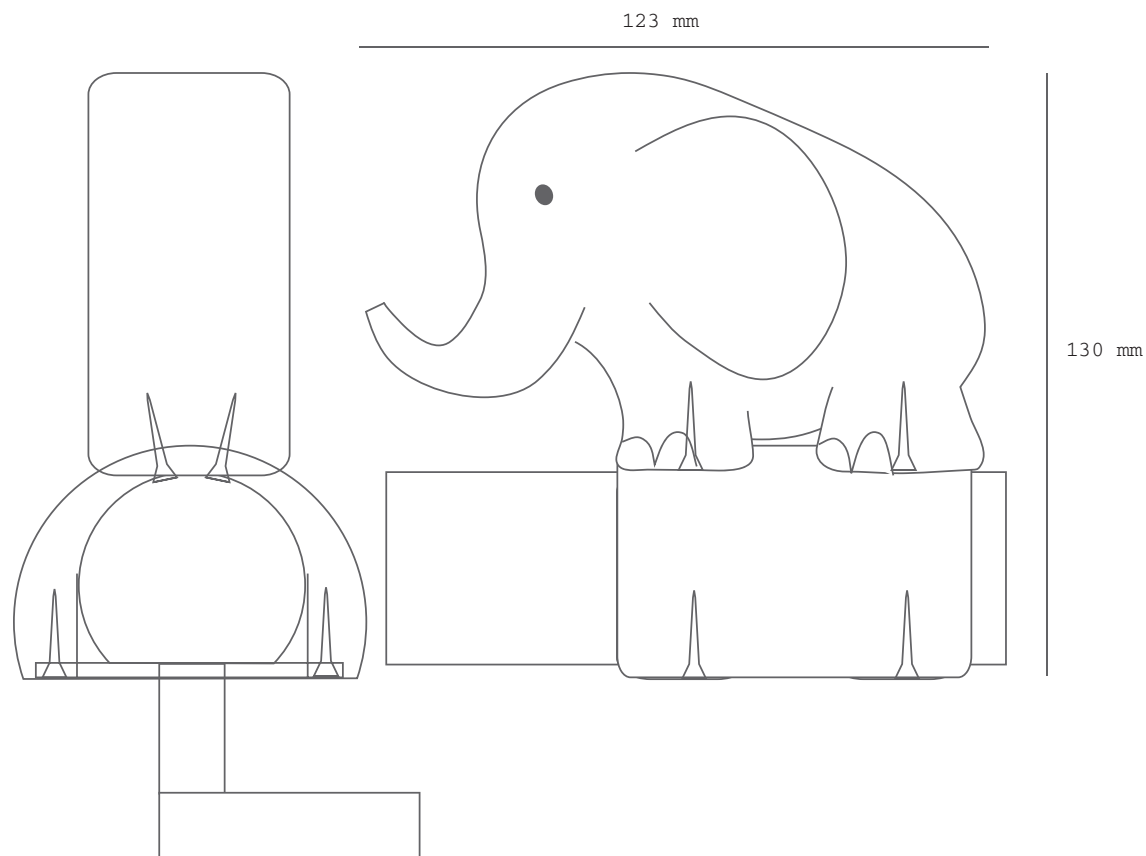

Bild 21, Modellskiss från sidan och i genomskärning.

8.2 Sinnesmarkörer med modell

8.2.1 Pixibok

Bokens syfte är att underlätta besöket för patienten. Att stressa ner, genom att stanna upp på de markerade platserna, få tankarna i andra banor, se att det finns andra barn i samma situation, en vägledning genom BUS. I bästa fall kan den sedan tas med hem som ett positivt minne från sjukhusbesöket/vistelsen. Föräldrarna ska få känslan av att "här kan dom barn" och bli trygga i sin vistelse på sjukhuset. Detta kan sedan smitta av sig på barnet. Boken finns i entrén där barnen uppmanas att ta en bok innan de fortsätter in – mötet i entrén. Boken finns tryckt som lös bilaga till rapporten.

Formatet tänkte jag till en början skulle vara pixibokformat, 100x100 mm, men efter vidare funderingar om vad boken skulle innehålla, kändes det dels för litet, eftersom barnen skulle ha möjlighet att skriva ner sina egna historier i boken och dels något för barnsligt och därmed för riktat till en yngre målgrupp. Jag testade först att fördubbla höjden, 200x100 mm, men stannade vid 1½ höjd, alltså 150x100 mm. Då blev formatet vykortformat, vilket kändes rätt i storlek för både stora och små händer, samt passande i och med att jag ville infoga ett vykort i bokens pärm.

Bindningen är både en värderingsfråga, både vad gäller ekonomi och vad den ger för uttryck. Hur mycket "professionalitet" ska boken uttrycka? Hur mycket "bok" ska det vara? Hur viktig är "ta hem och spara"-biten? Fokus är att använda boken under besöket och att den är gratis och att man ska förstå det. Dessutom ska stjälriskn minimeras. Därför tror jag på en enkel inbindning, häftning typ pixibok, både ur ekonomisk synvinkel och stjälbekymmer.

I det tidiga utförandet kändes pixiboken lite väl

Bild 22, Pixiboken "Välkommen hälsar den BUSiga elefanten"

riktad till en yngre målgrupp, upp till 8 år, därför kände jag att jag måste utveckla boken. För att göra den till alla, behöver den delas in i olika delar. En informationsdel (för de vuxna), en sagodel (för de minsta), en pyssel- och faktadel (för de yngre skolbarnen) och en "egen"-del, mer dagbokslik (för de äldre skolbarnen). För att inte störa helheten i boken är delarna mjukt sammanflätade och inte tydligt avskilda med flikar eller andra fysiska indelningar. Jag beslutade mig istället för att typsnittet och den BUSiga elefanten ska hålla samman boken och att färg och grafik får särskilja de olika delarna.

Boken "delas ut" av elefanten själv, som bildar ett bokställe, med en korg på ryggen. Det är just känslan av att den delas ut som jag vill komma åt, utan att en fysisk person ska behöva göra det. Därför får den BUSiga elefanten själv dela ut boken.

Berättelsen om den BUSiga elefanten, är berättad i jag-form och inte i tredje person, som historier i pixiböcker brukar vara. Det kan anses som mer barnsligt, men jag tycker det blir mer personligt.

Vill man senare utveckla idén till fler böcker, kan man göra konstrundor, stora sjukhuset"rundan"/berättelsen och fak-tasjukdomsböcker med den BUSiga elefanten. Ja det går att utveckla vidare om det finns ett behov eller intresse.

8.2.2 Bokställe

Syftet med bokstället var att det skulle vara synligt och vänligt, inbjudande och välkomnande.

Till en början ville jag göra ett bokställe som smälte in, och som tydligt visade att man fick ta en bok gratis. Förebild var t ex Metros gratistidningsställ. Efterhand kom jag fram till att den kanske blev för osynlig, smälte in för väl och började fundera på andra lösningar. En fullstor elefant skulle man inte missa. Man skulle undra vad

Bild 23, Modell på bokstället, den BUSiga elefanten med korgen fylld av pixiböcker på ryggen.

den gjorde där. Och den skulle kunna dela ut böckerna med snabeln eller från en korg på ryggen. En korg känns inbjudande och hemtrevlig, enkel att fylla på och uttrycker "plocka här". Så växte den BUSiga elefanten fram i skala 1:1, alltså en barnelefant i storlek 1x1,2 m med en korg på ryggen. En färgglad elefant skulle uppmärksammas mer, men kanske för mycket och ta över själva innebörden, att ta en bok. Då är det bättre att korgen är färgglad eller udda och extra synlig. Jag bestämde mig för att göra en elefant i furu, trären och lackad med en speciellt utvald färgglad korg över ryggen. Lite tekniska lösningar hur elefanten ska stå upprätt och inte falla och klara av att bli klättrad på, kom jag på efter lite skissande. Likt en triangel, med en ordentlig bas att stå på, se ritning i bilaga 11.

8.2.3 Podie

När jag hämtade blogg-boken från BUS kändes det lite sorgset att plocka bort den. Många i personalen hade uppskattat att läsa i den och det var minst en besökare om dagen som skrivit några rader i den. Men samtidigt kändes det inte som någon högprioriterad del i mitt exjobb att utveckla den på något sätt. Det var just enkelheten i den som gjorde den så bra. Men när jag utvecklade den BUSiga elefanten, fann jag en naturlig plats för min gamla blogg-bok, fast i lite ny tappning, som Mina Kompisar-boken. Eftersom jag fortfarande vill ha kvar enkelheten, dels i utförandet, men även hanterandet (eftersom den behöver bytas ut när den är full), vill jag använda mig av en enkel skissbok, som personalen själva kan köpa in och lägga ut på en väl vald plats. Och det är just platsen som blir viktig. Därför vill jag göra ett podie till boken, som är flyttbart, så det kan stå/ligga på ett bord eller en bänk eller någon annan speciell plats.

Formgivningen av Mina Kompisar-boken får sitt

Bild 24, Modell i kartong på Mina Kompisar-bokens podie.

uttryck i podiet den ligger på. Symbolen är självklart elefanten och budskapet är att vem som helst får skriva en hälsning i den BUSiga elefantens kompisbok. "Försvinnande"-risken minimeras dessutom om boken får en specifik plats, då det tydligare märks om den är borta. Mått och form återges på ritningen i bilaga 12.

8.2.4 Välja trappan

Det är främst sjukgymnasterna på BUS som tryckt på att det är viktigt att få fler att använda trappan. Jag bortsåg från trapphusen i början av mitt arbete, men ju längre jag kom, insåg jag att det var en del i systemet. Idag har man målat djurspår på väggen i några av trapporna. Syftet med spåren är att stimulera barnen till rörelse och förflyttning med hjälp av lek och fantasi. Det finns tre djurspår: hare, björn och fågel. Sjukgymnasternas beskrivning:

"Spåren börjar i olika trapphus i närheten av sjukgymnastkavdelningen. Fågelspåret går vidare uppåt i trapporna medan björn- och harspåren kryper ner mot kulverten. Längs de olika vägarna finns det spåravtryck att följa. I slutet av varje spår finns det gömda lådor med olika meddelanden och/eller passande rekvisita i, t ex. såpbubblor, ballonger, benrester eller fjädrar. Sjukgymnasterna väljer meddelanden/uppgifter efter vad vi vill locka barnen att göra eller träna. För att kunna öppna lådorna behövs det en nyckel, som sjukgymnasterna har. Många barn tycker det är både roligt och spännande att följa spåren. Vid björnens ide får man även använda en ficklampa för att se vad björnen gömmer. Spåren används flitigt av oss sjukgymnaster i olika behandlingssituationer och de är populära hos alla åldersgrupper. Samtidigt som barnen får träning lär de också känna olika delar av BUS."

När jag bjöd in elefanten på BUS igen var det givet att den skulle vara med i hela systemet, alltså även i trappan. Från början tänkte jag på någon klurig lek, där man skulle

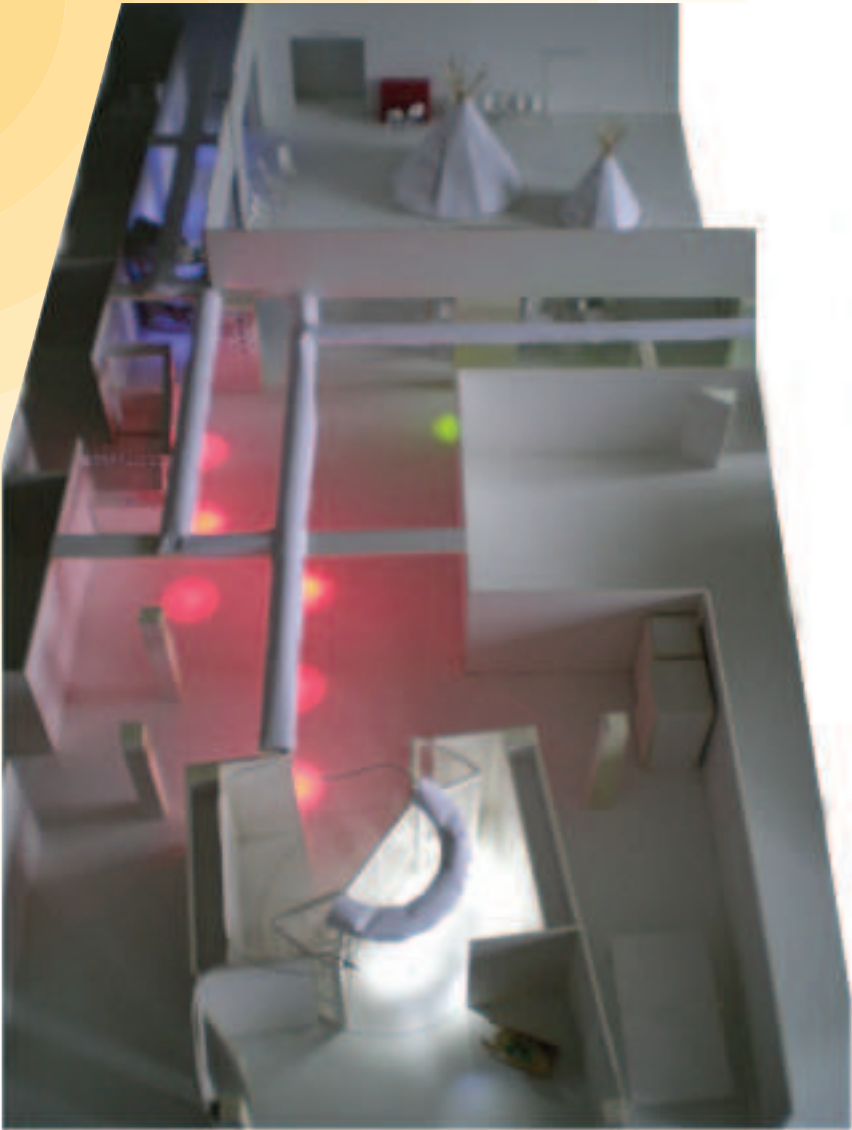
knepa och knåpa upp något genom krumelurer i trappan, men det kändes inte som någon bra lösning. Eftersom man inte vill vara kvar alltför länge i trappan var det viktigt att sysselsättningen inte tog alltför lång tid. Efterhand växte idén om en "bilelefant" fram, som man kunde dra/köra upp- och nerför trappträcket. Den kändes mer applicerbar och uppfyllde dessutom mina krav på hygien och enkelhet i designen. Den fungerade bra tillsammans med elefantens väg genom BUS och var lätt att tillämpa i sagan.

BUS entré

BUS entré

9 Slutsats

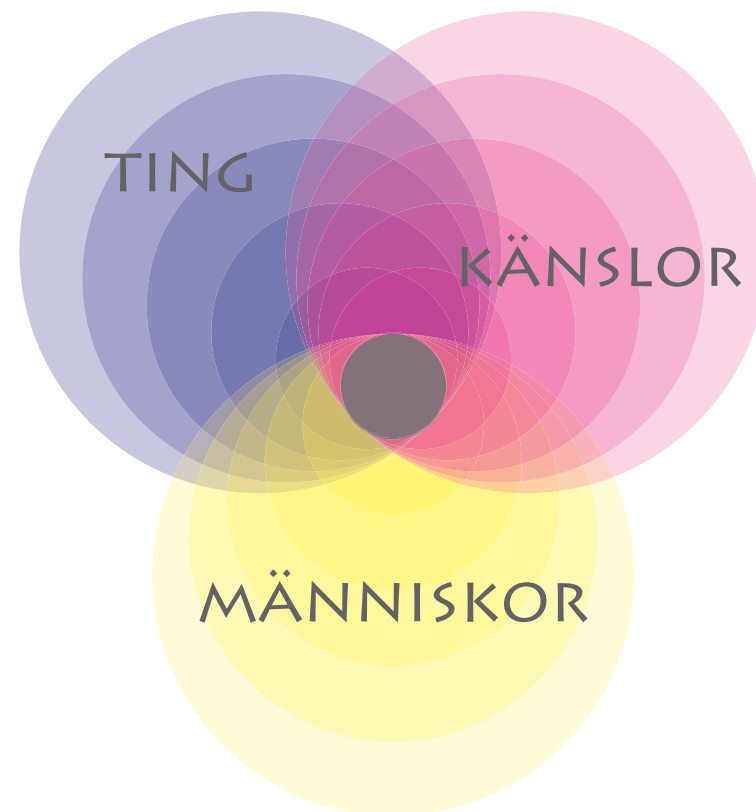
Sinnesmarkörer i kombination med den BUSiga elefanten träffar mittpunkten i cirkeldiagrammet genom att det uppstår ett möte mellan de tre delarna, dels vid varje sinnesmarkör och även om man ser hela systemet som en helhet.

- Ting: elefanten och dennes "uppfinningar" binder samman
- Känslor: sinnena vägleder till möten med känslorna
- Människor: aktivt/passivt deltagande

9.1 Story

Jag skapade en story där jag applicerade konceptet.

"Mamma Lotta och Anton 10 år ska på undersökning på BUS eftersom Anton fått en cysta i magen. De är oroliga för att den ska vara elakartad. De är rädda för att det ska bli ett komplicerat ingrepp och kommer till BUS helt ovetande om vad som komma skall. Det är novemberrusk ute och de har tid kl 15 på eftermiddagen. Mörkret har börjat lägga sig och de har inte så god tid på sig som det var tänkt eftersom de fått köra långsammare på motorvägen ner till Lund från Kristianstad pga regnet. Mamma Lotta ville att de skulle kunna ta det lugnt och sitta ner en stund innan besöket, kanske kolla runt lite på sjukhuset, eftersom de förmodligen kommer vara där fler gånger. När Lotta ska parkera utanför BUS är alla p-platser upptagna. De vänder ut igen och kör mot P-huset. Ta en biljett eller betala med kort, frågar automaten när de stannar vid grinden, de har inga lösa mynt upptäcker mamma Lotta och hon drar VISA-kortet. De kör runt runt och uppför den smala vägen. Till slut ser Anton en ledig plats och de går ur bilen. De går mot trapphuset och när de gått in genom dörren frågar en skylt om de tagit biljett, eftersom de ska betala med den när de ska ut igen. Mamma Lotta

blir lite stressad och säger till Anton att det kom ju ingen biljett när jag stoppade in VISA-kortet. Jaja, vi måste gå nu, vi får ta det sen. Vid utgången missar mamma Lotta den andra skylten som förklarar att man inte får någon biljett om man betalar med VISA. De småspringer i regnet mot BUS entré. Klockan närmar sig tio i tre och de kommer äntligen fram till ingången. Titta en elefant, säger Anton och tar en bok som ligger i korgen. Mamma Lotta stressar in och noterar knappt elefantstället som står i ingången. Hinner bara läsa "Varsågod" och tänker att det nog inte var någon fara ett Anton tog nån-ting från korgen. Först när snurrdörren börjar snurra lägger hon märke till de små söta fotspåren som nästan skrider fram längs golvet. Anton försöker gå i samma spår, men hinner inte riktigt med. När de väl kommit ut från snurrdörren går de fram till receptionen – omedvetet följer de den röda ljusgången fram. Det finns ingen där just nu, men mamma Lotta läser den vänliga notisen om att kvinnan i receptionen är på rast och att de inte behöver anmäla sig förrän efter besöket. Så skönt att det gick så fort att ta sig in, tänker mamma Lotta och lugnar ner sig en smula. Hon frågar Anton vad det var för broschyr han hittade. Han står nämligen och bläddrar i boken han fick av elefanten vid ingången. En bok om den BUSiga elefanten, säger Anton stolt och visar mamma. Han hjälper oss att hitta rätt mamma, titta, där är den gröna vägen till avd 64, det var väl dit vi skulle, 64 precis som numret på vårt hus. De går mot den grönbelysta korridoren och plötsligt känner de en varm bris ovanifrån. De tittar upp och ser fjädern/mobilen långsamt röra sig i en harmonisk svängning. Ett leende sprider sig över Lottas ansikte och de stannar upp för en stund innan de fortsätter mot trapphus A och avd 64. De tar hissen upp en våning och kommer i tid till sitt besök. En vänlig sjuksköterska tar emot dem och ber dem sitta ner en stund innan det är dags att träffa läkaren. Lotta pustar ut och tänker tillbaka på den harmoniska svängningen som mobilen gjorde i den rymd som finns i ljusgården. Ett trevligt ställe tycker Lotta, fastän de inte tillbringade många sekunder där.

Efter besöket påminner Anton Lotta om att de ska ta trappen ner. De måste ju hjälpa den BUSiga elefanten nerför trappen, sjuksköterskan berättade ju om den. Titta, här står

han och väntar på oss, säger Anton och ger elefanten en skjuts nerför räcknet. När de kommer ner till ljusgården igen känner mamma Lotta att det luktar kaffe, åh vad gott det hade varit med en kopp tänker hon. Näsan orienterar sig fram till en kaffeautomat och de slår sig ner vid ett bord. Anton är pigg och ser pianot skymta bakom ett av tälten. Han springer fram och klinkar lite lätt på tangenterna. Undrar vad det här är för knapp, filurar han. Nyfiken som han är trycker han lite lätt på knappen och då börjar pianot spela av sig självt, Bridge over troubled water! Åh vad häftigt, jag kan låtsasspela den här låten, och så tror alla att det är jag som spelar! Anton är överlycklig! Mamma kommer fram till det röda pianot. Vad har du hittat för nånting, frågar hon snällt. Efter undersökningen tog mamma boken om den BUSiga elefanten och under tiden som hon drack sin välbehövlige kopp varmt kaffe, läste hon igenom den. Så mamma berättar att den BUSiga Elefanten på älskar pianospel, men att han har för stora fötter, så han kan inte spela. Därför har han uppfunnit det här självspelande pianot! Bra va!/? Musiken ebbar stilla ut och det blir åter tyst i ljusgården.

Vet du vad, säger mamma till Anton. När jag satt och drack kaffe såg jag den BUSiga elefantens "mina kompisar-bok" på ett av borden. Du kanske ska skriva en hälsning till honom i den innan vi åker härifrån? Det gjorde Anton och under tiden gick mamma och pratade med Kerstin i receptionen. De behövde inte betala, för Anton är under 12 år, så det var mest bara en avcheckning att de varit där. Anton kommer fram till mamma. Jag ritade en elefant i boken, den får du se nästa gång vi åker hit, säger Anton till mamma. De går ut genom snurrdörren, vinkar hejdå till elefanten i entrén och går mot P-huset. Mamma kommer på att det strulade ihop sig med biljetten, men när de stiger in i trapphuset ser hon skylten de missade innan och hon blir lugn igen. De åker hissen upp till plan 7, sätter sig i bilen och åker hem. På kvällen tar Anton fram pixiboken om den BUSiga elefanten. Han tänker tillbaka på dagens besök på BUS och det känns inte alls lika jobbigt som han tyckte igår kväll. Skönt. God natt, säger mamma och släcker lampan. God natt, säger Anton till mamma och viskar till den BUSiga elefanten: Vi ses en annan gång!"

9.2 Matchning av brief och kravanalys

Man blir välkommen av elefantstället. Föräldrarna känner trygghet i att få vägledning och att det märker att man kan barn här och är ambitiös med att få dem att hitta rätt. De yngre barnen lockas av den BUSiga elefanten. Den yngre skolåldern kan skicka kort eller fylla i "Mina vänner-boken" göra pyssel, läsa historier och följa receptet. Musiken är något de kan glädjas åt. Tonåringarna har musiken, historierna och kan le åt den söta elefantsagan. Känslorna följer med genom besöket, eftersom man uppmärksammas på dessa möten när man rör sig genom entré, ljusgård och trapphus.

	HF - Huvudfunktion	N - Nödvändigt	Ö - Önskvärt		Del av systemet				
Uppleva välkommandet		Ö	vid mottagandet/mötet med BUS	i entrén	>>bokställ, spår				
Känna vänlighet		Ö	vid mottagandet/mötet med BUS	i entrén	>>pixiboken, elefanten				
Känna mottagandet		Ö	när man kommer till BUS	i entrén	>>elefanten, spår, lamporna				
Få vägledning	HF		i rätt riktning (fysiskt och psykiskt)	i livet, känslorna, till mottagningen	>>sinnesmarkörerna, ny skyltning				
Känna trygghet	N		när man kommer in på BUS	"äntligen här"	>>elefanten, pixiboken, skyltar, vägledning/lampor				
Känna hopp		Ö	medvetet! mindre oro och stress		>>stanna upp, äkthet, sinnesupplevelser				
Känna professionalism		N	redan när man sätter foten på BUS	personal och inredning	>>elefanten, ambitionen med sinnesmarkörerna				
Känna stabilitet		Ö	inte behöva undra, utan allt är klart och tydligt		>>elefanten, vägledning/lampor				
Tillåta möten		Ö	med känslor, ting och människor	personal, patienter, anhöriga	>>sinnesmarkörerna, pianot "Mina Kompisar"-boken				
Se bemötandet		Ö	känna att man blir "rätt" bemött, efter vad man behöver		>>man är mottaglig för det man behöver				
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Vilja stanna	Ö	för att få hjälp, för att bli frisk	>>pixiboken, trappelefanten, pianot
Känna positivitet	Ö	här får jag hjälp, äntligen framme	>>receptionen, elefanten
Kunna umgås	N	med andra i liknande situation, dela med sig av erfarenheter och känslor	>>"Mina Kompisar"-boken, elefanten
Känna/finna samhörighet	Ö	med andra, med omgivningen	>>"Mina Kompisar"-boken, elefanten, pianot
Tillåta ensamhet	Ö	få vara ensam utan att känna sig konstig/utanför	>>pixiboken
Bejaka lugnet	Ö	kunna ta det lugnt, tänka och inte fysiskt aktivera sig	>>pixiboken, receptionen
Kunna utforska	Ö	miljön, sig själv, sina egna tankar och känslor	>>pixiboken, trappelefanten, pianot
Finna överraskning	Ö	spänning	>>elefanten/pixiboken, trapp- elefanten, pianot

9.3 Koppling till Industridesign

Jag har tagit fram ett koncept genom att analysera ett flöde genom BUS. Jag fann ett behov av att minska eller åtminstone stabilisera de oroskänslor som finns och uppkommer när man besöker BUS. Jag har dels anpassat konceptet till vad som idag finns på BUS, men även tillfört väl valda nya delar som gör systemet komplett.

SVID säger: Design är en arbetsprocess. Man utgår ifrån brukarens behov och utvecklar lösningar på ett medvetet och innovativt sätt. Både funktionella och estetiska krav är viktiga. En industridesigner arbetar med alltifrån produkter, varor, tjänster, processer, budskap och miljöer.

Kursplan för examensarbetskurser på industridesignprogrammet

Mål

”I examensarbetet skall studenten visa förmåga att tillämpa och sammanställa kunskaper och färdigheter förvärvade inom olika centrala och kvalificerade kurser inom industridesignprogrammet. I arbetet skall studenten visa förmåga att identifiera, analysera och på konstnärlig grund självständigt utforma produkter och/eller lösa gestaltungs-mässiga, tekniska, praktiska, ekonomiska, miljömässiga och andra problem inom industridesignerns yrkesområde liksom att värdera lösningen samt att presentera och dokumentera resultatet. Examensarbetet skall vara fördjupande och visa att studenten kan tillämpa designmässig och vetenskaplig metodik.”

9.4 Applicering av konceptet

Konceptet består av många delar som hör samman, men man behöver inte tillföra alla bitarna på en gång, utan kan bygga upp det efter hand. På detta sätt kan man följa

utvecklingen och se potentialen i konceptet. Den vinst man får av att lugna föräldrar och barn redan vid entrén, tillför mycket i den fortsatta behandlingen, både vid det aktuella tillfället och kommande besök, både fysiskt och psykiskt. Detta är svårt att räkna i pengar, men min förhoppning är att man ser till patienten och att man ser det som en investering på lång sikt.

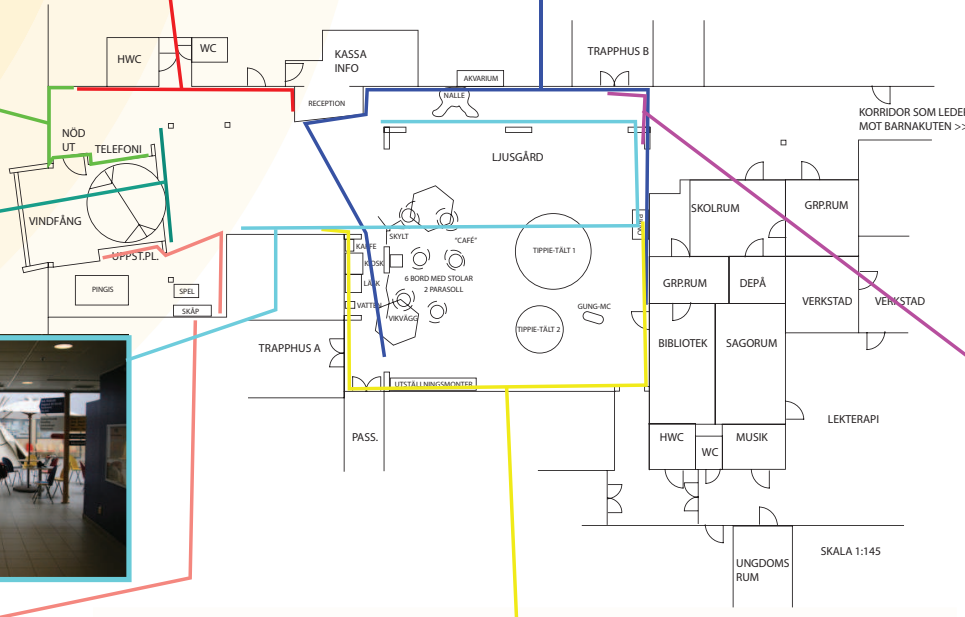

Bilaga 1. Inventering BUS. 2:7

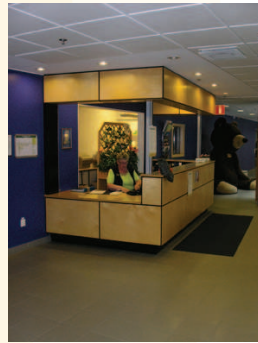
Utelek

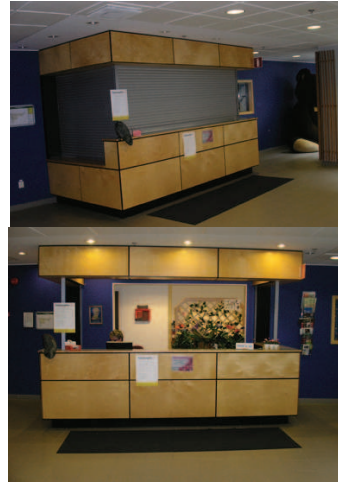
Bilaga 1. Inventering BUS. 3:7

Svängdörrarna i ingången. Dekorationen varieras med årstiden.

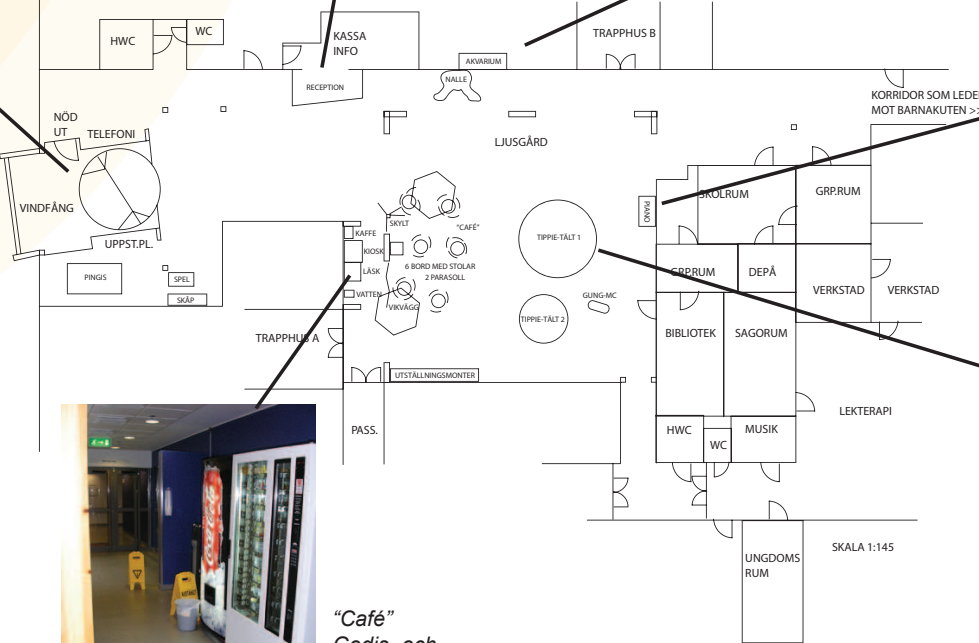
Receptionen

Nallen och akvariet

Utanför entrén

"Café" Godis- och läskautomater. Trång passage.

Pianot - ska inbjudas till både spontant och planerat spel.

Ett av tälten/tippie

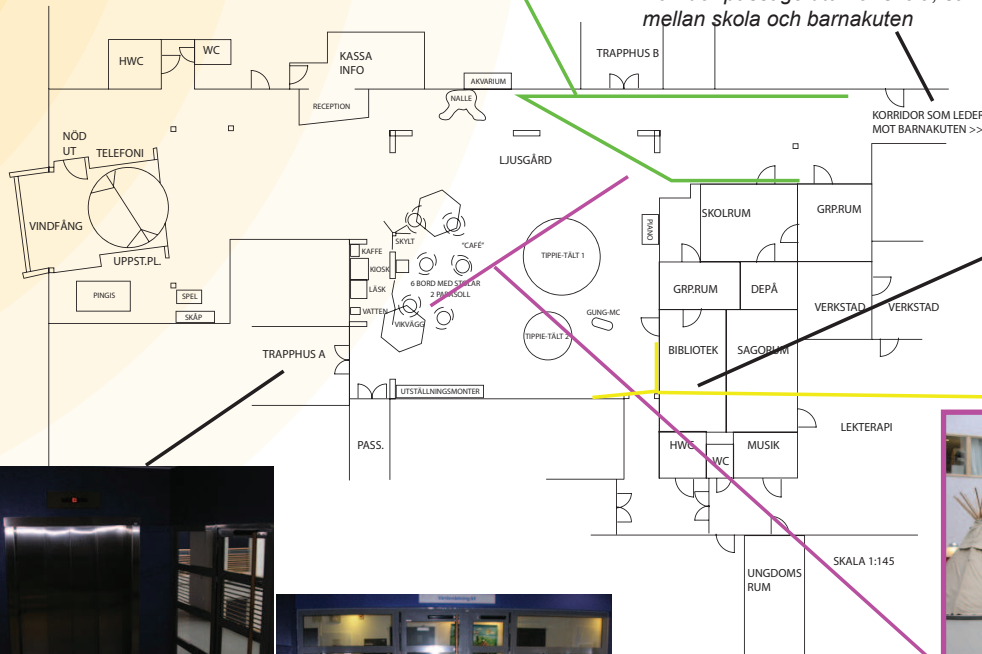
Bilaga 1. Inventering BUS. 4:7

Korridoren utanför skolan

Korridor/passage utanför skola, samt mellan skola och barnakuten

Bibliotek, öppet 2 h/vardag

Trapphus MÖRKA!
"Djurspår" på väggen
för att locka barn till
att använda trap-
porna.

Hiss och trappa i trapphusen

Ingång till avd 64 från trapphusen.

Det första man ser av ljus-
gården när man tagit sig
igenom den mörka entrén.

Passagen mot lekterapi.

Bilaga 1. Inventering BUS. 5:7

Dagrum, på en av avdelningarna.

Väntrum till en av mottagningarna.

Väntrum till barnakuten.

Matsal på en av avdelningarna.

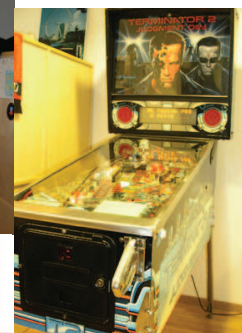
LEKTERAPIN Översiktsbilder från lekterapin

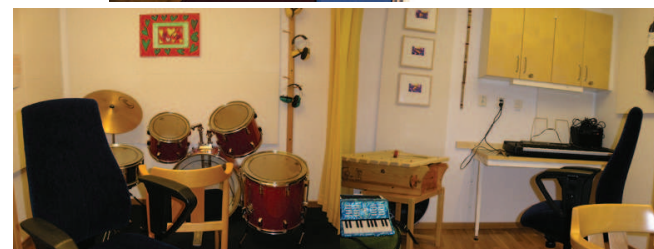
Verkstäder;
trä, keramik, måleri, sand, vatten,
sörnad mm.

Sagoskåpet i sagorummet.

Ungdomsrummet

Musikrummet

Lek-kök, dockskåp, lek.sjukhusavd, mm

Umgängesytor på lekterapin, pusselbord och soffhörna.

Bilaga 1. Inventering BUS. 6:7

Var ligger de olika avdelningarna?

I BUS-huset, Bild: se bifogad "BUS-huset överblick"

Nedre bottenplan
Akutentré
Förbindelse till huvudkulvert
Tvättstuga
Bassäng, gymnastiksal
Arbetsterapi, sjukgymnastik
Dietist, träningskök
Klinisk forskning

Entréplan
Huvudentré
Information, kassa
Akutmottagning
Vårdavdelning 61
Mottagning

Lekterapi
Skola, Bibliotek
Förbindelsegång till Centralblocket
Förbindelsegång till Seminariet

Plan 2
Vårdavdelning 62
Dagvårdsavdelning/mottagning 63/64
Vårdavdelning 64

Plan 3
Vårdavdelning 65
Dagvårdsavdelning 66
Vårdavdelning/dagvårdsavdelning 67
Mottagning Kardiologi
Förbindelsegång till Röntgen II

Plan 4
Dagkirurgi
Operation
Intensivvård, postop

Plan 5
Förbindelsegång till Röntgen I

Utanför BUS-huset

Kvinnkliniken, byggnad 30
Neonatalavdelning
Neonatalmottagning

Hur ser rummen ut?

Så här ser väntrummet på BUS akuten ut. Det finns spel, böcker, leksaker som gör att väntetiden kanske inte känns så lång.

Så här kan ett rum på din avdelning se ut. Det finns en bäddsoffa bredvid din säng så att din mamma eller pappa ska kunna sova över hos dig.

Så här ser ett rum på Akuten på BUS ut. Det är hit du kommer när läkaren vill undersöka dig.

I operationsrummet är läkarna och sjuksköterskorna grönklädda. Här sover de dig inför operationen så att du inte känner något under själva operationen.

Detta rummet kallas post-op. Det betyder att det är hit du kommer efter operationen. Här finns din mamma och pappa och väntar på dig när du kommer från operationen. De finns vid din sida när du vaknar efter narkosen.

Vad finns på sjukhuset?

På sjukhuset finns det något som heter Kulturavdelningen. Avdelningen ligger inne på biblioteket i Blocket och har samma öppettider som biblioteket där, måndag till fredag 10-16.

På de olika avdelningarna finns det ofta även ett stort utbud av videofilmer. Det finns datorer med Internet-uppkoppling att låna genom BUS-biblioteket. Det finns flertalet CD-ROM-spel och mer kommer att köpas in efterhand. Utlåningstid är 1 vecka (max tre spel). Det finns fyra olika spelenheter; vanligt Nintendo, Super-Nintendo, Nintendo-64 och lite nyare Playstation, samt spel till de olika enheterna. Utlåningstid är 1 vecka (en enhet + max tre spel). Det finns ca 50 olika spel och pussel till utlåning. Utlåningstid är 1 vecka (max tre spel/pussel). Filmvisning, föredrag, musikunderhållning osv arrangeras ca var 14 dag. De annonseras i Veckonytt och på Bibliotekets hemsida. Kulturavdelningen har två videoapparater som endast lånas ut till isolerade patienter eller barn som ligger på vuxenavdelningar. Utlåningstid är 1 vecka. Det finns ca 400 filmer i videoteket (varav ca 150 är barnfilmer) och nya köpes in efterhand. Patienter får låna 3 filmer i 3 dygn. En lista över filmerna finns på varje avdelning.

Bilaga 1. Inventering BUS. 7:7

Om LEKTERAPI och BARNKULTUR

En sammanfattning över vad som redan finns i lekterapeutisk väg på BUS. Och alltså vad jag inte behöver inrikta mitt exjobb på i någon större utsträckning, men däremot kanske ta hänsyn till.

Verksamheten

- är en pedagogisk verksamhet riktad till barn och ungdomar och deras familjer i BUS med möjlighet till lek och skapande.
- erbjuder lekterapi och barnkultur både på lekterapin och på vårdavdelning.
- innehåller barnkulturprogram.
- arbetar för en barn och ungdomsanpassad miljö i BUS.
- ger information, medverkar i föreläsningar och studiebesök om lekterapi och barnkultur för personal och studerande.

Lekterapi

Lekterapi är en frivillig pedagogisk verksamhet, barnet, ungdomen och deras familj väljer själv om och när och i vilken utsträckning de vill delta. Genom lek och skapande ges barnet och ungdomen möjlighet att bearbeta och hantera det de är med om.

Miljön är tillrättalagd för att inspirera och möjliggöra lek och skapande för olika åldrar. Olika individer har olika behov och därför erbjuder verksamheten olika uttrycks- och möjligheter. Det ges möjlighet till både avkoppling och aktivitet i sjukhusmiljön såväl inne som ute. På lekterapin kan man leka och skapa till exempel måla, snickra, baka, spela biljard eller arbeta med keramik. Lekterapin är det barnet känner igen i sjukhusmiljön.

Barn behöver tid för lek utan att bli avbrutna. För att möjliggöra detta är lekterapin en frizon – ingen behandling eller undersökning får ske här. De som besöker lekterapin ska kunna vara trygga i miljön, leka, skapa och kanske "bara vara" så ostört som möjligt. Genom att delta i leken bidrar lekterapeuten till att skapa en miljö som inbjuder till lek.

Verksamheten erbjuder ett veckoprogram med återkommande aktiviteter som ger dagen en struktur. Det finns möjlighet att uppleva gemenskap i den delade upplevelsen med andra barn/ungdomar och föräldrar i liknande situation i såväl de fasta aktiviteterna som i verksamheten som helhet.

Barnkultur

Barnkultur är en del av lekterapi. Lek, skapande och kultur är delar av en helhet som ger mening för barnet och sammanhang i livet och växandet. Kultur är en del av barnens vardag. Barnkultur görs med barn, för barn och av barn.

Kultur med barn innebär att barnen bjuds in till att vara delaktiga och medskapande. Inspiration hämtas från den lek som pågår i verksamheten där det som händer i barnens lek fångas upp och lyfts.

Barnkultur för barn innebär att ett utbud av olika former av kulturprogram erbjuds på BUS. Aktiviteter ger ineliggande barn och ungdomar möjlighet till upplevelser vilka ger möjlighet till igenkännande och inspiration till eget skapande och uttryck. Kultur av barn innebär att verksamheten lyfter fram barn och ungdomars eget skapande. Möjlighet finns att ställa ut alster i utställningsmontern i ljusgården på BUS.

Jeanette Karlsson

Samarbete gällande utställningar sker med olika kulturskolor och estetlinjer på gymnasieskolor.

Lekterapi och barnkultur på vårdavdelning

Lekterapeut besöker barnet eller ungdomen på vårdrummet för att lära känna, skapa kontakt och ge möjlighet till lek och skapande. Besöket lockar till lekterapin. De barn och ungdomar som är långvarigt isolerade på vårdrummet har kontinuerlig kontakt med lekterapin utifrån sina specifika behov.

Olika redskap används för att locka till kommunikation. Uppsökande musikverksamhet sker på avdelningarna med Musikhusvagnen. Detta kan ske på rummet eller i korridoren på vårdenheten. Lekterapeuten besöker även enskilda barn eller ungdomar tillsammans med BUS Clown. Besöket med clownen lockar med hjälp av magi och fantasi till lek och kommunikation.

Ungdomskväll

Ungdomar ges möjlighet att träffa varandra, lyssna på musik, spela spel, fika m.m. En kväll i veckan då det är öppet på lekterapin för ungdomar som fyller 13 år under året och äldre. De ungdomar som är ineliggande får besök av en lekterapeut som skapar kontakt inför kvällen. Om någon kompis är på besök är de också välkomna. Under ungdomskvällen är lekterapin stängd för yngre barn och föräldrar.

Bilaga 2. Intervju med Ann Elmqvist-Fridh sid 1:2

Frågor som kommit upp under de 2 första veckorna (mina frågor i kursiv text).

Om man är inlagd under en längre tid, hur påverkar då en förändring i miljön patienten? Positivt eller negativt?

Eftersom det är individer vi möter så kan vi aldrig vara 100 % säkra på den enskilde personens upplevelse. Men jag kan tala för den erfarenhet vi har med utställningsverksamheten – att föräldrar ofta uttrycker sig positivt om nya utställningar. De får ngt nytt att uppleva tillsammans sitt barn, ngt nytt att titta på o samtala kring. Även då vi utnyttjar vajrarna på balkongerna för nya bilder signaleras som positivt. Det är kanske mer sällan att de kritiska yttrar sig? Nu är vi noga med vad som ställs ut, det ska vara anpassat till verksamheten och den verklighet barnsjukvården är. Utställningsverksamheten är en sak (det ligger i verksamhetens natur att den byts ut o förändras), andra förändringar i rummet kan få en annan effekt tror jag. Människor i kris är sårbara för förändringar. Vi har nyligen genomfört en ommöblering inne på lekterapin för att bättre utnyttja rummets kapacitet för att främja leken och möjlighet till avskildhet för barnet och ungdomens bästa. Det var ngr barn som reagerade i början, mindre barn tror jag men sedan accepterades förändringen o upplevdes som positiv - detta får du kolla m Gertrud om du pratar m henne för det kan hon bättre då hon är inne på lekterapin vilket inte jag är på det sättet, (el att jag kollar upp det när jag är tillbaka om du vill veta mer exakt). Det är väl så det är – vissa reagerar negativt medan andra accepterar direkt. Jag tror att det alltid är så att vissa reagerar negativt på förändringar men att det inte ska avhålla oss från att prova oss fram för att på sikt få en så bra lösning som möjligt. Der viktiga måste vara att vi följer upp förändringar, är lyhörda för hur det faller ut.

Alltså är det bra med förändring så man känner att det händer något, eller kan det ge motsatt effekt att man känner att man varit där jättelänge.

En sorglig negativ förändring hände när fiskarna o korallerna i saltvat- tenakvariet stals tidigt i våras tror jag det var. Det var många föräldrar o

barn som uttryckte sin besvikelse – det var dit de brukade gå o sitta o prata frfa på kvällarna då det inte hände så mkt annat. (det är nytt fixat men det tog flera månader)

Ljusgården är en central plats. Man kommer dit som första passage på väg t vart man nu ska. Där är personer i akut kris o de som är mer "vanligt" skärrade inför ett sjukhusbesök. Det nyttjas av familjer på kvällar o helger. Personal passerar. Alla får vistas där. Vi önskar göra det mer gynnsamt för att vistas där. Såväl lek, upplevelse som möjlighet att sitta o samtala m vänner el anhöriga i avskildhet.

Akustiken kan göra att utrymmet känns lätt omysigt, kan/vill man göra något åt detta? Eftersom man samtidigt vill ha denna akustik på konserter.

Rymden uppåt i rummet är härlig, jag vet inte om akustiken upplevs som ett problem då man vistas där. Får kollas upp.

Vad förväntas av lokalen?

väntrum (före och/eller efter beh) - det används inte som väntrum före – finns i anslutning t avdelningarna, kan vara en del som stannar till efteråt – beroende på vad som erbjuds där förstås!

gråtrum - kan vara men i dagsläget är det svårt att vara privat, det har hänt o händer att familjer samlas i väntan på att gå upp t ett döende al avlidet barn, familjer har samlats runt d röda pianot o haft en gemensam musikupplevelse

neutralt rum - ja, det får väl räknas som neutralt – öppet för olika behov, lektrum för de som inte får vara på lekterapin jo så är det ibland. De som inte får vara på lekterapin är de som är infekterade , *"uterum" inne för de som inte får gå ut osv?* - ja så kan det vara också, men i o för sig finns det i princip inte så många som inte får gå ut, det är kanske så att man inte får gå så långt fr avdelning pga medicinska skäl el att man väntar på att narkos ska komma kanske.

BUS hjärta, vad menar ni med det? Ligger centralt, allt flödar genom detta, första intrycket – viktigt.

Bilaga 2. Intervju med Ann Elmqvist-Fridh sid 2:2

Jag ska göra en inventarielista; vad finns i rummet, vad används det till, vad kan man tro behövs, men behövs eg inte? Planlösning, bildmtrl, förståelse för övriga rum, lek etc. Här behöver jag främst få svar på vad rummet inte används till, men som man kan tro att det ska användas till, tex som lek likn den som erbjuds i lekterapin. Är det ok att jag fotar, mäter och likn i Ljusgården o entrén? Absolut!

Eg behöver jag fota "icke"-utrymmena, såsom de andra väntrummen, lekterapin mm som visar vad jag inte ska göra. Klart, bästa att vi tar det när jag är tillbaka, så kan jag lotsa dig.

Finns det andra ställen än fikaautomaterna i caféet att köpa fika/mat på? I blocket, vi hade önska flytta dem t utrymmet nära snurrdörrarna istället. För personal/patienter? Är för vem som helst

Var får medföljande barn leka (som tillhör familjen)? På lekterapin. Hur ser de övr vänt- och lekrummen ut på avdelningarna? Jag går med dig o visar sen.

Datortillgänglighet, hur är den?

Sjukhusbibl i Blocket (tyvärr ej i vårt lilla bibl). Skolan har för elever, vi önskar mer datamöjlighet på avd. – en avd har (barnonkologen), skulle önska ngn form av bemannat internetcafé, finns på en del andra sjukhus

Föräldrar söker själva info idag, dator/böcker etc. Helt riktigt. har de möjlighet att göra det ostört / utan krångel? Se ovan.

Hur stort är intresset för att det nya "något" ska förnyas med jämna mellanrum? Det finns ju saker i ljusgården som redan uppfyller detta.

Ska "något" driva sig självt, eller finns det möjlighet att ordna sponsor, volontär, vinstsyfte etc? Tål att diskutera mer

Vem/vilka ansvarar idag för de olika bitarna i ljusgården, såsom utställningsmonter, utställning övr, kulturella evenemang?

Det gör jag i samarbete m kollega/-or caféet Cafeet sköts av pressbyrå.

Hur ligger det i förhållande till övrig arbetsinsats, typ, vid sidan om eller 3 h i veckan etc? Har inte räknat på det, är ingen huvuduppgift utan en del av en helhet

Ska ljusgården vara en uteplats som är inne? Tex med gunga, fontän etc.

Tål att fundera på, vi har fått mkt broms pga hygien – vatten (vilket vi önskat), o säkerhet – klätterställn vilket vi hade i "gamla" huset Varför ska den förändras/förbättras? Används det inte i så stor utsträckning som ni (?) vill? Se ovan Används den på fel sätt? Är användning-sområdet missförstått?

Får diskutera o fundera på detta

Intervjuer med patienter – barn o föräldrar på BUS, kort resp lång tid.

Kan jag få hjälp att komma i kontakt med dessa?

Det ska vi nog kunna fixa

Bilaga 3. Intervjuer och inlägg från Familjeliv.se sid 1:2

Vad ska det vara för inlägg på familjeliv, ett stort eller flera små som kommer upp efter hand?

Kolla vad som finns idag, ska det ligga under sjuk eller generellt?

Fånga både småbarnsföräldrar och tonårsföräldrar – hela spannet. Jag har läst bloggar, inlägg om sjuka barn – från mjölkallergi till cancer, om änglabarn och jag har gråtit floder...

Jag har lagt in ett eget inlägg under Förälder > Åkomma/Sjukdom
<http://www.familjeliv.se/Forum-3-22/m23565662.html>

Sjukhusvistelse, hur var den?

Hej alla föräldrar med barn!

Jag håller på med ett Examensarbete i Industridesign, där jag tittar på miljön vid entré och samlings-/mötesplatser på barnsjukhus (alltså inte lekterapirum eller vänt-salar). Tex den sk Ljusgården på BUS i Lund.

Vad är din upplevelse av dessa områden? Ditt barns upplevelser?

Minns du/ni denna plats?

Är det viktigt att ha någon "neutral" plats att gå till om man inte vill vara på sitt rum eller typ lekterapi/bibliotek etc? Varför? Vad är viktigt?

Själv har jag inte behövt vistas på barnsjukhuset ännu med min son, så jag har svårt att sätta mig in i behoven som föräldrar, småbarn, tonåringar, personal mm har i denna typen av utrymme.

Alla svar emottages tacksamt!

Vänliga hälsningar Jeanette

Kajee skrev:

Jag kom in med min dotter med ambulanshelikopter direkt till akuten på Astrid Lindgren och därför har jag noll koll på hur entrén såg ut just då. (Hon hade satt en makaron i halsen och fått andningsstopp.) Men senare när hon låg inlagd så var det svårt att hitta någonstans att få vara enskild. Någonstans där man kunde gråta ostört med sin oro under operation och så.

Min mamma blev akut sjuk i USA där har dom ett system med särskilda rum där man kan vänta under operation tex. Där fanns en liten tant som jobbade som volentär och hon såg till att man hade fika, kunde

ta kontakt med operationsrummet direkt etc. Det var jättebra och det hade jag velat ha på Astrid Lindgren också.

"I, not events, have the power to make me happy or unhappy!"

Majsan70 skrev:

Min känsla av entren på Drottning Silvias Barnsjukhus är att det är mörkt. Visst där finns en båt att leka på o ett fik, men det är allt.

Lekterapin var stängd när vi låg inne, men vi hade inte fått eller kunnat vistats där ändå.

På själva avdelningen fanns en liten hörna för barnen att leka i men vi var väl inte där mer än en gång ungefär. Resten av tiden var vi fast på vårt rum.

Men ljus till lekplatsen i entren hade varit härligt att mötas av i allafall.

Svar av mig:

Tack för era svar,

jag har inte funderat på att titta utanför Sverige/Norden, men det lät ju intressant det du, Kajee, skrev om USA

jag har oxå tänkt på att ljuset måste vara väldigt viktigt, och sedan är det ju som du, Majsan70, säger att vissa inte får eller kan vara i lekterapin...

Hoppas jag får fler tankar och funderingar, det ger oerhört mycket att få ta del av andras upplevelser!

Eldo skrev:

Ljusgården i Lund tycker jag om. Akvariet är roligare att sitta vid om man har mycket att fundera över samtidigt som det är kul för barnen att titta på fiskarna och alla vackra färger. Ljuset är också viktigt känner jag. Har man legat inne några dagar och inte fått gå ut med sitt barn så är det bra med allt ljus.

Vår son är tokig i "gungmotorcykeln" de har där och indiantälten är också spännande.

De små utställningarna i skåpen är också roliga att titta på och

Bilaga 3. Intervjuer och inlägg från Familjeliv.se sid 2:2

bilderna som hänger från andra våningen är också trevliga.

Självklart är det viktigt att ha andra platser att gå till och inte bara ligga på rummet hela tiden. Inte mår man bättre av att vara instängd, varken som förälder eller barnet. Att få göra något...att få något annat att tänka på osv.

ekterapin i Lund är underbar tycker vi. Både inomhusmiljön och utemiljön.

En sak som jag kan tycka är trist är att om barnet har en infektion så finns där inga lekalternativ. Man, kan ju inte gå till lekterapi eftersom det är risk att smitta tex cancersjuka barn och det är ju helt förstäligt. Trist är bara att de inte har ett litet lekrum inne på infektionssavdelningen (avd 61). Har barnet en infektion och inte kan gå ut så är man bunden till rummet, vilket gör att dagarna blir lååååånga.

Mailkontakt med "lotts"

Hej!

Såg att du varit nyfiken på vem som tjuvkikat på din sida :)

Jag håller på med mitt examensarbete och letar efter "känslan".

Jag läser industridesign och ska göra en förändring i ljusgården på BUS i Lund.

Tänkte försöka hitta personer (föräldrar och barn) som har erfarenhet av att vara på BUS och varit i ljusgården (entrén). Så jag skrev ner din signatur efter att ha läst om ditt reumatiska barn - för visst var det väl så? Jag gissar att ni besökt BUS ett antal gånger, kanske stannat under flera dagar?

Jag är precis i starten av exjobbet, så just nu håller jag mest på att titta runt, men det är ju inte fel att få igång lite kontakter. Jag hade blivit jätteglad om du har några tips, tankar eller bara vill finnas som ev tyckare under mitt exjobb.

Hör gärna av dig igen,

hälsn Jeanette

Hejsan

Det låter ju som ett jätte kul examensarbete, där har du något att bita i för det är ju en enorm entré och visst behövs det någon förändring för det är lite "trist".

Jo vi har varit där ett antal gånger och kommer vara där ett antal gånger till, så visst kan du höra av dig till mig, bara kul i så fall.

MVH Lotta

Jeanette Karlsson

Hejsan!

Just nu undrar jag om det finns något behov av förändring... alltså något riktigt att bita i, inte bara lite lullull på väggarna om du förstår vad jag menar.

Frågor man kan fundera kring skulle kunna vara:

Har ni vistats i ljusgården?

Varför / varför inte går man till ljusgården?

Vad gjorde ni i ljusgården?

Hur uppfattar ni dess miljö och användningsområde?

Fyller ljusgården sitt syfte?

Saknas det något i ljusgården? (barn 0-18 år, föräldrar o personal)

Känner man sig välkommen när man stiger in på BUS?

Övriga tankar och funderingar är varmt välkomna.

Har du varit på Ronald McDonald-huset när ni vistats på BUS? Vad tycker du om det?

Tacksam för minsta lilla svar...

Hälsn Jeanette

Hej Jeanette...

Jadu vad skall jag säga *fniss* typ du har något regält att bita i kan jag säga, Entrén till Bus är så opersonlig som det kan bli, har du inte varit där??

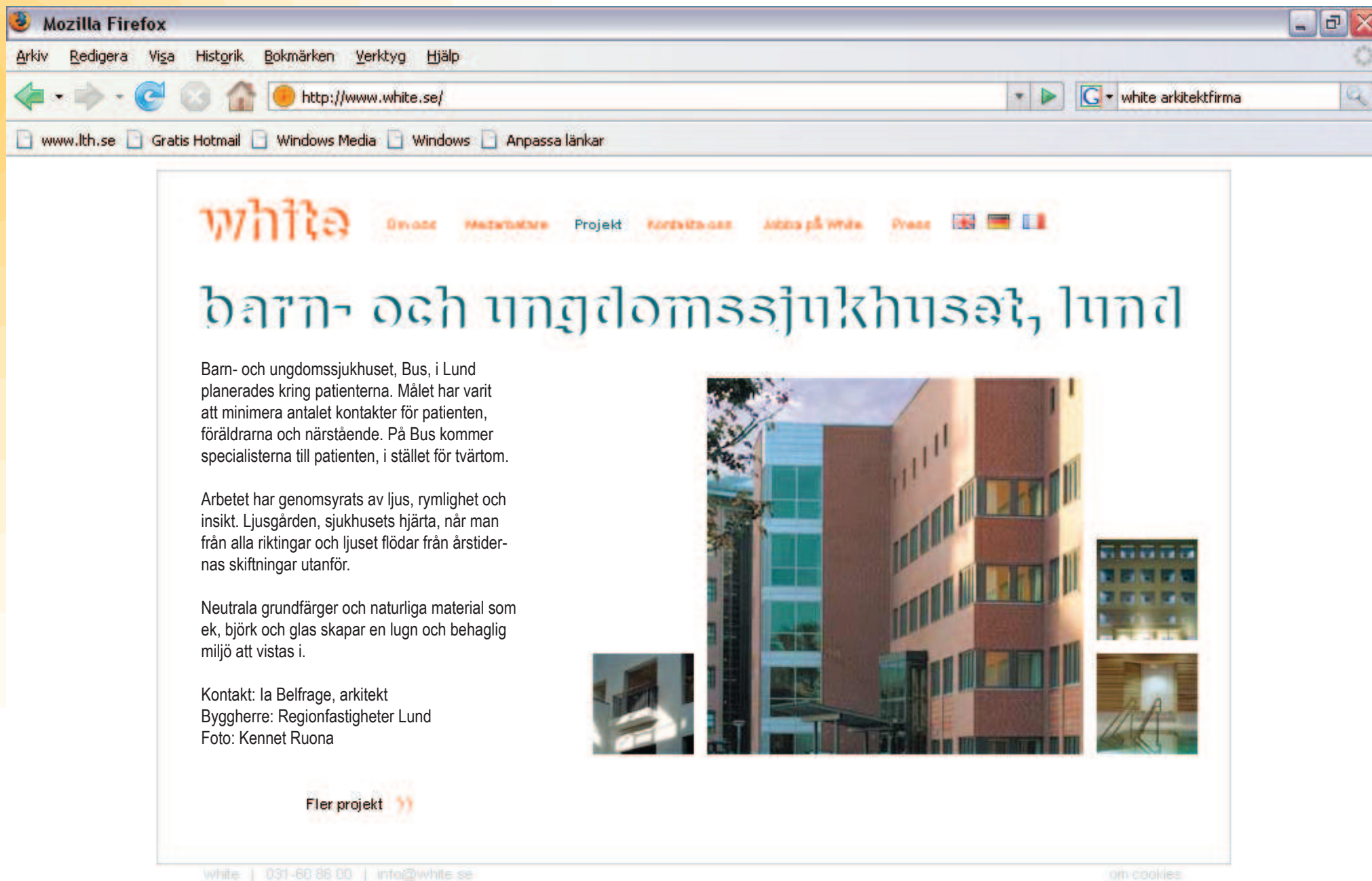
Där finns en reception, några stolar och bord, godis och dryckapparat, två indiantält, ett akvarium som är tomt pga stöld av fiskar, några montor på en väggen där dom brukar sätta ut saker dom gör inne på lekterapin. Det finns hur mycket att göra som helst.

Vi har mest bara precis gått igenom ljusgården, mest när man går ner till lekterapin, det är ju en enorm entré men man känner sig inte direkt välkommen när man går in där, första gången jag gick in där kände jag mig nog enbart förvirrad och jag frågade min dotter som är 11 år vad hon tycker, hon menar att man känner sig inte trygg när man går in där, det är så stort och kallt tycker hon inga mysiga färger eller annat trevligt. Just nu känns det bara som en genomgång, finns liksom inget som gör att man vill stanna upp där eller sätta sig ner. Detta är vad vi tycker, sen finns det ju andra tycke ang ljusgården kan jag tänka mig.

Vi har än så länge inte vistas på bus mer än en dag i taget. Kul att du hörde av dig, glad om jag kan hjälpa till med något i alla fall.

MVH Lotta

Bilaga 4. White, från hemsidan

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window with the address bar set to <http://www.white.se/>. The search bar contains the text "white arkitektfirma". The website content features the "white" logo in orange, followed by navigation links: "Divsac", "Nattarbete", "Projekt", "Kontakta oss", "Arbeta på White", and "Press". There are also flags for Sweden, Germany, and France. The main heading is "barn- och ungdomssjukhuset, lund" in a large, blue, serif font. Below the heading, there are three paragraphs of text describing the project. To the right of the text is a large photograph of the building, with two smaller inset images showing interior details. At the bottom left of the main content area, there is a link "Fler projekt" with a double arrow icon. The footer of the website includes contact information: "white | 031-86 86 00 | info@white.se" and a "om cookies" link.

white

Divsac Nattarbete Projekt Kontakta oss Arbeta på White Press

barn- och ungdomssjukhuset, lund

Barn- och ungdomssjukhuset, Bus, i Lund planerades kring patienterna. Målet har varit att minimera antalet kontakter för patienten, föräldrarna och närstående. På Bus kommer specialisterna till patienten, i stället för tvärtom.

Arbetet har genomstrukturerats av ljus, rymlighet och insikt. Ljusgården, sjukhusets hjärta, når man från alla riktningar och ljuset flödar från årstidernas skiftningar utanför.

Neutrala grundfärger och naturliga material som ek, björk och glas skapar en lugn och behaglig miljö att vistas i.

Kontakt: Ia Belfrage, arkitekt
Byggherre: Regionfastigheter Lund
Foto: Kennet Ruona

Fler projekt »

white | 031-86 86 00 | info@white.se

om cookies

Bilaga 5a. Sykehusplan.no, artikel om vikten av ett trevligt bemötande.

Ett utdrag från:

Space that Heals:

A Case for Nursing-Focused Design

By Ian M. Sinclair, MHA, CHE

Principal, Farrow Partnership Architects Inc.

2007-08-23

Given this, some suggested standards of design may include:

- Let there be light! In recent hospital projects, we have done a good job ensuring that patients, where feasible, benefit from views of nature and thus the beneficial affects of natural light. The ability of natural light to lift our spirits and connect us to the natural environment is well known. We all have an innate tendency to turn to nature for support and inspiration during our darkest times. But how many nursing care centres have been designed around a principle that maximizes the penetration of natural light? Impossible? We think not. The principle of maximizing staff exposure to natural light should become a guiding principle for all planners.

- Create off-stage spaces. The notion of “healing gardens” for patients and visitors is gaining recognition as a valuable offering to those recovering from illness and those family members trying to cope. If the evidence is overwhelming that nursing is a stressful occupation, then why is it not legitimate to create dedicated spaces , on or near each nursing unit in which nurses can momentarily escape the emotionally charged clinical environment? If the Ministry of Health truly wishes to attract and retain nursing staff, then why is the notion of designing a healing garden or a meditative walking labyrinth dedicated for staff considered as a “non-essential, wasteful capital expense? We believe, “off-stage” spaces dedicated to nursing staff are critical to ensure staff has a chance to recharge physically and emotionally during the course

of the day. These spaces, we believe, should become a design standard, sacred cow!

- **The importance of first impressions.** Some organizations have recognized the benefits of creating welcoming spaces for patients and visitors. Beautiful atriums and lobbies that integrate natural light, art, natural materials, texture, scale, commercial amenities with inviting aromas all support the philosophy of creating a welcoming “first-impression”. Such spaces serve to reduce patient anxiety, create distraction, inspire healing and hope. However, how common is it for staff to enter the hospital via a poorly lit, narrow, dark, unsafe, “back door” that leads to a sterile corridor and stairwell, to a cold, overcrowded, locker room? What message are we sending to our healers? Doesn't it make sense to try in at least some symbolic way to elevate the spirits our nursing staff immediately before they see their first patients of the day? Why doesn't the importance of first-impressions apply to our staff?

- The healing influence of Art. Enlightened organizations have introduced Art into their facilities in lobbies, corridors and on occasions, into nursing units. The prime motivation for doing so, however, is typically to use art as a way-finding device. We know, however, that in general, society recognizes the inspirational and emotive aspects of art. Why then, is it not legitimate to include space in our hospitals not only for art, but also for the artist? Who decides that such a space does not provide “value-for-money”? Offering such support to art and artists sends a strong message to our community that we wish to use all we can to heal them and at the same time, break down the barriers that exist between our institution and the community. This “normalizing” of the hospital environment also brings joy and inspiration to patients and staff alike.

Bilaga 5b. Sykehusplan.no, artikel om vikten av utrymmen för umgänge och avskildhet.

Ett utdrag från:

Children's hospitals

Children's hospitals: Design in its prime

23 November 2006

The US's leading paediatric institution, the Children's Hospital of Philadelphia (CHoP) has nearly completed its \$500m expansion, comprising 165-patient tower, an additional 4,000sq ft of diagnostic space and a replacement of the building's concrete skin with a glazed curtain wall system to **maximise natural light**. Yet the decision was taken to offer only around **50% single room** provision, with the rest between two and four beds. Project manager Pamela O'Malley says: "I am one of the people who writes the code on how to design and build hospitals. They come out with these statements that all patient rooms are required to be single rooms. That's all very well and good but I have fought for that not to be the case in paediatrics. Parents can't be there all the time and **being a child alone in a room** is really scary for the kids. In certain age groups and patient groups the **kids want to be together** just for the company - to play and watch TV together. We get patients in here who don't have parents or don't have parents who care. From a social wellness perspective, you really do want the choice."

One of the criticisms of more widespread single room provision is that it can reduce opportunities for **interaction between patients and between families**. At GOSH's new Octav Botnar Wing, parent feedback has included praise of the curved ward layout, which has brought parents into closer contact with each other. Provision of **decent family space** - self-service kitchen and dining areas, relaxation areas and playrooms - have also been a benefit.

The drive for 'family-centred care', pioneered by CHoP in the 1970s, has seen family accommodation improve dramatically, both in terms of better, more comfortable bedside sleeping arrangements on the wards and, increasingly, in-hospital family hotels. A new TCT unit at UCL Hospital even provides a dedicated '**parents lounge**' where carers can **share support and experiences**. New facilities also try to provide '**decompression spaces**' where parents, friends, family and staff can go to have **private discussions**, away from the bedside.

Bilaga 6. Kultur idag frågar "Vad är trygghet för dig?" sid 1:2

Vi frågade några människor i Göteborg för att få några bilder.

070627

Edison, 20 år, sharaf hjältar

Trygghet är att få välja, att leva ett eget liv. Trygghet är min familj. Trygghet är att kunna lära mig av mina egna misstag och rätta till.

Norberto "Pelusa", 52 år, fritidsledare

Att kunna vara som jag är.

Omar, 21 år, student, sommararbetare

Trygghet är att alla skall vara lika värda, inga skillnader mellan människor.

Estela, 20 år, undersköterska

Trygghet är kärleken, familjen.

Kerstin, 43 år, journalist

Det är en bra fråga, trygghet är vänskapen

Ali, 24 år, Sharaf hjältar

Trygghet är kärlek och respekt.

070619

Carola, 48 år, polis

Trygghet, det är en svår fråga, att man inte känner sig otrygg i möte med andra människor.

Mira, 41 år, polis

Att man är fri, då är man trygg.

070611

Malin, 30 år, projektledare

Trygghet är att ha en förståelse för min omgivning, att jag som individ är stark och trygg i mig själv.

Halime, 48 år, eldsjäl

Trygghet...det är inte lätt, det är omgivningen, hur jag har det med mina grannar. I min kultur är kontakten med grannar väldigt viktig. Det ger mig trygghet.

Jenny, 48 år, forskare

Trygghet är människor att prata med, människor som tycker om mig och som jag tycker om. Trygghet är att få vara med, att höra till. Att ha ett hem där jag bestämmer.

070607

Surer, 46 år, jurist

Jag sökte trygghet när jag lämnade mitt land. Trygghet är: att det inte skall bli krig, bråk, att man känner sig närmare folket, att man bryr sig om varandra, att man blir sedd. Trygghet är att ha jobb, att kunna försörja sig, att ha kompisar, någon att prata med. Trygghet är tillit. Trygghet är att göra något meningsfullt i livet.

070530

Karin, 37 år, projektledare/kultur

Att veta att man är omtyckt, älskad.

Goran, 29 år, konsthögskolestudent

Att kunna kommunicera är väldigt betryggande. Att kunna språket.

070524

Gloria, 47 år, arkeolog

Trygghet är att folk känner sig bra i en miljö där alla är jämlika och inte känner sig utanför.

Bilaga 6. Kultur idag frågar "Vad är trygghet för dig?" sid 2:2

Ulrika, 37 år, folkhälsosamordnare
Trygghet är frihet

Karin, 57 år, folkhälsosamordnare
Att ha ett bra social liv och må bra i mig själv, stå för mina åsikter.

070416
Filmregissör, 45 år:
Delaktighet, att träffa folk, jobba, då känner man sig trygg, säkert.

Monica, mediearbetare, 31 år:
Trygghet är att ha familj och vänner.

070330

Anna, förvaltningssekreterare, 35 år:
Trygghet är att kunna göra det man vill utan att behöva kalkylera risker.
Trygghet är en slags frihet.

Fariba, hälsoinformatör, 58 år:
Hälsan ger mig trygghet, särskilt när det gäller mina barn och att ha ett fast arbete.

Mageda, hälsoinformatör, 47 år:
Trygghet är frihet.

Paula, hälsoinformatör, 30 år:
När mina nära och kära mår bra.

Tristan, expert på HIV-prevention, 41 år:
Att kunna besluta saker för sin egen del. Att veta att man kan vara sig själv.

Malin, folkhälsovetare, 25 år:
Att få vara sig själv utan att bli ifrågasatt. Att kunna leva utan hot eller rädsla.

Sven, projektledare, 63 år:
Trygghet är att veta att det inte händer obehagliga saker runt hörnet.

Eva, forskare, 51 år:
Trygghet är tillhörighet, gemenskap, att känna sig accepterad. Trygghet är att slippa råka ut för hemska saker, inte vara rädd.

070314

Haky Jasim, konstnär, 49 år:
Trygghet för mig är att må bra mentalt och fysiskt, det hänger ihop med engagemang i samhället. Trygghet är att bli respekterad, omtyckt, att ha förtroende, att kunna påverka.
Det ekonomiska är avgörande för trygghet, det hänger ihop med hälsan och livskvalitet.

Bilaga 7. Visionsarbete Kyrkbyns förskola, Staffanstorp

Ett utdrag ur:

Kyrkbyns förskolas visionsarbete

Det vi anser som mest betydelsefullt för att känna trygghet är att bli sedd varje dag. Därför vill vi dagligen ge alla barn, föräldrar och pedagoger positiv respons och uppmärksamhet. Detta uppnår vi genom gemensamma samlingar (både på avdelningen och gemensamt i huset), daglig "tamburkontakt" där vi möter varje barn vid hämtning och lämning men även ger fröäldrarna tid att prata med en pedagog om vad som hänt under dagen. Vi eftersträvar att alltid finnas tillgängliga både för barn, föräldrar och pedagoger.

Det är också viktigt att känna förtroende för varandra, detta vill vi uppnå genom ärlighet och tillit.

Kyrkbyns förskola satsar på att ha utbildad personal och kontinuerlig fortbildning. Vi satsar också på att ha vikarier som barn och föräldrar känner väl till.

Den fysiska tryggheten säkerställer vi genom årlig skyddsron och brandsyn. På förskolan finns ett särskilt skyddsombud. Vi arbetar också med att ständigt säkerställa både inom- och utomhusmiljön.

Jag tycker att Bos är
mycket fint ☺
Mitt Familie

4/9-07

BARNEN GLÖMME EN
DEL OROST O ORO
NÄR DE SER DE
SPÄNNANDE SAKERNA
HÄR I ENTRÉN.

NATTAL

Bos är ett ställe som
får barn att genomgå sin
sjukhus tid på ett enklare sätt.
Världens bästa för min Martin
lillebror.

Jag tycker att
Bos ger ett positivt
intryck. Man välkomnas
ett spännande öppet och
ljus rum 070918 01/19

Jag tycker det är helt
perfekt här / Nikolina 18/9-07

✂✂✂✂✂✂✂✂✂✂

Jag skulle gärna se mjuka
stora kuddar eller säckor
på golvet.

Astrid

Jag tycker bus är det perfekta
stället för barn som är sjuka.

Bus gör allt lättare / En som
Jag har fortfarande kvar / bodde på
min nallebjörn som jag fick / sjukhuset
för 10 år sen. ☺ innan ♥

Tack för alla fina
kommentarer!

Fortsätt gärna att
skriva vad du
tycker!

Jeanette
070920

KOMMER DU IHÅG HUR
DET KÄNDES FÖRSTA
GÅNGEN DU KOM IN HÄR
PÅ BUS?

Var finns fiskarna?
undrar vältande morfar
och mormor.

07-09-21.

Bus är bra tjallala/Micke

Bus är det finaste
Sjukhus jag någonsin varit på.
Mycket trevlig omgivning.

Muh Louis & Permilie
Holst vallsjö

(Kusiner till Kitty
Hansen Ald 64)

Av: Milton Swärdar

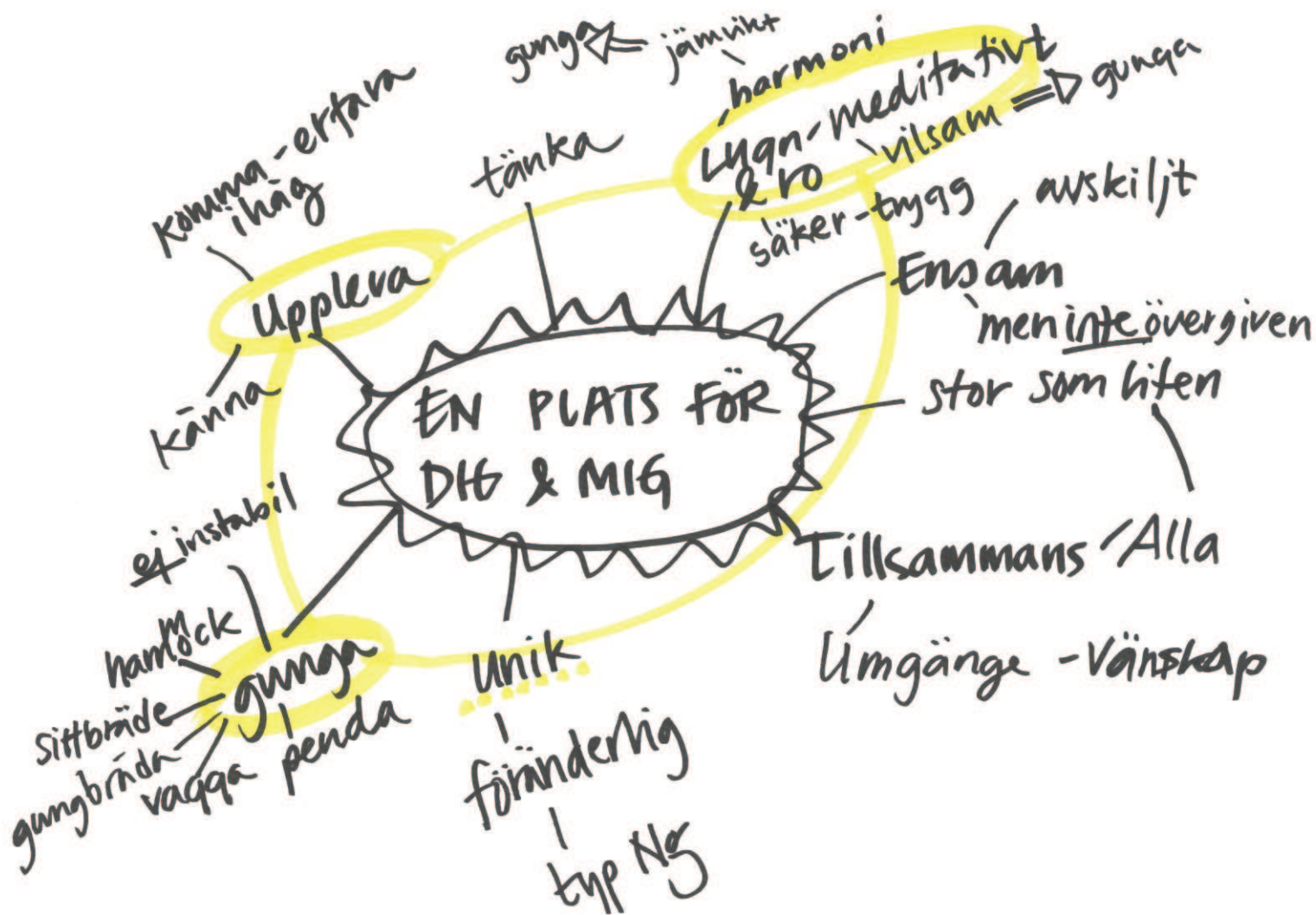
BUS är ett jättefint sjukhus, men det skulle inte vara fel med lite fler leksaker, spel och kuddar. ☺

Även personalen är 070924

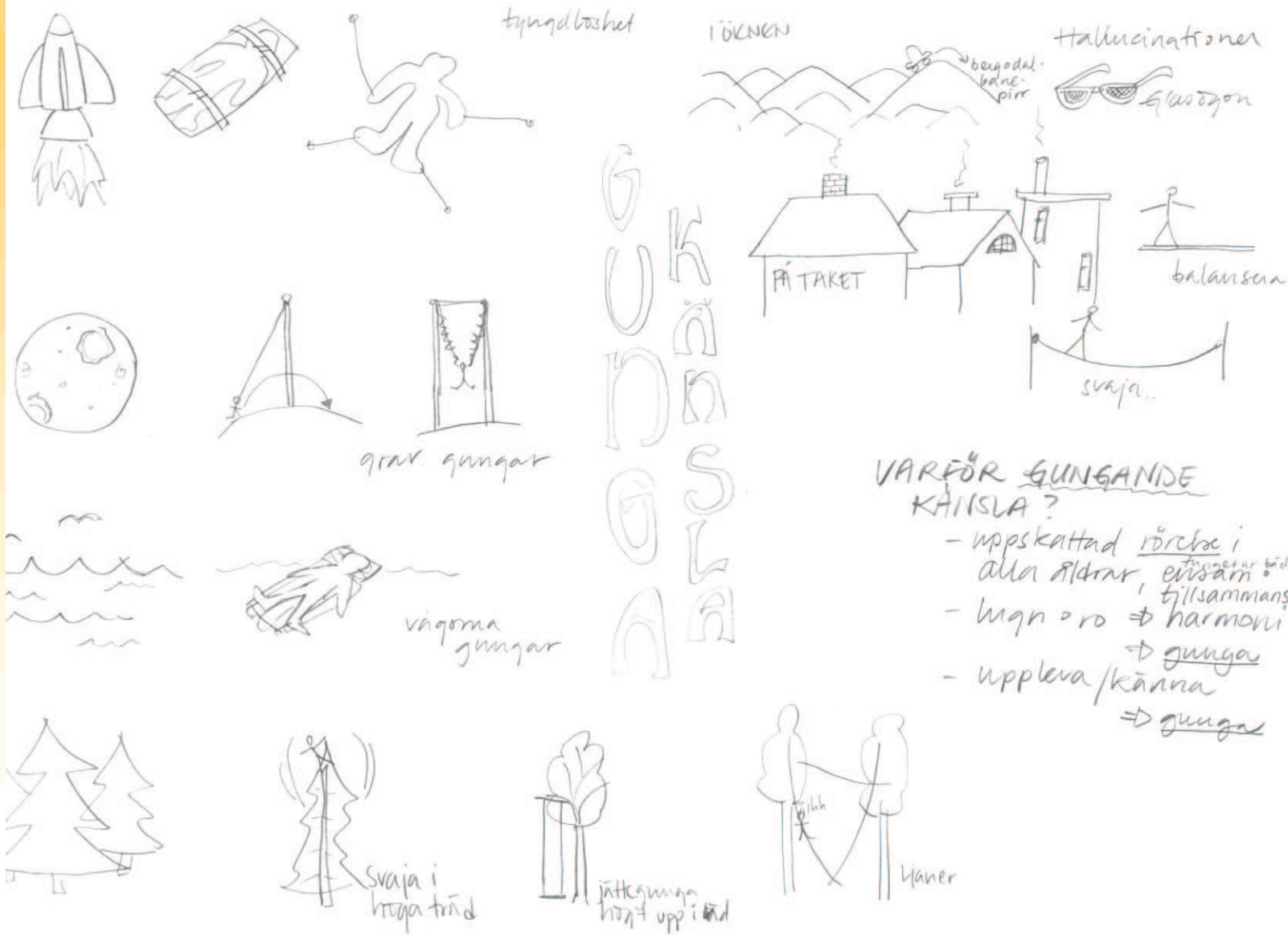
trevliga, snälla och Sandra

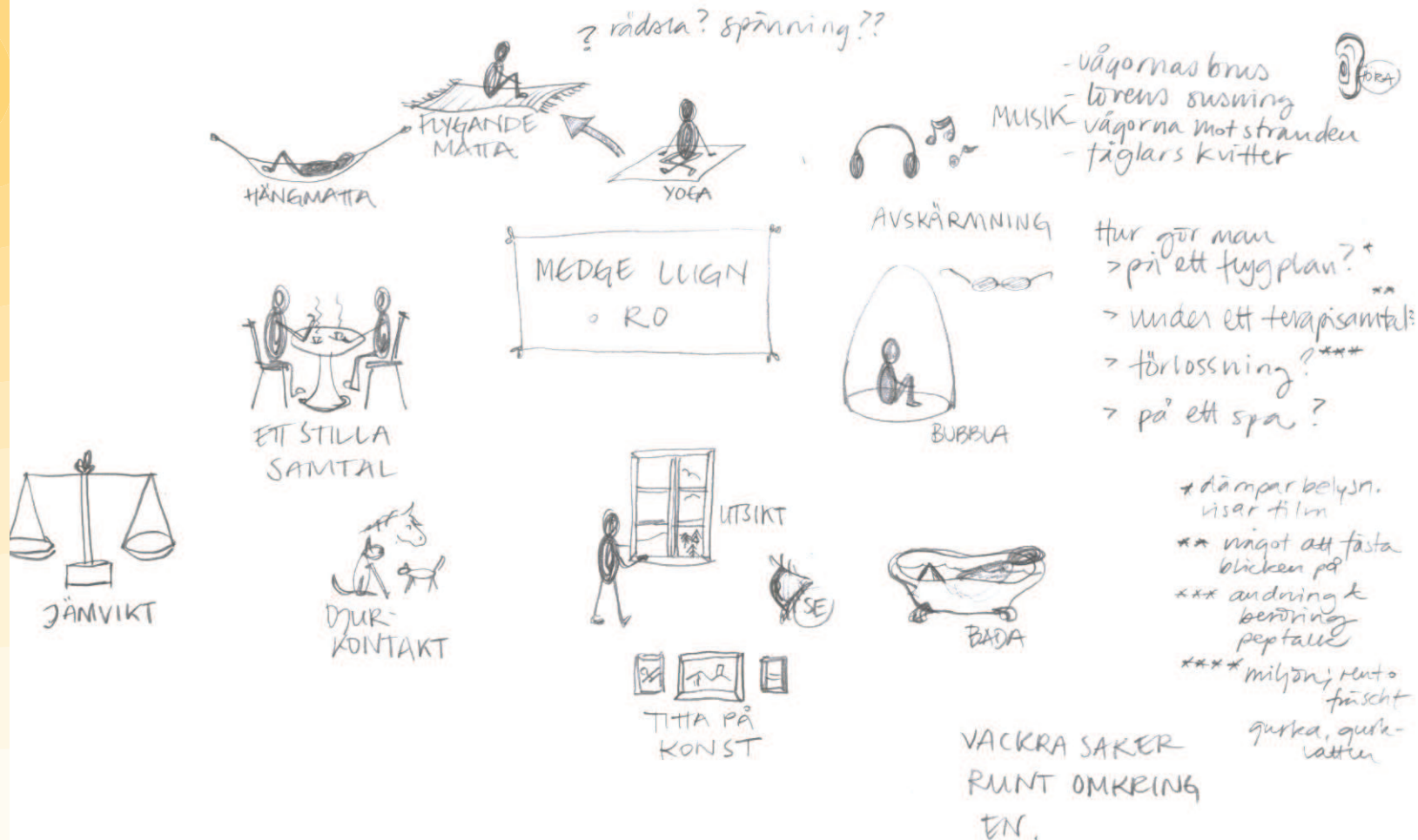
underbara. De är ett bra stöd under denna våra tid. Tack så jätte mkt.

En plats för dig. En plats för mig. En plats för dig - mig - alla.

Kreativitet

Utforska själv

Känna form, kvalitet, yta

Göra något man "inte kan".

Förändring genom lägga till / ta bort.

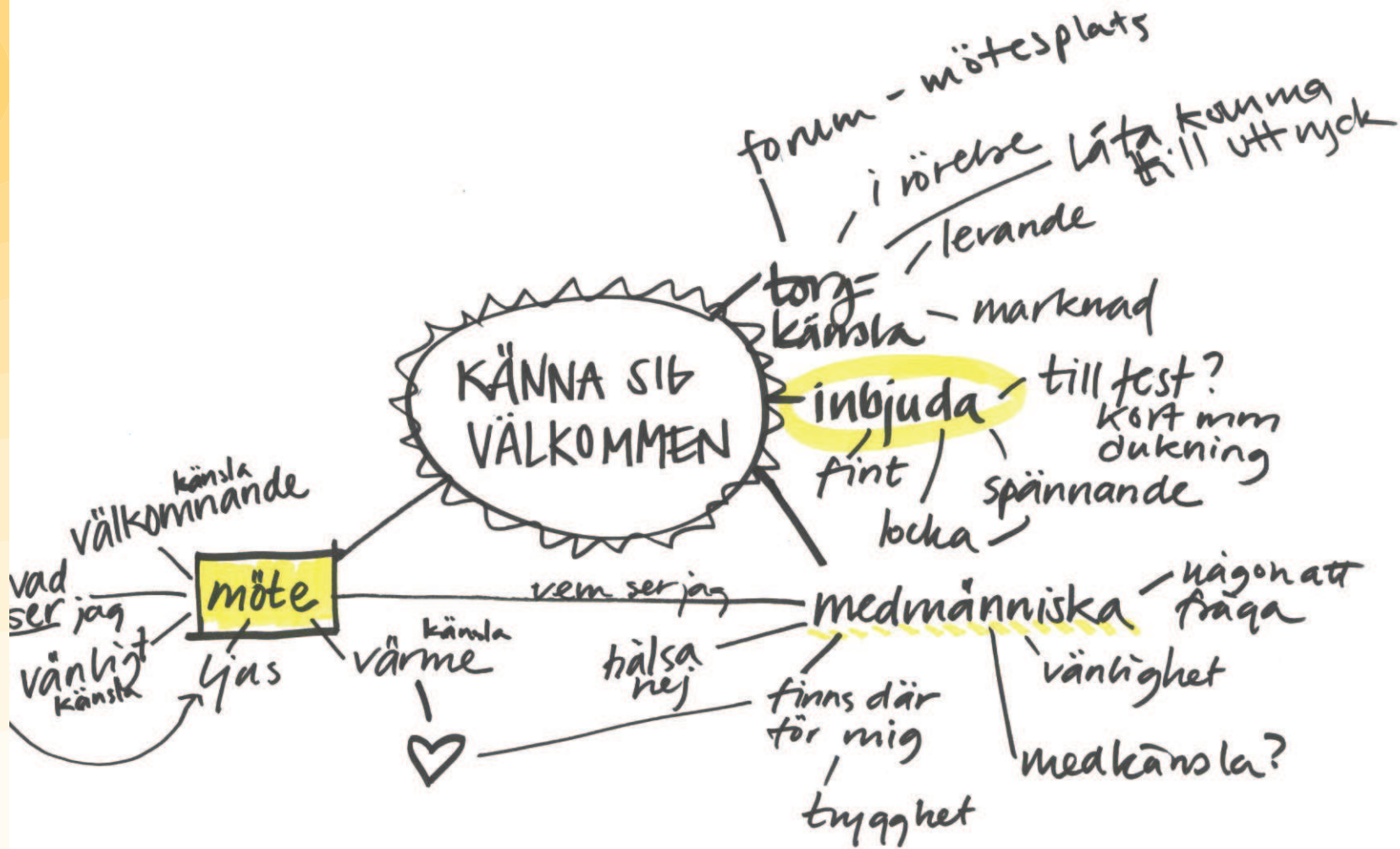
(inspirerande
upplevelse)

Snoozel - uppleva via
sinne

Hur gör man i skolan? väcka nyfikenhet, väcka frågor
konstnärer? samlar insp. på vackra platser

Äventyrare, tex bergsklättrare
-> söker nya utmaningar

MRSATSIP

fint inbjudningskort
blomsterarr.
vacker dukning
omtanke - någon som
lagt tid på detta för
"min" skull.

Stor lokal - men ombonad.
tex vid stort bröllop.
Centrera brudparet
Skapa grupper
enkel bordsplacering
höjdskillnader?

vad man erbjuder
tex kyrkan
stor lokal, men
med mkt värme
gemenskap. - en mötesplats

I
N
B
J
U
D
A
N
D
E

K
Ä
N
S
L
A

när man kommer till en reception

> frukosten i Thailand...

> "högkvarteret"
ombonad
lyfta fram
upplyst

tron
som kungens ~~plats~~

> "hänga vid"

> sitta och vänta utan att störa

Spännande - Locka

utforska

gå in i ett rum
igenom något

ser inte vad som finns på
andra sidan.

måste det handla om syn?

doft?

känsl?

hörsel?

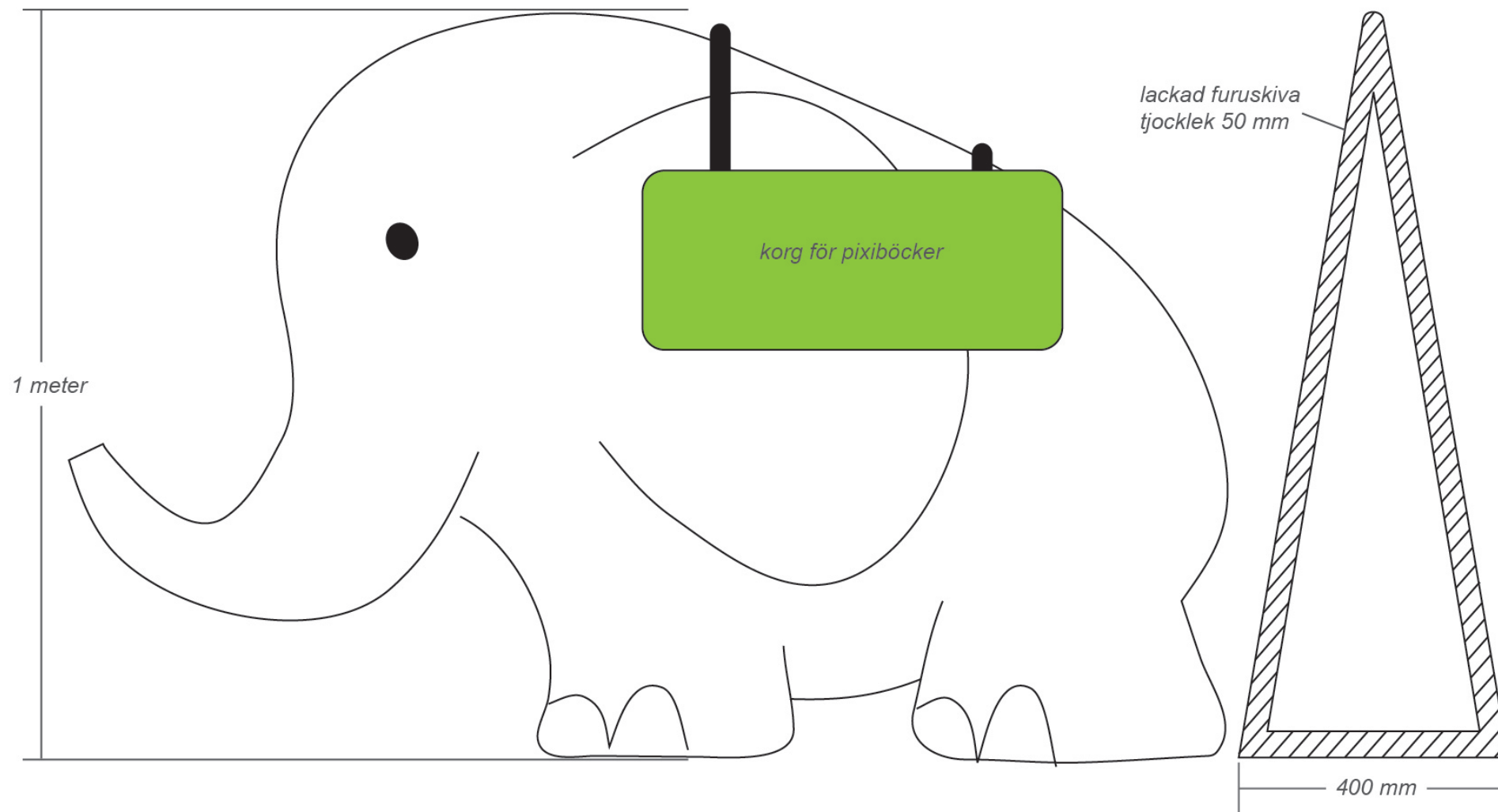
Möta en känsla
oro
glädje
spänning
hopp
trygghet
rädsla
värme

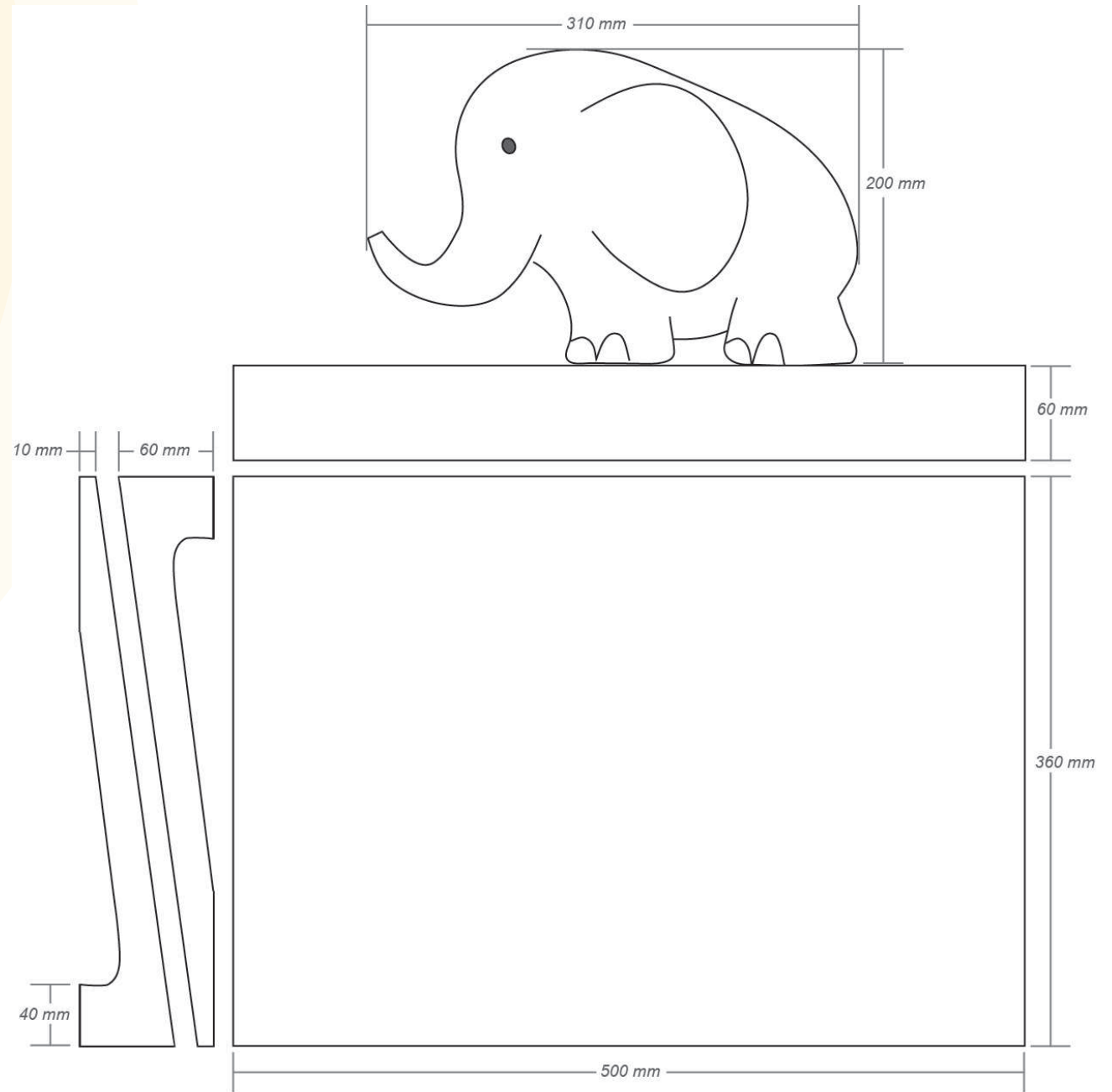
Möta en människa
receptionist
vänligt ansikte
levande
medmänniska
vän
doktor
profionalism

Möta en vägg - dörr = stängd
öppen
mörker - ljus
rum - sal - torg
skulptur - installation
lek - nalle - djur

Möta en doft
ett ljud
en form
en yta
en vind
en grafik

Bilaga 11. Ritning podie för Mina Kompisar-boken

✓ välkommen

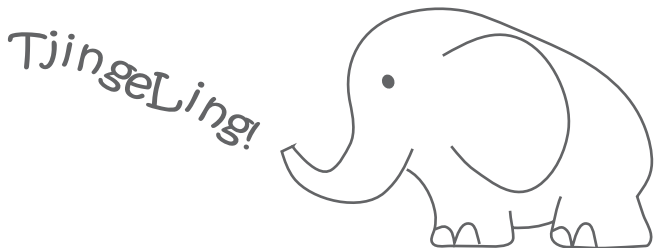
hälsar den BUSiga elefanten

Detta är en bok till dig som besöker BUS, liten som stor. Den ska hjälpa och följa dig genom ditt besök här på BUS och förhoppningsvis göra det lite enklare för dig.

Hej Kompis!

Vilken tur att du hittade mig! Jag är den BUSiga elefanten och jag bor här på BUS. Om du vill kan jag följa med dig under ditt besök här.

På nästa sida kan du skriva ditt namn och berätta för mig varför du är här.

Denna bok tillhör _____

Idag är det _____ dagen den _____

år _____.

Det är _____ gången jag är här på BUS.

Jag har kommit hit för att

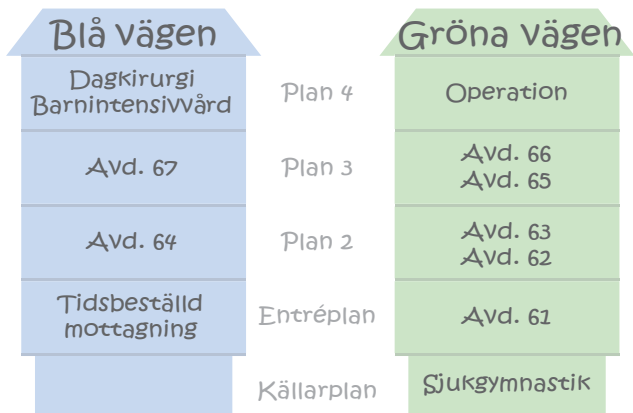
Jag är här tillsammans med

Vart ska du? Jag hjälper dig gärna att hitta rätt, följ bara den gröna eller blå vägen.

Avd. 61: Infektionsmottagning

Avd. 62/63: Neurologi, Reumatologi,
Ortopedi

Avd. 64: Onkologi, Hematologi

Avd. 65/66: Kirurgi, Metabolism

Avd. 67: Kardiologi

Tycker du att det är konstiga ord som beskriver de olika avdelningarna? När jag kom hit första gången förstod jag ingenting. En snäll sjuksköterska hjälpte mig att skriva en ordlista, så nu har jag äntligen lärt mig. Jag har skrivit ner den här om du också är intresserad.

Akutmottagning: När du behöver hjälp snabbt, öppet dygnet runt.

Tidsbeställd mottagning: När du har avtalat tid och tex har allergi, diabetes, hudproblem, tillväxtproblem eller kirurgiska sjukdomar.

Avd. 61

Infektionsmottagning: När du har en infektion och det är risk att du smittar andra.

Avd. 62/63

Neurologi: När du har epilepsi, hjärntumör eller utreds för sjukdom i nervsystemet.

Reumatologi: När du har en reumatologisk eller annan autoimmun sjukdom som påverkar leder och muskler.

Ortopedi: När du har en fraktur, felställning eller sjukdom i skelettet.

Avd. 64

Onkologi: När du har en cancer- eller tumörsjukdom.

Hematologi: När du har en blodsjukdom.

Avd. 65/66

Kirurgi: När du behöver opereras, tex vid en blindtarmsinflammation.

Metabolism: När du har en sjukdom som påverkar ämnesomsättningen tex diabetes, cystisk fibros eller sjukdomar i njurar och mag-tarmkanalen.

Avd. 67

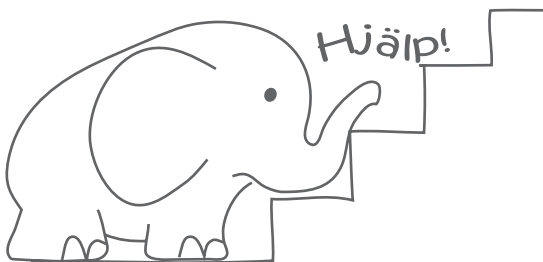
Kardiologi: När du har en hjärtsjukdom.

Barnintensivvård: När du behöver extra mycket hjälp, tex efter en svår operation.

Följ med mig på BUS, så ska jag visa dig mina favoritställen.

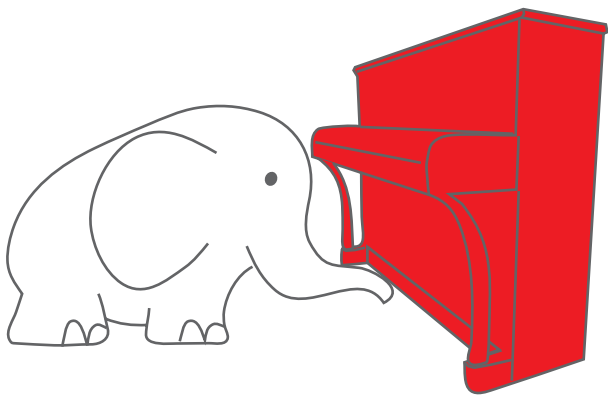
Trappan tycker jag är spännande. Men det är så svårt att gå upp för trappstegen för jag har så korta ben. Därför har jag gjort en uppfinning som du hittar i någon av trapporna, så du kan hjälpa mig att komma upp och ner. Vill du det?

Vilka av mina kompisar kan du hitta spår från i trapporna?

- Fågeln
- Björnen
- Haren

Det bästa jag vet är musik!
Speciellt pianomusik, men jag kan inte spela själv med mina stora fötter. Därför har jag samlat mina favoritlåtar inuti pianot. Vill du höra en av dom? Tryck på knappen!

Vem som helst får spela på mitt röda piano. Det är så roligt att höra, för alla spelar olika låtar, långa och korta, svåra och lätta. Vissa har jag aldrig hört innan.

Jag tycker det är skojigt att gå balansgång, till exempel på plattorna på golvet. Då brukar jag sjunga elefantsången. Kan du den?

(jag har skrivit en fusklapp för alla vuxna som inte kommer ihåg)

En elefant balanserade,
på en liten liten liten
spindeltråd.

Det tyckte han var så
intressant,
så han gick och hämtade
en annan elefant.

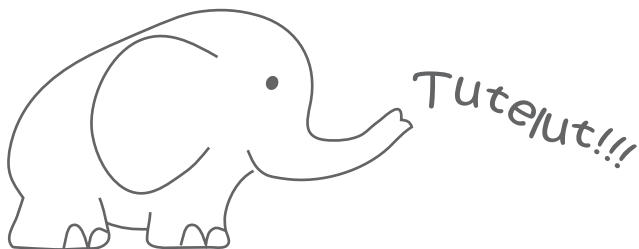
TVå elefanter...

På BUS får jag nya kompisar varje dag.
Det tycker jag är kul, för det är så jobbigt
att vara ensam.

Jag har gjort en bok som heter "Mina
Kompisar". Den brukar ligga vid borden
och stolarna i Ljuskåden. Om du inte
hittar den, så fråga i receptionen.

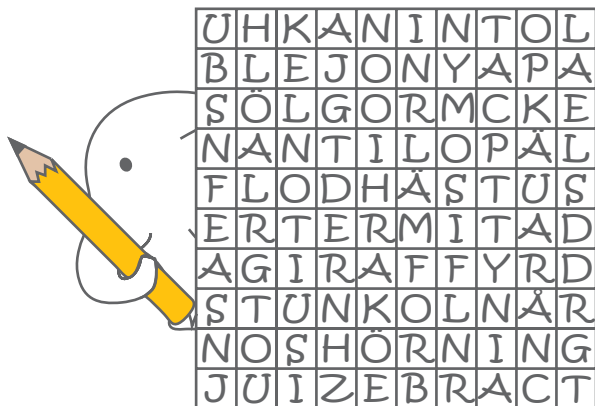
Om du vill får du gärna skriva några
rader i den.

Du kan skriva eller rita på sidan här
bredvid också om du vill. Då kan ju bara
du och jag se det!

Jag tycker det är rätt så tråkigt att sitta och vänta. Ibland måste man ju det och då brukar jag hitta på lite klurigheter. Kan du hitta mina 10 gamla kompisar från savannen?

Jag älskar att lära mig nya språk. Kan du säga vilka djur du hittade på något annat språk än svenska?

Visste du att elefanten...

- ...lever vilt i Indien (har små öron) eller i Afrika (har stora öron)
- ...är vegetarian, den äter 100-150 kg växter varje dag
- ...dricker upp till 200 liter vatten varje dag
- ...har en känd släkting som dött ut, Mammuten
- ...blir 40-60 år gamla
- ...får nya tänder 24 gånger i sitt liv
- ...kan skratta, leka och gråta
- ...kan du bland annat se i djurparker och på cirkusar när du är i Sverige

Jag är en Indisk elefant

Gott & blandat om dig...

Bästa kompis:

Bästa TV-program:

Bästa film:

Bästa bok:

Favoritartist:

Bästa sport (samt lag/person):

Favoritmaträtt:

Bästa semester:

Tycker du...

...om elefanter

Ja   Nej

...Skåne är bäst

Ja   Nej

...pizza är bättre än hamburgare

Ja   Nej

...sommarlovet är för kort

Ja   Nej

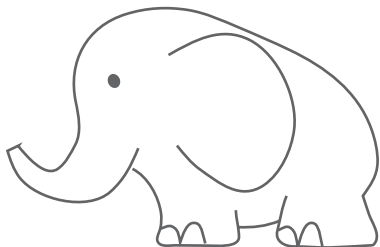
...det skulle vara coolt att åka ut i rymden

Ja   Nej

...choklad är bättre än lakrits

Ja

Nej

Gillar du roliga historier? Det finns
jättemånga elefanthistorier och jag
brukar skratta så jag får ont i magen!

"Vad får du om du korsar en elefant och
en val?"

"En ubåt med inbyggd snorkel."

"Vad får du om du korsar en känguru och
en elefant?"

"Stora hål över hela Australien."

"Hur får du upp en elefant i en ek?"

"Ställ den på plantan och vänta 50 år."

"Vad sa elefanten till den nakna
mannen?"

"Söt, men kan du andas genom den?"

"Vad händer om en elefant sitter framför
dig på bion?"

"Du missar filmen."

Hihiji!

"Vad sa jordnöten till elefanten?"

"Inget. Jordnötter kan inte prata."

"Varför är elefanter skrynkliga?"

"Har du någonsin försökt stryka en?"

"Hur får man ner en elefant från ett träd?"

"Du ställer den på ett löv och väntar på hösten."

"Varför använder elefanter sandaler?"

"Så att de inte ska sjunka ner i sanden."

"Varför sticker strutsen sitt huvud i sanden?"

"För att se de elefanter som var dumma nog att inte använda sandaler."

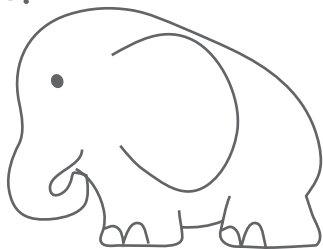
"När kan du ha tio elefanter under ett och samma paraply utan att någon utav elefanterna, eller du själv, blir blöt."

"När det inte regnar, så klart."

Till sist vill jag ge dig ett recept på mina supergoda BUSiga chokladbollar. Om du vill, kan du ju göra dom när du kommer hem!

Mums!

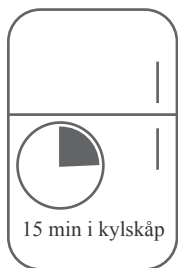
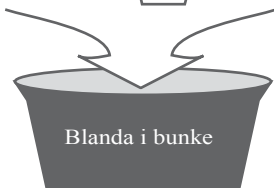
- 100 g smör
- 1 dl socker
- 1 msk vaniljsocker
- 3 msk kakao
- 3 dl havregryn
- 3 msk kallt kaffe
- ditt favoritströssel

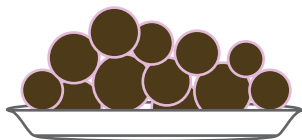
Blanda alla sakerna utom strösslet i en bunke. Om det blir mycket kladdigt kan du ställa in det i kylskåpet en stund innan du gör bollar av degen. Rulla bollarna i strössel och lägg dom på ett fat. Ställ dom i kylskåpet och bjud sen alla du tycker om!

PS. Om du inte tål mjölk, byt ut smöret till mjölkfritt margarin. Om du inte tål mjöl, byt ut havregrynen mot glutenfri müsli.

Rulla bollarna i strössel

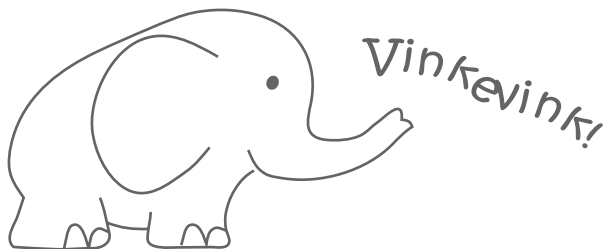

Låt svalna i kylskåp

Hej då kompis, nu har jag inga fler tips och idéer till dig. Vi kanske ses någon annan gång.

På sista sidan har jag gjort ett vykort med min idolbild. Om du vill, kan du ju klippa ut den och skicka till någon du känner.

Snabelkramar från den BUSiga elefanten.

Här ska det
sitta ett
frimärke.
